

Distinctio

XI

Questio vnica

In hac distinctioe agit magister de custodia angelorum q̄ ministrarunt: simul et ministerij diuini merito et cōsequēte p̄mio. **C**olligit autē sententia magistri in tribus cōclusionibus: q̄ri p̄ia est hec. **Q**uilibet hō a naturatitate sine principio ad sui custodiā bonum habet angelū: sicut et malū ad sui exercitiū deputatū. **S**cōda cōclusio. **I**de angelū tā bonus q̄ malus de putatur esse ad custodiā hōe exercitiū simul vel successiue plurib⁹. **T**ertia cōclusio. **P**robabile est angelos beatos nriūtilitatis inferius merito p̄ficere: eo rūq̄ b̄ritudinē et geminā charitatē v̄q̄ ad iudiciū au gert quotidiē. **C**eterū istius tertie cōclusionis oppositum cōter tenent doctores. **Q**uestio vnica.

Queritur circa hāc distinctioē. **U**trū cui libet hō deputat angelus bonus a naturatitate sue principio v̄q̄ ad p̄sēntitē terminum et cōsuetudine assignatus. **R**esponsum dicitur notabili cōclusionibus sequētib⁹ dubia anectens. **Q**uāti ad p̄mū aduertēdū q̄ hō hāc libet arbitriū: t̄r̄r̄ quātū ad intioe volūtatis ac r̄p̄tatiōē t̄r̄r̄ nō p̄ssit p̄ potentā creatā. est t̄r̄ incōstāns cito mobilis: et in v̄q̄q̄ p̄t̄ vertibilis: et post p̄mū hōie p̄t̄ p̄m̄ior ad malū: multaq̄ habet inclinātia ad lapsū inter q̄ n̄ierat impceptibilis demonū salutem hōim ledire molentiū dolit fraudes: q̄ nulla q̄es intēdō. **L**ircū eū enī tāt̄ leones rugiētes gr̄etes quē deuoēt. **I** p̄. **I**ndiget igit angelica custodia et p̄sidio. **I**ndiget et sc̄t̄s Bona. post Alex. inuit ad q̄tuor in genere. **S**ad p̄ficendū in gr̄a: ad p̄seruatiōem a culpa. **A**d resurgendū a nora p̄petrata: et a facinorū multiplici pluralitate cōmittēda. **N**am t̄r̄ p̄fectū impedit: ad calum impellit: in lapsū detinetur: ad v̄ltorioa p̄mittēda p̄ citi admissi pondere aggurat. **Q**uo p̄misso est hec p̄ articulo cōsuetudine cōclusio p̄ia. **A**d custodiā hōie cuiuslibet v̄tioris deputat angelus bonus a principio naturatitatis p̄t̄ p̄ magistrū in textu allegatē illud h̄terō. exponētis illud ad arth. xviii. **A**ngeli eoq̄ semp̄ vident facie patris. **M**agna est dignitas aiaz: vt v̄nāq̄q̄ ab oīu sue naturatitatis in sui custodiā habeat angelū sibi deputatum. **Q**uō p̄t̄ intelligi vel de naturatitate in v̄tore: q̄ est cū aia in sui creatioe fetui infundit̄. **Q**uē de naturatitate et v̄tore. **I**te p̄. **S**up̄ muros tuos h̄ierm cōstitit custodes. **A**durū sūt apli: custodes sunt angeli: vt dicit glo. **I**te p̄. **I**ngeli. **I**n v̄nāq̄q̄ gentiū p̄p̄o sūt rectores. glo. i. angelos. **A**d id sc̄t̄s Bona. rōnes cōgruitatis et ad p̄t̄ dei q̄ et p̄t̄ hōis. **Q**uē p̄t̄ dei sūt p̄t̄: et alitudo diuine potentie. **Q**uē p̄t̄ diuine sapientie: et dulcedine diuine mie.

Queritur primo vt alitudo diuine potētie etiā appareat in obedientia sc̄t̄s angelorū ex dei mādō creaturē inferiorū famulātū. **E**t vt aduersariū suos non solum p̄t̄: sed p̄ suos ministrorū debeat: vt merito deus sap̄ baob̄. i. exercitiū appelle. **E**x sc̄t̄o q̄ ordine diuine operib⁹ exequit̄ et cōseruat: vt extrema p̄ media reducat ad summa. **U**trū ergo angelū tā rōne imortalis nature: tā etiā rōne gr̄e cōsummate medij tenet in se deū et hōiem lapsū: decens v̄t̄ vt deus p̄ angelos ad iuuandū et custodiendū hōiem lapsū ad se reduceat. **E**t tertio: q̄ dicitur diuine mie dulcedinem: q̄ sinum suū lap̄ hōi hominī aperuit: vt nec saliquē et deficiat quod spectat ad salutis sue promotioē. **E**t

ideo cū hō lapsus venidat: est vt faceret malū: m̄t̄ frauit et precū sanguinis filij sui vt faceret bonum. **E**t q̄ hō aduersariū impugnatē dedit et ministrum cu stodie et auxiliante: vt ex nulla p̄t̄ h̄ma miseria remaneret sine mie diuine subsidio ac beneficio. **L**o gr̄uabat igit hōi lap̄o et hac triplici rōne h̄re angelicā custodiā. **R**es q̄ hoc ministrorū minūt angelica dignitas iurata illis. **A**d arth. est q̄ recūbit q̄ m̄t̄ ministrat: q̄ hō docet: est q̄ m̄t̄ minister recūbit ministrat p̄t̄ seip̄m: sicut seruus regis ministrat p̄pter eius dignitatem et iperū. **N**ō h̄b̄z vt veritatē q̄ ministrat: respectū ad aliū: vt dū magn⁹ miles seruit nō tm̄ regis: sed etiā toti familie: nec aliq̄ despicit p̄t̄ vilitatē p̄sone. **N**on enī p̄siderat q̄s est: sed regē cui est seruus. **S**ic i p̄posito: angel⁹ nō hōi p̄pter se ministrat: sed p̄pter deū cui gerit imaginē. **E**t etiā nō illud intelligit de ministrorū subiectioē nō p̄sideret: **L**u stodie autē hōiem: si ministrorū vicariū magis t̄r̄t sp̄tat angelū p̄sideret hōi q̄ eē subiectū. **E**t p̄t̄ hōis cōgrūū fuit: et necessariū: vt eū ab insubili aduersariū angel⁹ defendat. **Q**uē enī hōi non h̄t colluatiōē aduersus carnē et sanguinē: s̄ aduersus mundi rectores: aduersus spiritalia neq̄ie in celestib⁹: vt dicit ap̄t̄. **I**ph. vi. q̄ p̄t̄ hostes inuisibiles: et p̄ oppositū habere inuisibiles adiutores ad insup̄s defensionē. **E**t q̄ aduersarij v̄ndiq̄ impugnant nos. **N**ā rationē seducit p̄ astucias: volūtate allicit p̄ blandicias: virtutes excurtuas copales. **I** mēba vt iobessio oppaunt p̄ violentias. **I**deo necesse fuit bonū angelum p̄cū alit ad hoc dicit: vt hōiem defendat ab opp̄sioē: vt hōiem erudiat: dirigat p̄t̄r̄ fallaciā: vt hōies exp̄t̄e: t̄t̄r̄ incitet ad bonū cōtra blandicias. **E**t q̄ diaboli hōie erat formos: et in prop̄sio malicie pertinaciou: cōp̄tebat hominī vt daret angelica custodiā: q̄ cum pumeret potestaret aduersarij in p̄missis. **E**t q̄ rationes ille etiā locū habent in statu nature instituit: nō lapsē solū: sicut p̄t̄ in deceptione p̄mū parentie licet magis nūc q̄ t̄r̄c indigeat: patet q̄ nō solū deputatus est angelus ad custodiā hōie in statu nature lapsē: sed etiā instituitē iure integre. **Q**uē etiā ex verbis bri h̄terō. elici p̄t̄. **M**agna est dignitas aiarum. **E**t q̄ si deputatio angelice custodie p̄t̄met ad dignitatē aie: cum aia s̄m statū nature instituitur dignitas fuit q̄ s̄m statū nature lapsē. **E**t nūc habet angelum ad sui custodiā deputatū maxime tunc. **E**t q̄ in illo statu habuit angelū t̄r̄antē: necesse fuit et habere angelū custodiendū. **E**t sc̄t̄a p̄t̄o. **N**ō deserit hōiem p̄cto. **Q**uē angelica custodia q̄ dū p̄manet h̄ic in via p̄bat: q̄ nō debet cessari custodia ageli q̄ dū p̄t̄ p̄ficere hominī. **S**ed oī v̄tiorū et in quolibet et statu p̄t̄ proficere v̄tiorū: ergo. **Q**ua nota: maior et allegatis p̄ prima p̄ctioe p̄t̄: minor ostēdit. **N**ā effect⁹ angelice custodie et respectu boni et respectu mali: respectu boni cōseruandū acq̄rendū vel augmētandū. **R**espectu mali euitandū: deferendū: vel minuidū. **I**te est respectu corp̄is et aie. **R**espectu corp̄is p̄sistit in repulsiōe: ne seu corripit demonis: ne opp̄m̄at corpa. **R**espectu aie in arcendo ipsum: ne perueniat aias tollendo vel sp̄dicendo bona spiritalia. **S**ed cuiuslibet v̄tiorū etiā obstinatissimū p̄t̄ impendi aliquos dicit⁹ effectū. **P**ōt̄ enī corpus obstinatū a demonis opp̄sioē defendi. **R**es enim partur angelicus custos hominē: v̄q̄ ad vite terminū a demone occidit: nisi q̄ aliē erigat sententia diuini iudicij: alioq̄ nullus talis v̄tiorū

Arth. i.
Nota. i.

Arth. i.
Lō. i. o. 13

Arth. i.
Lō. i. o. 13

*quom̄ est p̄t̄ p̄t̄
ex parte boni
et p̄t̄ sibi angelorū
custodiā.*

*in statu nature
est et inobediētia
ad hōie sicut dicit
angelus ad v̄tiorū
am v̄tiorū.*

*effect⁹ angelice
custodie est p̄t̄
p̄t̄ boni et mali.*

ret. Non eni relinqret diabolus puenies ei? puenies ei? couer-
 sionem ad pnam. Sic pot etia quatuor obstinat
 per custodia angelica pferuari non cotin ne labat in
 peluis. Huc p occasionu subfractone: nuc p modos
 alios: quo z si no vitat d'banario: tñ hoc agit vt saltē to
 lerabilior fiat: dum saltē ab aliquos pctis pferuat
 p custodia. Que eni pctā nō committeret hō desperat?
 obstinat in malicia. ¶ Sed eni multo plura nō pmit-
 tit opatur angelica. ¶ Sic in oī statu hoīs effectū ali-
 quō habere pot angelica custodia. In vtero: extrate-
 rum: ante rōtōis vsum: z postq̄ puenit ad rōtōis v-
 sū: nā in vtero aiato fetu defendi pot ne interimat: sū-
 natus in mundū ante baptisimū. Sed si fieret d'banare
 tur: etiā post baptisimū ante adultā etatē: ab inter-
 tu corporis z multiplicib⁹ periculis z corporis indī-
 fositionib⁹: ppter q̄ minus idoneū reddet seruire
 spūi. Et p hoc ab augmēto meritorū: z p hōs premio
 rum pcedit. In adulta vero etate in supradictis pot

Coro. 1 multipit pferre. ¶ Sed illo sequit corollare q̄ ange-
 lus custos deputatur etiā infanti nondum ex vtero

¶ natus: q̄ pot ibi a malis erri z ab aduersario de-
 fendi: nec obest q̄ ad huc corpore cōiunct⁹ est corpo-
 ri mris: q̄ aia nō est cōiuncta aie. Et t̄ possit aia pueri
 damnari puta in vtero matris saluata: z fm hoc aucto-
 ritas h'hero. intelligenda est de natiuitate in vtero: q̄
 fit p infusione aie: vel extra vterū q̄ fit p ingressum in
 lucē hui⁹: mūd: vt dicit Bona. in dubijs l'alibus p-
 sentis diffinitionis. ¶ Itē q̄ custodia pnet ad digni-
 tatem alax: nulla aia debet ea pnuari in q̄ pot habe-
 re aliquē effectū: p mouendo salutē vel ipediēdo dā-
 nationē mediate vt immediate. ¶ Sed cō sequit: q̄ etiā

Coro. 2 antipō deputabit angel⁹ bon⁹ ad custodia: paret: q̄
 cum angelus bon⁹ potētia: sit ad bonū q̄ hō ad ma-
 lum nō subtrahit custodia q̄ dū effectū aliquē habe-
 re pot: pot autē habere in antipō quo ad corp⁹ z eius
 aiam in pseruacione mali: z si non in p mortione boni.

¶ Sed cōtra hoc videt esse glo. sup illud h'hero. ly.
 ¶ Uraum⁹ babylonē: nō est sanata: derelinquimus eā
 et vadat vniūsq̄ in locū suū dicit. ¶ Medici sunt ange-
 li q̄ s a nobis respicim⁹ dū cor p silio non acq̄scer-
 mus. ¶ Itē alia glofa ibidē. caue neq̄ relinq̄ te me
 dicus: si eni relinq̄: p̄t: q̄ recessus medici d'banatio
 tua sit: q̄ angel⁹ hōiem quē custodit aliq̄ derelinq̄t

¶ Itē d'ama. dicit q̄ antipōs carebit angelos p̄fidi-
 o. ¶ Ad illa d̄: q̄ bon⁹ angel⁹ nō dimittit etiā quā-
 tūcumq̄ obstinatos: quātū ad actū custodie q̄ resp̄-
 cit mali: q̄ semp subtrahit hōiem ne labat in peluis
 vel in tot mala in q̄ caderet lemora custodia angelo-
 rum. ¶ Nūritio ad actū q̄ resp̄ cit bonū: obstinatos
 derelit: z antipōm nō custodit: sic exponēdo sunt
 auctoritates glo. z d'ar. cū loquūt de angelis dereli-
 ctionez. Intelligit eni angel⁹ discedere: nō q̄ nō de-
 fendat ab aduersario: vel nō retrahat a malo: sed q̄
 nō pndit ad bonū ex hostiā z monēdoz: ad custo-
 dia p̄cipale sū. tñ licet eni gaur d' lex. de ales. q̄ r. i.
 sic a pte. mē. v. seruetio: est bon⁹ angel⁹ in custodia
 dōz: tuādo q̄ mal⁹ in nocēdo. Sed mal⁹ angel⁹ etiā
 in cruce p̄pō nō defuit: sicut habet in glo. ¶ hō. vlr.
 ¶ Ergo multo fortius bon⁹ angel⁹ nulli hōi quātūq̄
 malo deest: sed sp̄ ad est: expectatē quō possit eū iua-
 re vsq̄ ad terminū: z licet custodia nō habet semp
 effectū in p mortione boni: tñ hoc nō fiat p angeli:
 sed p hōiem nolentē acq̄scere: nō eni custodia necet

stādo libez arbitriū ad bonū: s̄ p̄suadēdo: inclinā-
 do zc. Et p hoc vā derelinq̄re d̄ ad illos effect⁹ q̄ p-
 pter libez arbitriū hoīs nō p̄sentit⁹: z de auertit⁹
 nō p̄sequit⁹: sic etiā est intelligēdo illud h'hero. De
 relinquam⁹ eā: q̄d intelligit de illis q̄ desperant sū
 q̄: tā in illis tollit illis q̄d debet esse medicina.

¶ Deniq̄ etiā medicina est ad reuocandū hōiem ab
 egritudine sp̄ali. Impenitēs autē est ad modū egrī-
 tudis p̄cipitēs medicinā cū medico: ideo medici cum
 derelinq̄t q̄tū ad hūc effectum q̄ est reuocare a mo-
 do: pot tñ adhuc et assistere ne icidat in peiorē morbū
 vel vt diutius sus̄tēret: sic in p̄posito: vide quid dicit
 h'hero. Infructuosa est aia q̄ nō h̄z deū hospitē / nec
 p̄fidiū angeloz. Infructuosa q̄ dē q̄tū ad fructū vi-
 te eterne. Et tā si angel⁹ p̄ reuelationē sciret custodia
 tū esse d'banandū: p̄ficū: q̄ tñ quātitate damnationis
 ignozat: adhuc nō derelinq̄t custodiēs ne toties pec-
 caret: et si quātitas d'banationis reuelaret: nihilomū
 custodiē ne plus peccādo maiorē d'banationē mereat
 vñ q̄ multi funt effectus custodie: pot relinq̄re q̄ ad
 vniū nō q̄ ad aliū. ¶ Reddēdi est eni q̄ multis modis
 angeli nos custodiāt: s̄tudeat⁹: pmouere ad bonū z
 retrahere a malo: q̄suis hoīs nō p̄cipiat eberdo spir-
 itū: n̄r: p̄p q̄ multi sup̄biti: multi ingrati frequē
 sibi attribuit: q̄ est angelico habet b̄ficiū: ex hoc
 min⁹ efficiunt digni: vt ab angelis adiuuent: ea p̄p
 putile est nosse z itelligere effect⁹ angelice custodie.

¶ Assignant autē cōter. xij. effect⁹ angelice custodie
 q̄ colligunt ex diuersis passib⁹ scripture. ¶ P̄mū
 p̄ delictis increpare. Iudicij. ij. ¶ Ascendit angel⁹ de
 galgala ad locū sentij z ait. ¶ Exiit vos de tra q̄
 p̄t: z pass: nō audistis vocē meam. ¶ Secūdo est
 p̄tōz vinculis aboluere. Act. xij. de petro vt. An-
 gel⁹ astitit: z ē: seq̄. Et cecidit carthene de man-
 bus suis. q̄ est intelligēdi est d̄ dispositio. ¶ Tertio
 est ipediētia a bono auferre: q̄ figurat. Exo. xij. vbi an-
 gelus p̄cussit p̄mogenitā egypti. ¶ Quarto est a
 corpore demones. ¶ hōb. vlt. Demone ab vno me
 cōpescit: dicit t̄ hōb: mīno: de angelo raphaelē.
 ¶ Quinto est docere: z intrus intelligere. Dān. ix. Hūc
 egressus sit vt doceret te vt intelligeres. ¶ Sexto
 est secreta reuelare. Gen. xvij. Tres angeli apparere
 abrae dicētes. Hū celare potero abra q̄ facer⁹ sū?
 ¶ Septimo est p̄olari affictos. ¶ hō. v. Forti aia
 esto in pximo est: vt a deo curris. ¶ Octauo in via
 dei p̄fortare. iij. Reg. xij. Angel⁹ ad heliā dicit Sur-
 ge z comede: grādīs eni tibi restat via. ¶ Non⁹ est i
 via deducere: z pducere. ¶ hō. v. Go ducāz reducā
 est ad te: raphael ad thobā semore de filio suo. ¶ De-
 cim⁹ hostes deicere. Act. xxvij. Egressus angelus
 dñi p̄cussit in castris alijoz. ¶ Undecim⁹ rētiōis
 mitigare. Gen. xxvij. Jacob luctat⁹ est cum āgeloz:
 vbi b̄ndictio est accepta p̄fortat⁹ est post luctat⁹: tigitit
 meruū femoris est: z flati emarcut. ¶ Duodecim⁹ est
 ofones deferre. Dñi orabas cū la chymis ego obtu-
 li zc. ¶ hō. vlt. Seron caecilia. parisi. eni. reducit esse
 ctus illos ad nūm septentarij: sumpt⁹ ex his q̄ an-
 gelus missus ad p̄tē liberationē opat⁹ est. Act. xij.
 q̄ in his meris p̄cedit. tract. viij. sup magnificat⁹
 Angelus astat / fulget / pulsat / surgere clamat. Sol-
 ut z eduxit: libertat⁹ relinquit. ¶ Et fiat vt pondere-
 mus in trutina cordis q̄ sit finis. Hā z diaboli q̄t
 claudere vel p̄tē: eruerē oculū fidei ne cogitem⁹
 finē nostrū q̄ de⁹ est: puenēs igit̄ esty after angelus

dominam
 sui effect⁹
 angelicū
 totū.

maius intensiue. ¶ Tertio dicitur quod angeli gaudia agnoscunt angelos. ¶ merito pro custodia probatur quod quantum ad illa respectu accidentalis primum non est immo ergo mereri potest tenet gratia quod procedens ex charitate bene quod in via est meritorium. Sed opera custodie sunt bona gratia. ¶ Quarto dicitur quod de datione custodia angelus gaudet custodire non tristatur probatur: sicut quod vehemens gaudium delectatio expellit omnem tristitiam etiam corrigentem. vij. eripit. ¶ Quinto dicitur quod beatissimi repugnant omni tristitia pena sicut ex coersio miserie omnia delectatio et gaudium. Et licet ex datione eueniat nolunt: non tamen sequitur tristitia in beatis angelis: quod deus non occurrat. Holiunt dico ex conditione: quod beati non volunt simpliciter malos dantari quos per suam iustitiam deus vult dantari: nolunt tamen ex conditione quod sufficeret ad tristitiam euentu oppositum si deus occurreret: ex opposito vicia bonas de datione seductio pro eorum fraudes non gaudet licet eueniat voluntati: quod deus ad gaudium causandam non occurrat. ¶ Dubitat tertio vtrum angelus bonus resistat angelo in custodia sue officio. Dubium illud patet et mouet: quod dicitur. x. leg. angeli quod loquatur danieli diuinitate. princeps regni precepit resisti michi. xxi. diebus. per capite autem precepit. fm glo. h. iero. x. Reg. intelligitur angelus. ¶ Et nota dicitur quod sicut cuiuslibet boni deputat est angelus ad custodiam ita cuiuslibet punitio deputat est angelus bonus et malus ad custodiam exercitum quod dicitur princeps: eo quod sunt de ordine principum. Et quod dicitur de d. h. iero. x. in glo. Et dicit michi hic angelus ex cuius p. s. creditur aucta illud. Et diuidebat altissimum gentes: quod separabat filios ad: statuit terminos gentium iuxta nomen angelorum dei. Et illi sunt de quibus Paulus. i. Cor. ii. dicit. Sapientia loquimur in se cretos: quia nemo principum huius scilicet cognouit. Si enim cognouissent nunquam d. fm glo. crucifixissent. ¶ Hoc dicitur ad dubium quod angelus bonus resistit angelo bono in custodia officio voluntate non simpliciter: sed ex conditione punitio. Et dicitur per quod dicitur angelus bonus custodire gentes sue quantum in eo est procurat bona: contingit autem quod bona diuersas gentium adiungit reprobant sicut bonum fuisse plus quod filii israel mansissent in babilonia: quod per illos multum ex p. s. conuerterant ad cultum vniuersi dei. Filii autem israel bonum fuisse redire in terram suam: ubi erat templum domini. et separati ab idolatriis liberi deo seruiteret: et mixtum unum gentes non diceret opera eorum: ideo angelus per sapientiam ostendens in conspectu dei quantum bonum sequebat p. s. in maneret filii israel. Interpellabat apud deum ut maneret: angelus vero dicitur. x. captiuorum iudeorum in babilone cum michale principe synagoge et precibus danielis per liberatioem populi iudeorum suas orationes presentari: ostendens eas exaudite dignas. ¶ Hoc ergo modo dicitur se pliarum figuram in d. danieli ubi dicitur tunc reuertar et preliet aduersus principem precepit. ¶ Sed hoc principium voluntatis angelorum bonorum sunt potestates diuine voluntatis: quod tamen de futuris dei voluntate ignorant. Ideo omnes consulendo deum de aliquo futuro cor populos quibus plium: allegat merita contraria: quod libet vult bona sue gentis non simpliciter: sed si ita deo placuerit: unde quod eius reuelat diuina voluntas simpliciter concordant in ea. Et hoc est quod dicitur in glo. supra allegari capitulum: subdens inquit spiritus gentibus principatus: nequaquam in iniuste agentibus: decertat: sed eorum facta iuste iudicantes et remanent: et vniuersumque gentis iustitiam culpam superne curie confusoria est sui per se voluntas officii: voluntas summa: qua cum ipse

aspiciunt quod obtinere non valent nunquam volunt. Et tantum de illo dubio ac questione: et de tota materia angelorum. Distinctio duodecima.

Exposito tractatu de natura angelica quod est natura mere spiritualis: sequitur tractatus de natura mere corporali m. iiii. dist. sequentibus. Et primo agit de eorum productione quantum ad materiam quod dicitur creatio distinctio. Secundo quod ad formam quod dicitur distinctio in tribus distinctio. Et in hac distinctio distinctio tractatus de materia in consilio productione diuersis suis modis et distinctio de tenebris quod dicitur ac materia informis locorum quantitate: et fm hoc summat sententiam in tribus distinctio. Et prima materia elementorum confusa diuersimodo de nominata cum celo a principio ante omnem diem creati: postmodum tunc diebus per formas proprias est distincta. Et secunda conclusio: tenebre super faciem abyssi distinctio: intellectus lucis absentia: et non alique res positive. Et tertia: materia informis nondum formis speciose distinctio in eodem loco quod nunc formis substat in loci creationis principio localiter est distincta. Ibas delecta ratio magister in terra. Questio prima.

In hac distinctio queritur primo vtrum materia prima sit aliqua entitas positua a forma distincta. Et pro responsio ad illam questionem est notandum quod philosophus. ii. de anima. circa principium substantiam diuidit in materia et formam: compositum est huius. Compositum dicit esse hoc aliquid: materia vero potentia forma: specie vel entellectu. Et dicit. Vtrum autem illa abinuenit realiter distinguantur quod questio. Et sicut autem opinio quod vnum et recitat Scotus circa hac distinctio dicitur rem generale et corruptibile habere in se terminam realitate positua: et ista dicit materia vel formam: dicit enim materiam plicere in gradu entitatis non per aliquid extrinsecum sed per suam intrinsecum: sic dicit formam: forma autem non est terminus extrinsecus: materia: sed intrinsecus: et nihil aliud a materia: ipsa materia vult aliter et aliter terminat: et aliud compositum: et tamen omni illi gradus sunt idem materia.

Et alia est opinio quod materia est quedam realitas positua distincta realiter a forma: et quod forma sibi inherere constituit compositum tanquam ex partibus suis essentialibus. Et per hoc materia est substantialis: quod pars compositi substantialis: quod subiecti formis et substantialibus: quod accidentibus: et iudicet omnia in omnibus. Subiecti parte manes subiecto termino transmutationis naturalis: genera bilis et corruptibilis: presupposita generatione et corruptio cuiuslibet forme materialis siue extrinsecus receptiua de se indifferens ad omnem formam: sicut artificialibus materia luti nondum formata a figulo equo capax est cuiuslibet forme quod figurat: ipse hinc maluerit: nec plus intrinsecus ad vnam quam ad aliam: et hoc mutabilis de forma in formam: quod de se sit informis: non tamen potest esse forma artificiali vel naturali. Sic materia prima omnem quod forma appetit: non tamen plus vnam quam aliam. In eo quod qualiter recipere potest: vna tamen per dicit aliam recipit sicut luti quod traslat: de vale inuas recipit: primum aliam formam scilicet valem quod traslat: non tamen potest luti nuda: et ideo fm se et nuda est insensibilis sensu corporali: nullius actualitatis realiter: et ideo minime entitatis est ad precepto non tamen quod ad incorruptibiliter compositum ad alias substantialis preceptibilis accidentalis per formas quod substantialis tam essentialis quam accidentalis: impugnatio precepti

ex d. an. conso
d. h. angelus
custodire
non tristatur.

Dub. 5.
L

Art. 1.
Nota.

Angeli ignorant
voluntatem dei de
futuris.

Distinctio XII Questio I

Nota. 1.

me opinionibus: pbatio scde parebit ex pclusionibus.
 Nota. 1. ¶ Scdo notadū qd ens in potētia ens i actu siue po-
 tētia: & actus multiplicat equoq; cui? ignoantia nō
 modica cōfusione facit in intelligēdis auctoitaribus
 scdōs & pbatō. ¶ Duertendū igit qd potētia dī a posse
 qm̄ aut nūc sufficit triplex & posse: scs posse esse: posse
 agere: dare vel pferre: posse pati recipere vel pferri.
 Et lic triplex distinguit potētia: vtz potētia cōter ac-
 cipere vt scdū negationē pmarē actū oppositū: ta-
 le dī ipura potētia. Et potētia pmo nō dicit qd nō
 est. tñ est natū esse. Scdo nō qd nō agit. Natū tñ age-
 re. Tertio nō qd nō patit/ natū tñ pati. Potētia pmo
 nō apud aliqd dī potētia obiectiua: qd qd sic est i po-
 tētia, nō hō aliqd esse reale: qd nō est in reā natura: s; hō
 tñ esse obiectiua: pōt em̄ esse obiectiua cognitio-
 nis. Scdo nō pōt dīcī potētia actiua. Tertio modo
 potētia subiectiua. Primo nō aricib; usus est in potē-
 tia. Scdo nō aīa in pncipio creatōis: de qd pbus. Et i
 tā hōis in potētia. Tertio nō aq̄ est in potētia calida
 qd est actu frigida. Et tū qd actus opponit potētia. Et
 metaphisic. Et ot modis dī actus: quot modis potētia.
 Primo nō actus vel esse in actu dicitur et existētia. De
 qd scs esse simpliciter dicitur: puta qd est extra causā: itelle-
 ctū. Scdo nō qd agit pphat aut pferit. Tertio nō qd
 de pnti recipit vt pferit. Accipit etiā potētia p subie-
 ctō aliquid forme: & dī potētia subiectiua. Et forma
 inherētia dī actus illi potētia: tūc acceptio est facta: cō-
 munit apud pbatō. Lōpō reddēt tñ i pbatōibus. ¶ Tertio
 notadū qd qd hō aliqd p̄ philosophū dī ppositū
 substantiale: diuidēs em̄ substantiā in materia/ formā
 & cōpositū: dicit qd materia nō est hō aliqd & p̄ formā
 dī hō aliqd nō ipa forma vtz hō aliqd: s; fm̄ eā tñ
 i. ppositū dī hō aliqd. Dī aut ppositū hō aliqd: qd
 ipsi demōstrat p nomē hōc dī dī dī dī dī dī dī dī dī dī dī dī dī
 fram? qd ē i p̄cipit scdus. Et hōc nō ē materia sola
 nec forma sola: s; ppositū ex vtroq; Ideo aut ppositū
 dī hō aliqd p vī fm̄ formā nō p materiam: qd forma
 dat cōposito esse specūmā qd dī dī dī dī dī dī dī dī dī dī dī dī
 rialib; specie. Si qd ē a nullo materiali distinguit
 specie fm̄ materia: s; tñ fm̄ formā. Numeralit tñ distin-
 guit a qlibet alio tā p materia qd p formā. ¶ Hōis p-
 munitis ponit p articulo scdo p̄cō p̄ia. Materia est
 entitas realis & ppositua: a forma tā substantiali qd ac-
 cidentali reali distincta. Prima pars pbatō: qd aliqd ḡnā-
 tū naturalis est: s; materia est. Ans est notū ad sensū
 tam in viuētib; qd nō viuētib;. P̄ia pbatō: qd oē ge-
 nerans: imo ḡnāl; omne agens naturale p̄supponit
 subiectū susceptiui termini siue actōis: subiectū ē ma-
 teria: qd p̄supponit materiam: vltima p̄supponit materiam:
 ergo existētia actōis est materia. Vltima p̄ia nota cū
 scda pte antecedētis: nā p eodē accipim; hic subiectū
 & materiam: Prima pars antecedētis: pbatō: qd oē generā-
 ns naturalit p̄supponit necessario corruptionē: & corruptio
 vel illud qd corrūpitur erit o causa ḡnātiōis. tenet p̄ia
 qd oē qd necessario requirit ad esse alteri? est causa qd
 cum qlibet effectus finalit dēpēdēt a suis causis: nō est
 aliqd o causa in ḡne causē finalit vī formalit: manifestū
 est qd corruptio vī qd corrūpitur nec est finis: nec est
 forma ḡnātiōis vī gēni: s; efficiētis vī materialit. Hō
 efficiētis: qd vī est causa efficiētis vī dī vī vī repugnāns:
 qd aut corrūpitur/ repugnat ei qd ḡnāt: alioqn nō corrū-
 pōt. Si materialit: aut fm̄ se notū vel fm̄ aliqd sui
 nō p̄ se totū: cā materialit vī subiectiua manet cū
 eo cur? est subiectiua: s; qd corrūpitur fm̄ se totū: nō ma-

Nota. 2.

Artic. 1.
Lōcō. 1.

net cū genito. Et hō cā materialit fm̄ aliqd sui quod
 manet & qd erit subiectū gēni: ita et materia. Itē
 uiter nulla alia nō assignari pōt: cur ḡnans p̄suppo-
 nit corruptionē: nisi vt habeat subiectū receptiui ter-
 mini siue actōis. Et qd idē subiectū nō pōt fī subie-
 ctū plurib; formis vltimar; siue specuocitā substantiā
 & nullū subiectū est sine forma specuocita: necesse est
 priorē formā subiectū corrūpi/ si debeat recipere aliam
 formā generādā. Et hōc nō pōt corrūpi i nihil
 qd relinq̄r aliqd post se: qd nec pōt ḡnari ex nihilo:
 qd p̄supponat aliqd an se. P̄ia tenet et cōsequētē simi-
 tudine. Ans est notū qd expēriētia illud aut qd relinq̄r
 fut aliqd corrūpti & nō forma: qd illa fm̄ se & qd libet
 sui delimit: s; subiectū vī materia. tenet p̄ia: qd i cōpo-
 sito nihil assignari pōt quod fit aliqd et? nisi materia
 aut forma. ¶ Item cā naturalit efficiētis nō requirit
 subiectū etiam causa totalit & sufficiēs sui effectus? cur
 rētē cā vniuersalit? semper vbiq; pducit effectū. Ita
 exempli. Ignis nullo applicatō cōbustibili pducit
 ignē. P̄ia ē p̄ expēriētia. P̄obaf p̄ia: qd pōtita cā suffi-
 ciētē ponit effectus: nec pōt allegari ipeditō: qd
 non plus est impediri ignis in aere nō applicato con-
 bustibili qd pōt applicato: imo ipso aere cōbustibile
 magis ipedit qd aer circūflūs ignē: qd habet qlitates
 magis cōtrarias. ¶ Alie plures rōnes ponitur ab
 aliis: s; que tacte sunt vidēt fortiores: s; nec ille cō-
 tra temerariū demōstrat ostēdo qd requirit subiectū
 in naturali actione: factis manifestū est: qd subiectū illud
 est entitas ppositua: qd subiectū non pōt esse nihil
 quod qd substatet formā cui subiacet. Ad dō aut nihil
 est: nihil substatet. ¶ Item forma inherēs subiecto dēpē-
 dēt a subiecto: sed a nihilo nihil dēpēdēt. ¶ Item sub-
 lectum est pars cōpositi substantialis qd vere est: sed
 qd vere est non cōpōsit ex nō ente. Et scda pars p̄cō
 sionis p̄obaf: qd subiectū forme nō est forma. ergo
 dī gūgnūf. tenet p̄ia: qd q̄ncq; sunt & nō sunt idē
 dī gūgnūf. ¶ Item ptes eiūsdē totius inter se partes
 inter dī gūgnūf: sed subiectum & forma sunt partes
 eiūsdē cōpositi: ergo dī gūgnūf. P̄ia nota cur-
 foris. maios p̄s: ex p̄batione p̄tis p̄tis p̄bat etā
 cōclusio auctoitate beati Augustini. cōfessionū. Duo
 fecitū dñe: vnum prope te & aliud prope nihil qd vo-
 car materia: qd ē est p̄pe nihil nō est nihil: qd aliqd siue
 ens. ¶ Hōc materia pars attribuit fm̄ philosophū
 scs qd est p se pncipiū nature. i. p̄p̄icō: qd est per se
 cā. i. p̄p̄icō. & v. metaphisicē: qd est pars alicuius cō-
 pōsiti. v. i. metaphisicē: qd est p se fundamentū forma
 rā. i. metaphisicē: qd est p se subiectū mutatiōis sub-
 stāntiā. v. p̄p̄icō: qd est p se causa cōpōsiti. i. p̄p̄icō
 cor? qd manet idē sub vtroq; termino t̄mūariōis.
 i. p̄p̄icō: qd oia in naturali p̄p̄icō p̄ia lat? obēt
 declarari. ¶ Scda p̄cō. Materia p̄ia est ens i actu
 p̄mo: & tertio modū capiendo actū: nō aut scdo mo-
 do. P̄ia pars pbat et cōclōne p̄marē: est ens actua-
 liter existēs. Scda pars s̄t p̄s: qd actualiter recipit
 in se formā. Et s; in actu passiuo lic receptiuo rese-
 ctō forme quā hō: qd eā actu recipit & ab ea actu p̄fic-
 tur. Tertio pars p̄s nō agit. Nullū est actu in-
 trāctio: alioqn nō eēt materia p̄ia. Supponeret et illā ma-
 teriā i quā ageret. ¶ Tertio p̄cō. Materia est ens i
 potētia t̄tio mo: hoc est i potētia passiuā respectu for-
 me nō habite: quā nata est habere. Hō aut p̄mo mo-
 do nec scdo. Prima pars p̄s: ex quid nominis poten-
 tiē passiuē tertio modo acceptē. Nec hūc contrariē
 ff j

p̄cō. 1.
f

p̄cō. 5.

q' etiā tertio nō est in actu. Nā respectu forme habite est in actu: respectu habende est i potentia tñ se quis collariat: q' sibi est i potentia z actu: nō solū fm diuer' sas acceptioes i potētia z act': s; etiā fm eādem tñ respectu diuer' for. p'z: q' materia est sibi i potentia respectu forme nō habite: s; habender: in actu respe-
 cto. 4. cū forme se actu i formā: ¶ Quarta p'co. Materia prima est f'min' creatiois: p'z p' bñi Aug. in auctori-
 tate supra allegata z magis fm in textu: hec enī est: q' di-
 uer'is noib' noiat' s' enī. 3. In principio creauit deus celū z terrā z c. vt p'z i textu. ¶ Quarta ad articulum
 Art. 3. tertii dubitat p'co. Quid salua gñatio vt distinguit ab
 Dub. 7. alteratioe. Si materia est entitas positua: r' p' p'is
 ens i actu: tū q' ex duob' entib' i actu nō p'stituit vñū
 q' aut' gñat' est vñū simplr. Tū q' in gñatioe est trāsi-
 tio hui' totū in hoc totū. Sed si materia est ens posi-
 tū: est icorruptibile. q' subiectū manēs sub vtroq' ter-
 mino trāsmutatū: hoc totū nō trāsit i materia q' est
 p' totū maner. Tū q' fm p'p'm. vii. metaph' sice. Ma-
 teria nec est qd nec qle nec quātum: ita nihil: q' nō
 ponit respect' adne aut extēnsiois: q' nō est qd nec
 qle nec quātū: est respectus intrinsec' vt extrinsecus.
 ¶ Ad dubiū r'fide: q' distinguit gñatio ab alteratioe
 tā ex pte f'min' q' subiecti: ex pte m'mi: q' f'min' al-
 teratiois est forma accidentalē. Termin' gñatiois est
 forma substātiāl' s; pte subiecti: q' subiectū saltē de
 noiatiois i alteratioe manens idē sub vtroq' t'mio al-
 teratiois est p'positū substātiāl' pfectū fm ipēm: s; in
 gñatioe nullū p'positū substātiāl' manet idē. ¶ Et p
 hoc v' ad primū dubiū i p'riū: q' p ens i actu intelligit
 ens totale z pfectū i specie: qle est q' p'positū substātiā-
 le p se subsistens. Ex talib' enī duob' nō p'stituit vñū
 actu: q' q' sunt duo actu nō sūt vñū actu. Nec enī sim-
 pliciter dicit' p'p'us: ex duob' actu: s; addit sic: vñū aut'. 3m
 possibile est q' substātiā z substātiā s' textū: sic vt
 actu. Duo nāq' sic actu: nūq' sūt vñū actu. p'cedēt
 q' loq' de existētiā: hoc aliqd s; q' q'ia sūt composita
 substātiālia pfecta ¶ Ad scōz v' q' ly totū in auctate
 allegata nō accipit' s; m' carbogematiue: vt valet tñ/
 id est q'libet p'p'is carbogematiue p're totali/ s; cō-
 positū substātiāl': z sic in gñatioe fit trāsitio hui' totū
 z c. ad corruptionē: cōpositū substātiāl' est p'du-
 ctio alteri' cōpositi. Nec tñ opz q' in corruptioe z p-
 ductioe cōpositi q'libet est pars corruptā vt p'ducā
 ¶ Ad tertii. vii. metaph' sice d' q' materia nō est en-
 titas cōpleta fm se in genere. de q'bus dicitur p'dica-
 menta fm aliqd sicut nec forma: vñ dicit. Dico autē
 materia q' est fm se nullat' neq' qd/ neq' quātitas/
 neq' aliqd q'bus ens est determinatū. Trāstatio aut' no-
 ua nō hz q'bus est sic. Dico materia id qd p se nō d' r'
 qle nec quātū: nec aliqd alioq' p q' f'miat ens: Et hāc
 sequit' cōmēto: cōmēto. vii. dicit. Intelligit' q' d' vñū
 teriā id quod exis p se nō d' qle/ nec quātū/ nec ali-
 qd alioq' p'dicamētoz. ¶ Scōz dubitat' q' r'ū a q'libz
 Dub. 2. forma possit separari a stare simplr nuda materia p'ia.
 Bñdēt' bñdēt' q' licet p naturalē potentia materia
 non possit stare nuda: tñ p potentia diuinā pōt ab oī
 forma tā substātiāl' q' accidental' separari: separari
 p'seruari. Ratio fundamentale est/ q' nihil negandū
 est i potentia dei q' nō i plicat' p'dictionē: materiam
 stare nuda/ nullā p'dictionē i plicat': q' rē. cōsequētia
 nota cū maior: minor patet. solūdo rōnes oppo-
 situm opinantū. Alias rōnes adducit scōz z h'ego.
 de arim. Nam omne absolutus prius alio absoluto a

quo realiter distinguit' potest p'seruari a deo sine pos-
 sleriori/ materia ē res absoluta p'ioz forma: ergo cē.
 ¶ Item quicquid deus potest creare fine omni alio
 potest conseruare sine quolibet eo cō distincto. Sed
 deus potest creare materiā sine qualibz forma: ergo
 cōsequētia nota cum maior: minor pbat: quia quic-
 qd deus pōt creare immediate/ potest p'seruare sine q'libz
 bet distincto: q' nō est ē essentialē. Sed nulla forma
 est essentialis materie: q' cē. ¶ Rationes bñi Tho.
 par. 1. q. lxxv. ar. 1. tenent' oppositū nihil arguunt: argu-
 unt enī q' materia esset sine forma/ esset in actu
 ne actu. Item haberet esse sine esse: q' omne esse est p
 formā. ¶ Item quāto aliq' facit' verus vñum/ tāto
 minus sunt separabilia: materia z forma faciū vñum
 z verus ē p'p'ia passio cum subiecto. Sed hec non est
 separabilis a subiecto: ergo nec materia a forma.
 ¶ Item p'uatōes formaz oppositaz sunt oppositē
 ergo nō p'ueniunt eidem. Sed si materia stare nuda
 sibi inesset p'uatōes oim formaz: quaz multē sūt
 oppositē. Sed vt dictum est rōnes nihil concludunt:
 nō p'ima: q' materia nuda est actu p'imo modo non
 per formā: sed p' p'p'ia essentia. Sic enī capiedo actū
 actus nō distinguit' a re existente: sic nec esse vel
 existentia distinguit' a re existente. ¶ Si rē scōz nō con-
 cludit: q' falsum est q' oē esse est a forma: sed esse p'ce-
 diocū cōpositi substātiāl' est a forma: z hoc inuitū
 Boe. dicit' q' esse est a forma: esse aut' marie nō est a
 forma. Et sicut forma seipā specie differt ab alia for-
 ma alteri' p' specie/ ita materia seipā differt genere z spe-
 cie ab oī forma. ¶ Tertia rō etiā nihil pbat: q' vel lo-
 quif' de vnitāte identica: tūc maior ē s; z minor fal-
 sa: q' materia z forma nō faciūt vñum identice: q' nō
 sunt idē. Si vero ly vñū dicit' vnitāte/ t'mionis q' ex aliq'
 bus distinctis cōpōnt' termin': tunc maior est falsa: q' q'
 que min' faciūt vñū/ sunt min' separabilia: vt accidēt'
 subiectū z relatio z fundamentū fm p'ntēs relatio-
 nes. Et magis separabilia faciūt ver' vñū: nā ma-
 teria maxime separabilis est a singula forma: z tñ cum
 qualibet in forma te substātiāl' facit vere vñū cōposi-
 tum substātiāl'. ¶ Quarta sūt deficiē: q' p'uatōes
 p'p'ie nō sunt oppositē/ cū p'uatōes nihil sint. P'io-
 mina tñ p'uatōis aliquo modo opponunt' sic: q' non
 cōueniūt eidē: q' cōnotant' p'uatōne formaz: q' ca-
 idē de necessitate se cōsequentiū. Nulle aut' forme
 sunt simplr immediate p' cōsequentiā circa materia: q'
 ad nullus forme p'uatōne necessari' sedē i m'ro-
 ctio alteri' forme in materia p'ioze forma p'uatant'
 ¶ Alias etiā rōnes adducit scōz q' s' sufficiēt' sol-
 uti sic z p'iozes. ¶ S; dicitur. Si materia separēt' ab oī
 forma substātiāl' vel accidental' vbi erit aut in loco
 aut et oēm locū: ita nullibi erit. ¶ Itē aut' habebit
 ptes aut nō. Si p'rimū habebit quātū: q' diuisibi-
 lis est p' q'ntatē. Si nō: tūc erit simplr idē i diuisibilia:
 ita spūs: nō ē materia. ¶ Ad p'rimū p' m' opinionē
 tenētē q' p'ntas nō distinguit' a re quāta: materia si ab
 oī forma separaret' sicut i p'cepto creatiois fieri po-
 ruit/ esset in eodē loco in q' nūc: haberet enī eadē par-
 tes z eodē mō extēnsas sicut hūc i f'comatur forma
 substātiāl' aut' qualitate: q' nec substātiāl' forma
 nec accidental' que est qualitas/ extendit subiectū
 fo maliter: s; eo q' partes nō sunt sūt res habēs ptes
 extendē: z nō per formā superadditā. Et fm hoc pōt
 saluari q' deus i p'cepto creauit materiā simplr i
 forme sine nuda: quā p' dies sequēt' successe i f'o:

manit diuersis formis accidentalibus & substantialibus in diuersis suis partibus. ¶ Si autem tenet opinio quod quantitas est accidentis distincta a re quantitate. Dicitur quod materia potest stare etiam sine quantitate: tunc habet casum de partibus quod si dicitur fuerat quantitas partes dicitur substantialiter quod de materia forma non est essentia partes ille est localis seu diuersimode: sic essentia sit sine ordine situationali & ad locum esset tamen in loco distinctiue sicut si dicitur in formalis versus: aut scilicet in anima intellectus: in loco: in deo placeret eo modo quod indiuisibile est in loco: est non dicitur localiter diuisibile: partes non sunt extra se nisi per quantitates superadditas: opus dicere quod versus esset tota in toto & in quilibet parte loci: versus non esset dabilis loco: adequatus si tamen loco: maior: quod quibus loco assignare dabilis esset minor: in quod esset. ¶ Utrum autem materia in principio creata sit simpliciter nuda ab omni forma substantiali & accidentali diuersa sententia doctorum. nam beatus Augustinus videtur tenere partem affirmatiuam in libro confessionum suarum. Sed est in libro vii. circa principium. Non omne tu dicitur docuisse quod priusquam ista forma materia formares atque distinguere non erat aliquid: non color: non figura: non corpus: non spiritus: tamen non omnino nihil erat: erat enim quidam similitudo sine ulla specie. Et sequitur. Turbatio non accipitur similitudo materie quam sine specie fecerant: versus inspectum mundum facere oportet appellare terra diffusibilem & incooperatam: cetera quod ibi sequuntur. ¶ Postpositum videtur dicere Augustinus de sacra. li. i. pte. c. iiii. Non puto inquit primam omnium reum materiam sic formam fuisse: versus nulla omnino forma habuerit: quod nec aliquid tale existere posse omnino quod aliquid esse habere: non aliquid forma crediderim. Idem videtur sentire magister pene sub expositione eadem iniam pferens. ¶ Nihil laus de hyra expositione ista dicitur: duplici expositione iste casus psequitur. Sed in principio sit est materia in suis substantialibus formis: producta: ita materia nihil fuit informis quantum ad formas substantiales etiam speciuocatas: si tamen quantum ad accidentales. Sed omnia alia expositione quod est Bede & Strabo: dicit materiam in principio productam sub forma composita: non dicitur hinc formas speciuocatas quod producta sit sequitur diebus. ¶ Quod vero negat pluralitatem formarum substantialium in eodem composito: aut prae expositione opinionem assumat opus: scilicet quod in principio sit creata materia cum formis substantialibus speciuocis elementorum. Vel dicere quod creata sit informis caries de forma substantiali: & si tenet quod quantitas non sit accidentis superaddita. Dicitur tamen foris quod materia in principio simpliciter informis sine omni forma substantiali & accidentali sit producta quod est actus a potentia distinctus: non tamen informis: id est sine quibus dispositione non habitudine partium: quod nihilominus diceret quod fuisset producta cum distinctioe suarum partium extra se inuicem existentium: & extensarum in eodem loco imaginario in quo nunc sunt. Illa autem moles partium & extensio nihil distinctum dicitur a partibus: materie sic extensis hec omnia possibiliter fieri apud deum. Quod autem hoc factum sit ipse nouit qui fecit. ¶ Questio secunda.

Questio secunda. Utrum celum habeat materiam eiusdem rationis cum materia inferiorum elementorum & mixtorum: ¶ Questio hec duos continet articulos. ¶ In primo recitabuntur opiniones cum suis motiuis sine determinatione: versus eligat quisque quod non probabiliter videtur. ¶ Secundo mouebuntur dubia. ¶ Circa primum aduertendum quod cir-

ca duo quae quorum primum est: Utrum celum habeat materiam. Sed omnia si habeat materiam: versus talis materia sit eiusdem rationis cum materia elementorum aut mixtorum: diuerse sunt opiniones scilicet & philosophorum: quod diuersimodum sententia tenentur: scilicet primo capitulo. ¶ In quo primo omnino sententia describitur triplex opus de opinionibus in prima mundi productione: scilicet opus creationis: opus distinctionis: opus ornatus. ¶ Opus creationis est opus productionis creature de nihilo: quod de scribitur ante omnem diem: cum legistis: quod dicitur: In principio creauit deus celum & terram: terra autem erat inanis et vacua: et tenebrae erant super faciem abyssi: spiritus domini ferebatur super aquas. ¶ Opus distinctionis est quo ab inuicem distinxit partes mundi principales: scilicet celum & elementa. Aut per formas substantialis speciuocatas de nouo non quidem creatas: sed de piacenti materia productas: vel accidentales: per locationem eis debita & distincta. Et hoc describitur factum in tribus primis diebus: quorum primo facta est lux. Secundo firmamentum. Tertio aqua & terra. Et licet in die tertia describitur productio plantarum: quod prius videtur ad opus ornatus: terra quod platea immobilis adhereret terre quasi pars totius: idem quo tertia describitur. Ornatus enim pariter extrinsecus est: separatim ac per se mobile ab eo quod ornatur. ¶ Opus ornatus: est productio luminarium & mixtorum in celo & materia elementorum: quibus celestia corpora & ipsa elementa ornantur. Et hoc describitur factum in tribus diebus facta: scilicet quarta quinta & sexta. ¶ Quarta opus ornatur: celum. Quinta ornatur aqua. Sexta ornatur terra. ¶ Est nota quod materia: versus ad postpositum sufficit: capis triplex. Non modo quod partibus quantum titatiuis: ita quod esse illud dicitur habere materiam quod habet partes quantitatiuas. Secundo capitur materia pro substantia motui & transmutationi subiecta: in modo celum habet materiam: quod habet partes quantitatiuas & est substantia motui circumculari subiecta. Tertio capitur ante existentem in potentia ad formam substantialem quod forma substantiali nati est constitutum totum compositum: sic capitur primum philosophorum: est ita capis in titulo questionis. ¶ Est ita quod vna opinio circa questionem materiam quod celum non habet materiam: sed est substantia simplex non possibilis ex potentia & actu: sive ex partibus essentialibus diuersarum rationum: cui non inheret intelligentia motrix: versus coexistit. Hec est opinio cometeororum in de substantia orbis. Ratio sua est: quod sola transmutatio substantialis arguit materiam quod est per substantiam: si in celo non est possibilis transmutatio substantialis naturalis: quod non est ibi ponenda materia. Nihil enim ponendum est frustrum & sine causa in natura. ¶ Si dicitur: quod celum est substantia transmutabile supernaturalis: est enim productum non esse. Sed per transmutationem supernaturalis substantialis a deo non requiritur substantia aliquid. Item materia est in potentia transmutationis ad esse non esse sub quibuslibet forma cuius est receptiva. Sed nulla talis ponenda est in celo: quod si sic: celum esset corruptibile naturaliter: quod omnino negatur. ¶ Alia est opinio huius contraria tenens quod celum habet materiam. Huius ratio est: quod alias spheris celestibus essent forme a materia separate. Sed essent forme partibus: quod substantie: non materia nec compositae: ergo forme. Consequenter tenet per diuisionem philosophi li. de Anima. Et antecedens manifestum est apud eos quod negant celum habere materiam. Item in celo est quantitas: quod partibus extensio & diuisibilis raritas & densitas: quod sunt conditiones

Art. 1.
Nota. 1.

materia cōsequentes. ¶ Et hec opinio est bifurcata: q̄ tenētū celi h̄re materia q̄dam dicunt ut sanctus Th̄o. et sui feces q̄ materia illa sit alterius rōnis z speciet in celo: ab ea q̄ est in elementis. Cuius mortuum est: q̄ materia celi tñ est ī potentia ad formā quā h̄z: ad nullā aliā. nec habet p̄tuationē ānerā: nō enī appetit aliā formā. ¶ Et p̄pter hoc celus quibus habet materia: tñ nō est corruptibile: q̄ corruptio rei est rōne materie aliā formā appetitis. Materia autē infert om̄s sub quāq̄ forma sit appetit aliā mediū p̄fectio rem: s̄ est ā imp̄fectio: z p̄ hoc h̄z annexam p̄tuationē. Et q̄ illo appetitū nō frustra p̄petuo: q̄ natura lis est ideo quibus habet aliā formā ab ea quā h̄z: z tra sequit corruptio forme quā h̄z z per p̄sequē totū cōpositū. Hec autē diuersitas appetitū arguit diuersitātē p̄fectiuā. ¶ Alij tenētēs celū h̄re materia: sicut iugidī de Roma cū adherētū: q̄s imitat d̄ccā q̄. xxi. lcv. vbi late hanc materia p̄tractat: dicit matēriā in celo: z in his inferioribus esse eiuēdē rationis. Cui rationē assignāt: q̄ materia est ens in pura potentia: et nullā participationē essentialē h̄ns cū actu formali: ideo nihil potest signari in materia vnde sua macā diuersitas speciuā: cū ois talis distinctio speciuā est a forma. ¶ Item opatio speciet speciet transmutatio materia: sed materia nullus est actiuitas seu opationis: ideo nō est assignare in materia z materia speciuā differētis. ¶ Itē s̄m beartū z u gustinū. xij. cōf. Materia est creata p̄pe nihil: ideo nō sunt ponēdī gradus entitatīs in materia: q̄ si ponerent̄, vna esset p̄fectio alia: z sic inter p̄fectioem z imp̄fectioē nihil mediaret: z sic nō esset p̄p̄e nihil. ¶ Ille e v̄e v̄e opinio est h̄m dicere celū esse substantiam cōpositā ex materia z forma in̄herente: materie p̄ter intellectū: nam intelligentia est acrus separatus nulli inherens: nec depēdens ab aliq̄ extraneo sed p̄ substantiā: s̄ forma celi nō est alia: licz materia susceptiua sit aie: q̄ nō tenet sc̄i celi aiatū esse. Frustra enī poneret illa aia: cū celi moueat ab intelligentiā separata. De hoc infra dist. xliij. q̄. i. ¶ Quilibet bay opinio nō p̄t p̄babilī sustineri: z dicere alteri solvere. Nam tenēs primā opinioē dicere haberet ad rationes sequētum opinioū. Ad primā negē p̄fectiua. q̄ ideo celi esset forma actu intelligibilis. Et cū arguit q̄ est forma: cōcedit capēdo formā p̄libet ente simplici q̄ nō est materia: siue infomet siue nō: sic enī opozet vt acceptas in diuisione p̄tholophi diuidens substantiam in materia: formā: z totū cōpositum: alioq̄ nō esset sufficiens: nec euacuaret totā naturā diuini cū nō cōp̄tēderet substantias separatas. Sed nō sequit: est forma separata: q̄ actu intellectua lis: q̄ p̄t deus p̄seruare formā asini extra materia: z tñ nō esset intellectua lis. ¶ Ad sc̄am diceret q̄ h̄z quāritas: raritas: densitas p̄sequerētur materia: mon tñ solū materia: sed indifferēt quāq̄ rem h̄item partes extrēbiles: siue sit materia h̄z forma: sicut z quāritas discreta sequit oēs rem habentē partes numerales: vt gradus intentionales. Item dico vñ simpliciter vel aggregatue. ¶ Ad rationes autē primae opiniois dicerēt alij ad primam: q̄ transmutatio arguit materia. potest dici q̄ transmutatio possibilis arguit materia: nō transmutatio celi est possibilis potēte diuine: potest enī deus celū transmutare in elementū z euertere. Et cū ip̄tobā. Deus in suis actio nib⁹ nō requit materia. Dicit cōdī licz nō necessario re-

quirit materia p̄existētē: tñ ex sua volūtatē s̄supponit materia in mult: actionib⁹: vt in p̄ductionē aie intellectiue: sic in p̄posito. sicut q̄ nō est frustra materia in p̄ductionē aie intellectiue q̄ a solo deo p̄ducit: nec in celo. ¶ Ad sc̄am cū arguit q̄ materia est in potentia p̄ditionis: respectu cuiuslibet forme quā p̄t recipere. Dicit q̄ verū est respectu potētie diuine: nō autē respectu potētie naturalis: q̄ respectu forme naturalis corruptibilis est in potētia p̄ditionis: ita q̄ potest eā naturalit̄ habere z nō habere successiue: nō autē respectu forme naturalis incorruptibilis qualis est forma celi. ¶ Ad rōnes opiniois Th̄o. tenentis materia celi esse alterius rationis a materia elementorū. Respōdēt s̄m tenētēs oppositū. Ad illā q̄ adducebat q̄ materia celi s̄m se est in potentia ad oēm formā: q̄ quātū est ex p̄te sui p̄t quālibet recipere: etiā appetit quālibet formā: q̄ et appetere formā nō est aliq̄ act⁹ distinct⁹ a materia: sicut appetere inuētib⁹ habentib⁹ appetitū sensitū vel intellectū: sed est ip̄a materia nata recipere formā. Et autē materia celi non recipit aliā formā: nō est p̄p̄ p̄fectioē forme celi: sed p̄p̄ et incorruptibilitatē: ex hoc p̄tigit q̄ nō dēminat sibi quāritatē h̄item cōtrariā sui corruptiua. Materia enī itas subvna forma vltimata speciuā: nō recipit aliā speciuā illa inuenit z h̄uero corrupta aliā recipit quācūq̄ agēs inuenit: siue p̄fectioē siue min⁹ p̄fectiā: p̄ hoc indifferens est ad oēm formā. Et ita s̄m simul q̄ celi est incorruptibilis: z q̄ materia celi appetit aliā formā. Incorruptibilitas enī rei nō puenit ex appetitū matie q̄ aliā formā appetit vt p̄tendit rō: sed ex eo q̄ dēminat sibi quāritatē h̄item cōtrariā. Nō enī ignis ideo corruptit: q̄ materia ignis appetit aliā formā: id est q̄ p̄t recipere aliā formā: sed q̄ ignis dēminat sibi caliditatem z siccitatem sine quibus esse nō p̄t. Hec h̄m p̄trariā quāritates: frigiditātē z humiditātē: a quibus caliditas et siccitas corrūpūt: corrūpūt z forma ignis: t̄ hoc vulg h̄m in de sensu z sensato cū dicit: q̄ ignis z fra nō agūt z patiunt̄ ab inuicē inuātū h̄m: sed solū quātum cōtrarietātē h̄ntia: vñ si esset mixtū aliq̄ nō dēterminās quātum h̄item cōtrariā: vel talē cōtrariā que applicari nō potest vt corrūperet: materia h̄m mixtū p̄petuo flaret sub illa forma: tñ esset eiuēdem rōnis cū materia alteri: mixtū corruptibilis. ¶ Et q̄ arguit: q̄ materia celi nō h̄z p̄tuationē annexam tē. R̄ndēt q̄ nec materia elementorū h̄z p̄tuationē annexā de rigore s̄boz: q̄ p̄tuationē nō est aliq̄ q̄d alteri annexit: cū p̄tuationē nihil sit. Sed p̄cedit ad istū sensum. I. materia p̄tūat aliqua forma: sic etiā materia celi p̄tūat forma elementorū: ita h̄z annexā p̄tuationē nem. ¶ Et si dicit. p̄tuationē dicit negationē in subiecto apto nato: nūc autē materia celi nō est subiectū natum recipere aliā formā: ideo nō h̄z annexā p̄tuationē. R̄ndēt vt dictum est: q̄ materia celi q̄tū est de se esse receptiua alteri: forme: s̄ q̄ recipit nō est ex parte materie: s̄ q̄ forma celi nō h̄z p̄trariā corruptiue: ideo nō arguit diuersitatē p̄fectiuā h̄m: materia est illa. ¶ Ad rōnes tertie opiniois. Iugidī de Roma z d̄ccā tenētū materia in celoz elementis esse eiuēdē rōnis. R̄ndēt possunt tenentes oppositū dicētēs: q̄ non ois diuersitas speciuā est a forma: nā materia a nullo differt specie q̄ forma: s̄ sc̄a sic differt ab omni forma: ab omni cōposito. Non enim differt ab alia per aliquod sibi extrinsecum: quia nūc

Distinctio XII   Questio I

sublato extrinseco nō differret; sed res quibet a quibet alia re differit seipā vī per partē et essentialē. De hoc in primo distinctio. ij. q. ij. Sed vter est q. diuersitas specuoca positio; in materia cōiunctū est q. forma; sed in alijs quibz est per materia sicut per formas. Nā ita homo distiguit specie ab aēlo q. materia; sicut q. forma; licz q. opatio q. est a forma arguat specie; tamē opatio nō dicit spēs; q. res specie differēt etia diste ruit specie qm nō opant; ideo dicerēt illi q. materia elemētōz; 2 materia celi licet vtraq. sit pura potētia; tñ differūt specie seipis. Et hoc ex eo cognoscit; quia materia illoz inferioz nō est receptua forme celestis nec materia celi forme elemētōz. Ad brm Augusti nū dī; q. nō loquit vniuersalit de oi materia; s; de ma teria elemētari; hoc faciēdo cōparationē ad res sub stātiales; q. accidētia sunt pmpiozāa nihilo q. matia quā imperfectiora essentialē. Et cōcedit etiā illi q. ponē di sunt gradus entitat; in materia q. gradus pfectio nis et. Et in his pīs q. quibet baz opinionū pbatū r possēt defēdi. Prima tñ q. simplr negat materiā i celo dicēte celi esse corp; simplr nō cōpositū ex trib; esse tialib; videt mag; cōcordare rōni naturali q. nō ponit plicitatē sine erpientia aut nēcitate; q. neutri locū h; i ppositio; cū illa opio oia saluat nō ponēdo materiā i ce lo. Et cōdā q. ponit materiā in celo; et aliqd rōnis cū materia inferioz mag; videt cōcordare sensui srali ter; tus. Dicit vtrūq. ponit dēccā. q. xxi. scil. Et rōnem p tertiā opinionē; q. celi h; materia eiusdē rōnis cū materia inferioz quā tenet ipse tanq. theologie mag; psonā soluit; vide ibi. Et Nā pīa opinio nēcario h; di cere; q. in principio celi sit pductū substantiāl; pfectū; q. sit pductū i principio an oēm die; vt dicit textus. In principio creatur deus celi; et rā; non potuit pducī quātū ad pte; est non habeat materiā nec sit substantia cōposita; s; simplex; et q. in facta die subdiuidit; fiat firmamētū; itelligi opio istā factiōnem firmamētū nō fuisse quātū ad aliqd substantiāle firmamētū; oīs quātū ad formas aliqz; 2 pputaret accidētales; et suo mō dicit de elemētis q. a principio sint pducta sub for; mis suis substantiālib;? tōrū opus distinctiois factū i trib; pīmis dieb;? etiā op; oznar? celi q. rā die tm itelligēdū ē quātū ad formas accidētales; 2 nō essētia les ac substantiāles; quibz hoc dicit q. ad elemēta rō nō cōiunct; hoc aut videt min; 2 uenire lre pēn. Tertia opinio ponēs materiā eiusdē rōnis i celo cū materia inferioz; magis videt cōcordare lre. Nā p m illā dice; ret q. i principio deus creatur cōse materiā informē; q. rā ad formas substantiāles q. dicitur sit de quāritate. De q. postea ipaz formādo; fecit celi; 2 elemēta pducēdo i diuersis matie pib; formas substantiāles celi die se; cūda; elemētōz die tertia. Et p p hoc noiat materia illa informis diuersis noib; celi; terra; aqua; abyssus; q. de illa tanq. de pte essentiali 2 materiali formādu erat celi; rā; 2 aq. Et aut abyssus p p formādu ē tñ sine bysso; id est cādoze forme. p m quō itellectū ac cipiedū est id est cōclūca. xvij. Quī vniū ierūū crea uit oia sī. Simul quātū ad materiā nō quātū ad for; mā; nā quātū ad formā nō creatur s; fecit. Sola em materia creata ē. i. de nihilo pducta; cetera id est for; me sunt de materia educte; sic facit 2 nō create. Iā nōtatur dicit. Et reant oia simul nō fecit. Suo modo exponunt cetera auctoritates ad idē sonantes; vt bene exponit sanc; Bonauen. i. distinctioe pīti. Et licet bear; Augustin; sup pēn. Ad litterā videt te;

nere q. oia simul sunt creata. Nam dīes illos sex ex; pōt; q. nō fuerit materiale; puta distincte partes tempōis sibi succedētēs; sed spirituales ipōtantes distinctioē cognitiōis āgelice; vespīnā 2 maturnā relate ad sex genera rerū cōditā; 2 ab eis in genere p pūo; 2 in verbo cognitaz. Alii tñ satis concordat p dicit sententiā; vt in. xij. libro p fessioz supra alle; gato. Et in libro de symbolo dicit. Edmātissimo dei munere pūo capacitas formaz fieret; postea for; marent; q. cōbz formata sunt; per capacitatē materiā intelligit. Habet in Alex. q. vii. mēbro. ij. parte. ij. Item cōtra manicheos. pīmo materia facta est cō; iūta 2 informis; vnde oia fierent que distincta anq. for; mata sunt; qd credo a grecis cbaos appellari; sic em 2 in alio loco dixim; in iaudibus dei. Quī fecit mū dum de materia informi; quod aliq. codices habent de materia inuisa. Et ideo rectissime creditur vnde omnia de nihilo fecisse; quia etiam si oia formata de prima materia facta sunt; pēc ipia tñ materia de om; nino nihilo facta est. Et sequit. Informis igitur materia illa quā de nihilo deus fecit; appellata est pūo celi 2 terra. Nō q. hoc tā erat; sed q. hoc ē poterat; 2 celi postea legit factū. Quādmōdū si semen arbo ris cōdidēratēs; ibi dicam; esse radices 2 robur 2 ramos 2 fruct; nō q. tā sunt; s; q. die futura sūt. Sic dī cū est. In principio fecit deus celi 2 terra; q. hī semē ce li 2 terre. cū in pūo ad huc esset 2 celi 2 tre materia; sed q. certū erat futurū ēē celi 2 terra; iam 2 ipia ma teria celi 2 terra appellata est. Et seq. Hęc ergo no mina oia i sua celi et terra; sine terra inuisibilis; sine terra incōpōita; 2 abyssus q. tenebris; sine aq. super quā ipis ferebat; noia sunt informis materie; vt res ignota notis vocabulis insinuat. Et dicit est q. celi 2 terra inuisibilis 2 incōpōita 2 tenebz sup abyssum; q. inioimis erat 2 nulla specie certū aut tractari poterat; etiā i homo cēt q. videret 2 tractaret. Et dicta est aqua; q. factis 2 ductis subsuacebat operanti; vt de illa oia formarent; sic dicit hī noib; materia erat inuisa 2 informis de q. deus cōdidit mundū. Hęc ille. Et cce aperiret; q. celi 2 elemēta de eadē materia formata sunt. Et pīmo s; media minus videt pba bilis; q. tenet materiā esse in celo fed alteri; rōnis; q. minus feruit intellectui scripturē; minus habera rionis simul 2 auctoritatē; et t; h; bas opinionēs pīt ponē cōclūsiōes ad q. thionis titulum rīne. Et tñ de articulo pīo. Et quātum ad articulum scēm dubita tur pīmo. Quō illa informis materia q. dicta est ce; Ar. i. lum terra; abyssus; aqua; pducta sit ante oēm die; q. dū b. ante die primā nullum fuit rps. Respōdet fm Alex. et scm Bonā. q. fm oēs materia illa creata est ante oēm diem ordine nature; q. pūpōffira alioz p ductioni tāq. cā i subiectu suo ehect; cā aut pīot est effectū natura; itrum aut fuerit aliq. moza inter p ductionem; materię 2 lucis pīme diei sunt opinōes Quāda dicunt q. non fuerit aliq. moza inter materie creationē 2 distinctiois inceptionē. Sed statim q. creatione materie pducta fuit lux q. diem faciebat nec fuit aliq. moza intermedia. Et videt illa respō sio satis p babilis; q. nulla videt moza illius causa. Et aliq. vīsum est q. fuerit moza ipse iteriāctō inter materie creationē 2 lucis factioē. Et illa moza non erat fm reuolutionē corpōz celestium q. nōdum fue rat; sed fm mutabilitatē partū materie. Et sic dicit Hugo libro pīmo de sacramētis parte. i. c. i. Illud

Dub. 2

primū motū tps qñ creatā esse illa oimvisibīlī fut-
 sibilis natura: nec nos: fuit nec dies: tñ tps fut: qz
 mutabilitas fut. Uel pōt dici qz fut: mota tps ima-
 ginari: qz mēsurā moti? Imaginari qz potuit esse i illa
 motu: s; si nō fut i scōo dubitat de celo tps qñ
 illud sit creatū. Rñdesim fil Alex: r scōm Bonauēi. in
 dubijs sralib: qz variū sūt modi dicēdi scōo. Quidā
 dicit qz sit creatū est i principio cū materia i formā ce-
 lū empirēū āgeli in eo: r hoc qdē celū pfectum est r
 formatū. Uel strab? vt allegat magr dū. i. hui? scōi
 dicit celū nōvisibile firmamentū appellauit cū at. In
 principio creatū de? celū r terrā: s; empirēū i intellectu
 ale qd nō ab ardore s; a splēdore d;: qd statim factū
 repletū est āgelis. Allegat ad idem Bedā: videat ibi
 tert? Qz Aliū dicit qz et si celū empirēū in principio cre-
 atū ē r āgelis repletū: de illa scriptura nō facit cre-
 pssim mētione: sicut nec de āgelis. Qz pōt celū qd
 in principio creatū d; cū tra? intelligit materia i formā
 r cois. De q postea formatū ē firmamentū: corpora cele-
 stia r cetera creatā. Sūt r alie expositiōes illi? text?:
 quas latius tāgit Alex: r scōm Bonauēi. Sed hec
 nunc sufficiant. rē. Distinctio decimateria.

Distinctio tridecima: postqz egit de ope
 creationis rez corporaliū quātū ad i formē
 materiā: an oēm diē creatā: psequēt in se-
 quentibus trib? distinctiōibus psegur de
 ope distinctiōis r ornāt: quātū ad educiōne formaz
 de potētia materie sub distinctiōe sex diez. Et pmo
 agit de ope pte diei distinctiōe pnti. Scōo de ope tri-
 mū sequitur diez. i. scōe tertie: r qre distinctiōe. riii.
 Et tertio de opere qñte r sexte diei. distinctiōe. rvi.
 Uel diuidat fil. pmo agit de pductiōe illi? forme
 q est gñale principū cognoscēdi distinctiōe cor-
 poraliū. de pductiōe lucis. Scōo de reb? corporali-
 bus distinctiōe distinctiōe. riiii. Scōo hui? disti-
 ctiōis in q agit de pductiōe lucis in trib? colligit cō-
 clusiōib?: qñ pzia est. Et pma diei in loco solis post
 formatū: facta est lux de materia ptiactē q suo motu
 diē distinxit r nocte: vespē atqz mane. Et Scōo p cōo.
 Dies pzia naturalis a plena luce ortus auroza r ma-
 ne caruit: ac pvespam i seqñt: diei mane paulatim tē-
 des. riiii. horaz spaciū psummauit. Et tertia p cōo.
 De? p mūdū pducēs nulli vobis sonū edidit: s; hōo
 nō i numerō: s; vt vno secū opifice ex se etnālī genito
 cicca fecit. hās dēducit magr i textu. Questio. i.

Et

Art. 1. Nota. 1.

primū notādū qz nōm lux ipositi est prima r princi-
 pali impōsitiōe ad significandū id quod colores ma-
 nifestant vt vidēt possunt siue qz visibile in potētia sit
 actu visibile: trāsumit tñ ex vlt loquētus ad oē illud
 quod manifestat cognoscibile: sic dicit apłs ad p phe.
 v. Et q manifestant a lumie manifestant. Et sequit.
 v. mane q manifestat lux est: hic deus r āgeli/ lux r lu-
 mina dicunt: sicut dona r habit? lumina appellantur
 vt lumie fides/ lumie gr/ lumie gñe: sed hic accipit pti-
 motū mō p aliq corporū q creatura corporaliū: vidēt pot-
 terat. Sic vt vidēt p pzie impōsiti actum q sensus vt
 vobis cognitiōe tēdit in obiectū visibile. Scōo vltimū tñ
 scripture accipit p qlibet actu cognoscēdi r pterim
 pto cognitiōe certa r inmutua. Sic d; p. r. Et dē-

bat ppfe voces. Et Scōo notādū qz de qdditate lu-
 cis plures fūere opiniōes: vt recitat infructu Bona-
 pñti dñ. q. iij. Quidā est dixerit lux esse corpus: po-
 nerant aliq corpus esse purā lucē sine admixtiōe re-
 nebotatit: vt corpus solare Bōnō sunt illi qbusdam
 auctoritatib? bñ Augustinū. Uti in de li. ar. dicit. In
 corpōib? lū ptiū locū tenet. Et tē. li. vij. sup. sē-
 ne. ad iram. Alia oēm naturā corpōēā noie r dignita-
 te pcellit: p lucē tñ r aerē q sūt pcellētia corpora: cor-
 pus administrat. Et in epłā ad Colōsiānō dicit lucē
 r aerē esse corpora subtiliora. Et Alia opinio dicit lucē
 esse formā substantiāle corpus luminosi: fm cui? pti-
 cipationē corpōa hñt vt r? r digni? esse in gñe en-
 tis. Unde nobilissimū corp? celū empirēū est pti-
 pue r idēficent luminosum r infimū: sc; tra maxime opa-
 cū. In media vno fm q sunt mai? r min? nobilia:
 magis r min? ptiānt de luce. Unde dicit q omnia
 corpōa naturā lucis participat: qz vt est corpus ita
 opacū qui per multā terōnē pōtitionē possit fieri
 luminosum: sicut patet cū de cinere fit vitrum: r de
 terra carbunculus. Et tē. li. i. facit respondēt ad au-
 croizares bñ Augusti. inductas: dicentes q lux aliq
 capif concretue pto luminosi: aliq abstractiue pto
 forma illa q dat esse luminosum. pmo modo acce-
 pit Augusti. Unde in duab? vltimis auctoritatib? vno
 lucem intelligit ignem. Uel possēt dici qz corp? vno
 modo dicit oēm rem extensam: vt sc; est species quā
 titatis. Alia modo dicit substantiā compositā ex ma-
 teria r forma: cū de corpōalib? loquunt sancti ac-
 cipiunt pmo modo quo tā materia qz forma s; acci-
 dentia extensa dicunt corpōa: sic aut lucem esse cor-
 pus vbiū nō est: cū sit extensa. Et tertia opinio dē-
 cit. Lux est accidens corpus iherens: sicut sapia vel
 scia q est lux spūaliter: accidens aie. Qdēterter dicit
 q: per lucem corpus decaat: per ipam sentit per ipā
 sam operat. q ergo lux: sed forma nobilis: nō intelligit
 tur quātū ad esse primū: sed quātū ad esse scōm: sicut
 scientia r gñā nobilissime forme ponunt. Qz sunt
 accidentia: sunt aut nobilissime: qz pferūt r nobilitate
 tant nobilissimā creaturā: creaturā sc; intellectuā.
 Et hec opinio est bñ i hō. parte. i. q. lxxvij. art. ij. r. iij
 scōm Bonauēi. hac dist. q. iij. quasi mediat iter has
 opiniōes. Unde dicit q lux dupliciter accipitur.
 Vno modo p ipā forma substantiāli q dat esse corpū lu-
 cido a q luminosum corp? est principatiter actiuum.
 Alio mō lux: vt esse fulgori q est circa corp? lumino-
 sum: q consequit existentiā lucis in tali materia: et q
 est etiā obiectū sensus r operationis instrumenti: et
 sic est accidentia cōplementū. Et Tertio notādū q
 circa modū quo lux primo de creatā: diē ipm distin-
 xit a nocte: duo sunt modi distinguenti. Vn? doctozū
 grecoz. s. Basilij Damasc. Et ego. q dixerūt q lux: lu-
 cia emissiōe r cōtractiōe radiōz diē r noctē fecerant
 r hoc dicebāt eē in potestate ipsi? lucis nō p virtutē
 ppriā/ s; p pceptionē diuinā. Et nō sile legit. Exo. r.
 v. Et tendit moytes manū in celū: r die factū est
 horribiles i tora terra egypti trib? dieb?. Et stat ait
 qz i isto triduo sol erat in nro hemisphero: qz tunc in
 terrā yesen: r in alias regiōes radios sue lucis em-
 mittebat: in sola egypto cōtrahēbat: forte sic factū est
 in passioe dñi in qua vlt sol obcuraturus fuisse: hoc aut
 tertio factū est i passioe nō natura solis/ s; diuino p-
 cepto. Et p hūc modū intellexerūt doctozes greci
 sic factū i illo pto triduo. Et illa diuisio lucis nō

Nota. 2

Nota. 3

Distinctio XIII Questio I

est intelligēda quātū ad sūū locale: sed quātū ad disti-
 ctionem formalē: sicut dīstīgnū habet? a sua pūatio-
 ne. Et qd hoc habetū ad pūationē pccūsus erat:
 regressus: quātū ad regressū in habitū vī fecisse: ma-
 ne qd faciebāt emissiōe radiōz: quātū vō ad pgressū
 in pūationē vī fecisse vespere. ¶ Ali? mod? dīcēdi ē
 fm doctores latinos. l. q. lux illa noctē ē diē faciebāt
 suo motu: sicut modo facit sol sua latōne. Intelligū
 em lux illa fuisse sol: mō est sol: nā ex illa credū qra
 diē format? fuisse sol: vntū magi? fuit autē pducta i
 ea pte sup quā ē nī m hemispheriū: z id hemispheriū
 illuminādo fecit diē: z pgressiōs venit ad occasum z
 fecit vespe: ac deinde regrediens ad ortū fecit mane:
 vī respectu vni? z eiusdē hemispherij noctē z diē facie-
 bāt succēssive. respectu vō diuersorū: hoc ē nī z al-
 teri? sū faciebāt diē ex vna parte: z noctē ex pte alia
 ex objecto illius materie denē qd erat in medio qd lux
 adhuc nō fuit i forma ppleta: erat tñ i illa pte idēfara
 vt possēt facere vmbra: licet in parte alia p sui rarita-
 te z qdam subtilitate poterat suscipere lucis insuetū
 Et ideo vtrūq; illud infimāz scriptura dicit. Diuisit
 lucē a tenebris: qm ad existentia lucis in vno hemi-
 spherio: z tenebrā in alio. Et factū est vespe z mane
 quātū ad recessum a nō hemispherio: z quātū ad re-
 gressū. Itē dicitur Bonauē. Et hīc modū sectur Ale-
 xā. z cōter doctores sequēte i hoc magistrū. ¶ Quā-
 tū ad articū scdm est bec prima pco. ¶ Lux cor-
 poralis quā de? pmo die p dicit ipz diē a nocte suo
 circulari motu distīgnū. Itē pco est Bede z alioz
 doctoz fm opinionem scdm notabili tertio declara-
 tā: pōt pūa deri. Quia dicit scriptura. Diuisit de-
 lucē a tenebris: qd autē diuisiō ē sū sunt sū. qd sū fuerit
 lux z tenebrē i diuersis pnt? sū i lux illa faceret diē
 z noctē p emissionē z retractionē radiōz: cū nō fūt
 sū emissiō z retractiō: nō esset sū tenebrā z lucis di-
 uisio. Itē dicit scriptura: qd lux illa factiō diē facie-
 bat vespe z mane: i autē sola radiōz emissiōe fieret
 diēs: z sola rēctiōe fieret nox: nunq; esset vespe aut ma-
 ne: sū esset clara dieoz vbi obscura nox. ¶ Itē emit-
 tere radiōs z retrahere sūt opatiōes oppositē: qd solis
 substātie rōnalib? puenit: lux autē illa nō fuit rōnalis
 creatura. ¶ Scdm pco. Lux corporalis non est sub-
 stātia: sū qūtas sensibīlis. Probaf pco qd ad primam
 partē: qd oīs lux est p se sensibīlis: nulla substātia est
 per se sensibīlis: qd nulla substātia est lux: ita p cōuer-
 sionē nulla lux est substātia. Dīfēctia prima tenet i
 scdm scdm figure camēstres. Adāoz notā dīno. pba-
 tur: qd substātia est visibīlis p accidens. vt patz in sa-
 cramento altaris vbi nō est substātia panis: z tñ eadē
 visio post pccrationē qd anī: z remanet ibi ob sensu cō-
 prehensibīle qd pan? fuit. ¶ Itē lux in igne est accidēs
 ergo in nullo est substātia. Tenet pna: qd qd vere est
 substātia nulli accidit. s. pphicoz. Accidens pbat:
 qd i lux in igne esset forma substāntialis: vel gyltima z
 specuoca: vī alia imperfectio qd esset in potētia ad for-
 mā specuocā. Ad pīmū: qd tūc quicqd haberet lucē
 esset ignis: z oīa habentia lucē essent eiusdē rōnis: qd
 est falsū. Nec scdm: qd tūc illa forma esset imperfectio
 forma ignis substāntialis: z ita nō esset forma alieius
 corpōis celestis in qd nulla est forma imperfectioz for-
 ma elementari. Et. ¶ Tertia pco. Lux est qūtas acci-
 dentalis inherēs substātie lucidi corpōis: pna ps
 pbat: qd lux est aliqd reale: qd p se sensibīle z nō est
 substātia ex pntōz pccōnib?: qd accidēs. Itē lux est

intensibīlis: remissibīlis: ergo nō est substātia: z cō-
 sequēs accidēs. Tenet pccōnib?: qd substātia nō fuit
 pī magis z minus: vt dicit in pccamento substātie.
 ¶ Quarta pco. Lux ē pducta a luce rāq; a sua cau-
 sa est qūtas accidentalis eiusdem rōnis cum ipsa. Itē
 cōclūso ponit fm opinionē eoz qd negat spēs sensibī-
 les in medio int obiectū z organū. Probaf pco: qd si
 cut se hys calor ad calorem a se pductū: ita lux ad lu-
 cem a se pductā. Calor autē pducit? est eiusdē rōnis
 cū calore a qd pducit? z lux cū luce. Dīfēctia nota
 cū minore. Adāoz pbat: qd non videt differentia aliā
 Itā sicut calor pducit calorem i subiecto susceptiōz:
 ita lux lucē vt experientia docet. Itē vltz. Lux enim
 hī aliū dicit qd lux pducta a luce: sū a luce nō pcedit
 causal? nisi lux: qd lumē est lux. Adāoz pbat: qd si esset
 aliud a luce: marie esset intensio lucis: lux spēs mul-
 tiplicata a luce: sū ille nō sunt ponende: qd nec rō nec
 experientia pbat esse ponendā: vt supra dicitū est
 vī. Itē. qd si. Ideo etiā fēditur apud mīseros p eodē ac-
 ceptum lux z lumen: est tñ aliā differentia rōnis noz
 Itā lumē supponit p luce z pnotat ei? effluū a luce:
 hoc est pductionē a luce. pnotatē lux solis nō pōt
 dici lumē: qd nō est pducta ab alia luce corporali: lux
 autē lūe z stellarū ac nubū sferioz vt irradiatiōnē so-
 lis sup ea causata pōt dici lumē z etiā lux. ¶ Itē pos-
 set dici fm hāc opinionē qd lux esset qūtas sensibī-
 lū mē rōnis ab ea pcedēs. ¶ Quarta pco fm opinio-
 nē ponentē sensibīles species i medio. Lux enim est in-
 tensio sine species lucis: probaf: qd pter lucē ponit spēs
 ab ea multiplicata substātie recepta i medio: qd non
 pōt dici lux: qd lux est qūtas visibīlis: spēs autē nō fūt
 visibīles. Nec videt qd alio nōe aptius notari pnt qd
 nōe lūmis: qd pcedit a luce qd pntet ad lumē. Itē
 ille due pccōnes fundant in qd nōe: ideo pbat non
 pnt nisi ex vsu loquētū. ¶ De qd dicitur lumen scdm
 Bonauē. ponit septē opinionēs ex qb? nihilomin?
 vix colligi pōt qd sit lumē: imo nec adequata signifi-
 catio nois. ¶ Quātū ad articū tertū dūbitat cir-
 ca primā pccōnē. Itā lux pna die creatū nō distīgnū
 noctē z diē sine motu circulari: qd cū nō dū spherē ce-
 lestēs fuerūt pducta sū fuisse mota: aut sequebat ei?
 motū diuisiōis aut dimensionis penetratiōis aut vacuū.
 ¶ Pterea. Lux materia ad lucē lux informis z non
 solidā videt qd vbiq; erat lux illa totū reliquū illi
 frabat: etiā quo ad pūndū creatū nūc sol totū illum
 nat aerē. ¶ Itē qd vbi pmo creatū est lux: an in ortū
 te/meridie/vel occidētē. Si in ortū: tūc nō fēdit pzi-
 mo vesperē: sed mane z post vesperē. Si in meridie vī
 occidētē: tunc prima dies nō fuit integra: qd termina-
 batur ad mane sequēs. Rēdēdē vntū ad pīmū qd pos-
 tur fieri diuisio materiē p motū lucis sicut nūc fit vī
 visio aeris p motū gradētis. ¶ Vel possēt dici qd cū
 productiōe lucis qdā spherā fuit a ceteris pnt? ma-
 terie diuisa cui? ps erat lux illa: sicut nūc ē de spherā
 ra solis z planetaz: qd simul cū luce fuit circūscūpta
 vtrūq; poruit fieri: quid autē factum sit: deus nois.
 ¶ Ad scdm vō qd materia hī fuerit informis qd ad for-
 mas substāntiales z quādā accidentales fuit tñ quā-
 ta et non vniformis raras in oibus partibus. Et
 ideo in pntibus inferiorib? erat dēfōz in pnt? supioz
 bus oīoz: etiā si fuisse eiusdē raritatis i oib? pnt?
 tñ lux illa nō poterat simul oēs ptes materie illumi-
 nare: imo ad modicā pūditatē: ideo pōt nō illumina-
 ta causabat vmbra. ¶ Ad tertū vō qd creata fuerat i

Arti. 1.
 Cōco. 11

Cōco. 1

Cōco. 3

pco. 4

pco. 4

Arti. 5
 Dūbi. 1

orienter: simul incepit dies prima cū luce & motu et
 nec atep p̄cessit: nec tñ p̄pter hoc primo ostendit ma
 ne: q̄ mane dicit sine p̄cedētis noctis: p̄ hoc quā dā
 obscuritate: lux autē fuit p̄ducta in plenitudine sua: tō
 nō fecit mane. S; i ostēdit p̄ducta mota est ad occidē
 tem: sic fecit vesp̄era: i tñde rediit ad eundē punctū
 orientans a q̄ cepit moueri: et ita post noctē fecit mane.
 h̄ec est opi. l̄būgōnis li. de sacra. ¶ Alij dicunt q̄
 sit p̄ducta in meridie. s. in maxima sua p̄fectio. Del
 em̄ p̄fecta sunt opa. p̄fectus autē illuminat in me
 ridie q̄ in orientē vel occidē: sed hoc nihil arguit: q̄
 nō fuit lux illa p̄fectior i meridie q̄ orientē: sicut: z nūc
 sol nō est p̄fectior in una parte celi q̄ in alia: licet cer
 tas p̄tes n̄ras minus illuminet in una parte q̄ in alia
 p̄pter diuersum eius aspectū. ¶ p̄ter ea q̄libet pars
 celi est orientē z occidēs ac meridies respectu diuersio
 rum: t̄mp̄ loq̄ ouis q̄busdam t̄mp̄ q̄busdam occidit.
 ¶ Sc̄do dubitat cōtra cōclusionem secundam.
 ¶ Nā videt q̄ lux solis sit substantia solis aut forma ei⁹
 substantialis: q̄ lux est sol essentialis z nō ē materia: q̄
 forma substantiā. Et sit ei substantiā, p̄t: q̄ ab eo se
 parabit. ¶ Itē nihil aliud videt esse sol nisi lux q̄dam
 ¶ Respōdet q̄ lux est accidēs solis: q̄ p̄t etiā aufer
 ri a sole p̄ portētiā diuinā: sic frequēt h̄t in p̄phetia.
 Et fm̄ q̄dā ita loq̄ fuit puat: lūie in passioē dñi. Itē
 p̄t auferi. Et p̄. xxx. Et sit lux lūne sicut lux solis
 z lux solis erit septuaḡ sicut lux septē diez: non est q̄
 lux de essentia solis lūe ps ei⁹ essentialis h̄t accidēs
 p̄p̄tū seu inseparabile naturā: sicut albedo i cigno. Et
 p̄babile est formā substantiāle celi p̄sed aliqua q̄libet
 actiua: sicut forme substantiāle ḡnabiliū: corruptibi
 litū p̄sequit̄ q̄libet actiue. h̄ec autē q̄libet p̄ns cor
 pus celeste est lux. ¶ Tertio dubitat circa p̄ctionem
 q̄rtā. Nā videt q̄ lumē nō sit lux: sol em̄ illuminat aerē
 q̄ p̄ducit aliqd̄ in aerē z nō lucē: q̄ lux est visibilis. Aer
 autē illuminat: nō videt: q̄ nō t̄mit visū: q̄ in eo p̄
 ducit est lumē nō lux. ¶ R̄spondet p̄cedēdo q̄ sol aliqd̄
 p̄ducit in medio ip̄m illuminādo: illud autē est lux: rem
 issa. Sicut in sūi supra d̄t. it. q. ij. dictū est de colo
 rib⁹. Et autē lux illa nō t̄mit visū est: p̄t ei⁹ remissi
 onē z aeris raritate. Et si aer igr̄osus inuapozē v̄t nu
 be illumināre solet: ita lux ei⁹ videt z t̄mit visum: sic
 etiā de igne in s̄ptera sua si lucidus est: lux tñ ei⁹ non
 videtur p̄pter nimiam suam raritatem. Sic ergo illu
 minatus habet in se lumē quod est lux: quedam remis
 sa que visibilis est dū intendit: neq̄ etiā ois color visi
 bilis est. potest enim remitti in tantum q̄ non suffi
 cit mouere visū. Et tñ de q̄stione. Distinctio. xij.

Dub. 2
 Dub. 3
 R̄

Questio de decima quarta postq̄ egit de
 lucis p̄ductionē q̄ certa corpora cognoscūt
 cōsequēt de alioz corporū p̄ductione. p̄se
 quif. z primo corporū simplicū ceter elemē
 torū. Deinde mixtorū. xv. dist. In hac q̄ d̄t. fm̄ trū diez
 .li. ij. z q̄rti opa tracta s̄nta text⁹ i trib⁹ p̄ctionib⁹ col
 ligit. ¶ Prima p̄ctio: de se cōtra celū s̄p̄derē p̄ducit
 dictū firmamētū: nō p̄t q̄st̄ nationē: s; p̄t aq̄rū su
 periorē z superiorē q̄s diuidit i trāsgressibile em̄ianē
 ¶ Sc̄do p̄ctio: aq̄s subcelestes p̄densatas et partim
 in cauernis laterib⁹ receptas deus die tertia p̄gre
 gavit z aerem seruās sit terra/ herbā/ arborēq̄z ger
 minantem fundauit. ¶ Tertia p̄ctio: die quarta cū
 sequentibus simplicium corpora ornataū deputatis
 sole/ luna/ stellis deus ornauit firmamentum/ ac tē
 p̄ora/ annos/ dies/ eorumq̄ partes per eorum desi

gnauit motum.
Questio vñca.
 Circa h̄c distinctionē multa q̄ri possent de
 celo z element⁹ eozq̄ motu z t̄m̄tario
 nib⁹. S; q̄ illa in libro de celo z m̄do. ac
 de ḡnatioē z corruptioē Aristot. disputari
 lati⁹ soler d̄m̄t trāfco. ¶ Querēda tñ erit de primo
 bus. Sc̄mo de celo: sc̄do de element⁹. ¶ Circa dūm
 est q̄stio. Utrū aq̄ supiorē p̄ firmamētū ab inferiorib⁹
 v̄tūe die secūda sint de celest⁹ v̄tūe elemētari natura⁹
 ¶ In q̄stioē erūt articuli tres. Prim⁹ erit de aq̄s su
 periorib⁹ p̄ firmamētū diuisis. Sc̄do de firmamēto
 z celoz nūero. Tertio dubia mouebit. ¶ Quatuor ad
 primū aduertēdū q̄ de aq̄s illis supiorib⁹: vt dicit s̄a
 ctus Bona. p̄t diuersitate positionū z debilitatem
 rōnū vir p̄t aliqd̄ dicit. ¶ Et si fuerit q̄dā q̄ de
 xerūt supra celū s̄p̄derē nullas esse aq̄s corpales/ s;
 scripturā illā intelligi debere de aq̄s spūali⁹. Quam
 opinionē b̄n̄s Th̄o. dicit fuisse p̄vigenis. Allegant
 etiā illi p̄ se illud Aug. xij. p̄t. q̄ ille aq̄ sunt mota
 les. Et illud B̄ndicite aq̄ om̄s q̄ sup celos sunt dño.
 Itē. Itaq̄ q̄ sup celos sūt laudē nōmē dñi. B̄ndicite
 re z laudare est creature rōnalis/ intellectuālis/ z spū
 ali. ¶ Alij dicunt: q̄ frequēt scriptura videt dicere
 de aq̄s materialib⁹ z extensis: sicut est illud ps. cxiij.
 Extendens ce. li. pel. q̄ te. a. f. u. e. u. s. q̄ aq̄ ille sup aq̄
 vaporabiles supra partem aeris eleuata. Et sic p̄t
 firmamētū intelligi voluit p̄tem aeris fieriorem. Alle
 gant p̄ se illud b̄t Aug. sup p̄cti. ad litterā dicentis
 Et hoc intelligi p̄t de aq̄s q̄ suspendunt in nubib⁹.
 h̄ec opinioē b̄n̄s B̄asil⁹ in suo eoz ameron repto z
 bat: obuiat et textus Isē. q̄ ponit luminaria/ solem/
 et lunā ac stellas in firmamento. z Dan. iij. B̄ndicite
 aq̄ sup celos sunt dño. Et sequit. B̄ndicite sole/ lu
 na dño. Ergo iste aq̄s firmamētū esse celū aq̄e nature: q̄ diu
 dispositio sursum posuit ad refrigeratū calozē et p̄t;
 Et aq̄s aq̄s ibi q̄scere/ vel luna solidatū/ vel sua sub
 litare/ vel deip̄tate illud ordināre. Sed q̄ nōv̄ q̄
 sumus opt̄et: naturā aq̄ om̄i⁹ nobilē collocatē supra
 celū maḡ nobile: ideo tertij dicit: q̄ supra firmamē
 tum sicut scriptura dicit sunt aq̄: q̄ tñ nō h̄nt naturā
 vel sp̄ctē aq̄ elemētari. D̄m̄ in aq̄: p̄t cōueniētiā
 cū elemēto aq̄ in aliq̄ p̄p̄tate. ¶ H̄abet autē aq̄ ele
 mētari tres p̄p̄tates. Nā h̄z p̄p̄tate frigiditatis h̄z tri
 ditatē h̄z guttatē. ¶ Quatuor ad primū p̄uenit: q̄ ha
 bēt naturā receptiua lūis z retentiua: ita v̄tūe eoz
 aquarū est receptiua z p̄p̄ticia/ h̄z superiores magis.
 ¶ Quatuor ad sc̄dōm sc̄z p̄p̄tate frigiditatis partim
 p̄uenit z primū differūt. ¶ Quentū em̄ i hoc q̄ v̄tūe
 sunt frigidē effectiue. Differūt autē i hoc q̄ inferiores
 sunt frigidē formalit̄: superiores p̄o minime. ¶ Quatuor
 ad t̄rtiā penit: nō p̄uenit: q̄ aq̄ supcelestes nec gra
 ues s̄nt nec leues/ nec motu recto naturali mobilēs.
 Et istā opinioē cōiter magis approbat doctores.
 ¶ Quicqd̄ q̄ sit de illis opinioib⁹. tñ aq̄s est sup ce
 los dubitādū nō est: q̄ fm̄ b̄n̄ Aug. sc̄do sup p̄cti.
 Quō z aq̄ q̄libet ibi s̄nt: eas tñ ibi est minime dubi
 tam⁹: q̄ maior est h̄t scripturē aut̄toitas: q̄ ois i
 genij h̄uani capacitas. ¶ Sc̄do notādū q̄ nomen aq̄
 tripl̄ acceptū i primaria rep̄ distinctioē. Aliq̄ ac
 pitur p̄o informi rep̄ materia: vt ibi. Sp̄s dñi fere
 bas sup aquas: nā vbi dicit. In principio creauit de⁹
 celū et terrā: terra erat lū. s̄a. abul. et sp̄i. dñi ferebas
 sup aquas fm̄ supradicta. Illa nota celū/ terra/ abul.

Art. 1.
 Nota.
 Nota.
 Nota.

Distinctio XIII Questio vnica

sus/aqua p eodē spectant: scy po materia in formi:
 po/ta p formas specuocās distinguēda. Aliqñ acci
 ptur p natura trāspārenti siue spīca & luminis re:
 tentu/a: vt cū d: Sicut firmamētū in medio aquar: & di
 uidat aq: ab aq: rē. Aliqñ accipit p elemento aq: vt
 ibi. Congregat aq: in vna locū. Et tertio notādū: q
 ppholofopi supra firmamētū ponūt adhuc aliud cellū
 mobile pp: duas causas/āna est: q: cū vna sphaera nō
 habet nisi vnu motū pp:ū: si aliq sphaera habet duos
 motus: vñ erit pp:ū: sibi: ab itelligētia sibi appo
 puate coexistēte. Alio mor: consentit sibi a sphaera su
 periore. Hinc aut firm amētū mouet duob: motibus.
 1. nō mouet ab oriēte in occidēs faciēdo singulo die
 naturalī vnā reuolutionē sup polo s mundi. Alio mō
 ecouerso sup polos sodiaci ab occidēte in orientē in
 100. annis vno gradu faciēdo 1.36000. annis vnā reuo
 lutionē: quā aliq dicit lōgū ānū platonis. Et iste mo
 tus vniūsis est pp:ū: firmamētū. p̄tūmō motū q
 rap: d: h: a sphaera superiorē: p̄tū sū mobilis: cui: ille
 mot: est pp:ū: S cōa cā quā tāgit brās 1. hō. par. i. q
 leuij. ar. ij. r. Alē. p. ij. q. l. q: sicut firmamētū opaf
 diuerfatē gñatōis & corruptōis p accessū & recep
 sum p diuerfas dntes stellaz in ea positaz. Ita opz
 ponere vno ino: cellū nō hns ptes diuerfaz rōnū: si
 ue pp: etatū: qd suo motu opet p̄tūmō motū gñatōis.
 Et sicut firmamētū cū sphaerā planā sup suis motib: p
 diuerfatē sūt p̄tūmō motū & corruptōis. Ita
 p̄tūmō motū siue cellū cristallinū vno ino: utate sui
 corripit mot: est cā obseruatiōis rerū i esse. P̄tia cāv
 efficiōis. Et hīs p̄mōtis est p̄tūmō p̄tū. Supra firma
 mētū p̄tūmō sūt aq ab aq: sferiōib: p firmamētū
 de scōa pductū diuisē. p̄tū: p̄tū quātū ab oēs ptes
 ex textu sē. i. hoc clare dicit. Et i p̄tūmō auct. bñ Aug.
 in fine primi notabī allegat. Et scōa p̄tūmō aq supio
 res nō sunt de elementā natura: sed de celestī ab ele
 mentis: specifice dicitur. p̄tūmō alia p̄tūmō tāq: magis p
 babilis. Et q: tūc p natura essent p̄tūmō: r p̄tūmō
 supra aerē ignē sphaeras planetaz: firmamētū vno
 lentē suspēse nullū aut violētū p̄tūmō. Et q: aut supra
 firmamētū sunt imortales: & ab corruptōe fecrete
 vt dicit Aug. xij. p̄tū. Et q: corpora mundi ordinā
 tur p̄tūmō maiorē nobilitatē & minorē: ḡ elementāri aq
 mīn: nobilitē nō debet locari supra firmamētū mag
 nobilitē. Et q: h̄tūmō eadē naturā idē est loc: Quia
 enī eadē est natura ḡleber totū: terrē: deo est idē vtri
 usq: loc: ḡ idem erit loc: naturalis oīs aquaz elemē
 tarū: neq: vnde ad q: ponant l mōi aq: nō enī ad re
 frigerādiū alia corpā celestia: q: illa neq: calidā sunt
 neq: frigidā formāl: sed sū effectiue r̄vriual: Non
 enī sunt susceptiua peregrinaz īp̄tūmōny: ne videf
 alia cā posse assignari. Et corollariū nomen aq: eqno
 ce attribuit aq: elementari & aq: sup̄ celestia: p̄tūmō: q: alia
 rōe illar: ista bē aq: habuit eū: notabili scōa. Et uā
 tum ad scōm articūm de distinctio: celoz post scōm
 Thō. pte. i. q. leuij. ar. iij. Notādū q: celum tripl
 iciter i scripturis p̄tūmō mō pp̄tū: vt distinguī cō
 tra elemētaz corpore naturā luminis o actiuel potē
 tia incorruptibilis p̄tūmō sublimi circumdāte regione ele
 mentarē. Et ita accipit cōiter in scripturis: vt ibi dō
 cuitur: deus firmamētū cellū: sequit de solet luna
 poluit eos in firmamento cellū sē. i. scōa modo
 accipit īmpop̄ie: vt d: p̄tūmō p̄tūmō: p̄tūmō: p̄tūmō
 et luminoso actiuel potētia. Et sic includit etiā ac

rem & ignem. Et sic accipit in h̄mō pueroz. Bndi
 cite volucres cellū dno. Dan. iij. et Luc. viij. Et volu
 cres cellū comedit illis. Tertio mō accipit metapho
 ricē. Et sic qñq: trinitas bndicta d: cellū: pp̄tū eius
 sp̄ialē substantiā: & lucē & summā p̄tūmō altitudinē
 nō de q: celo exponit diaboli dixitē. Et iij. Alēcē
 dā in cellū: ad eū dicitur dei. Et h̄mō etiā sp̄ialia bona i
 qb: est scōa renumeratio cellū noian: vt ab ar. v.
 r̄ dices v̄a multa est i cellis: vt exponit Aug. Et h̄mō
 tria genera sp̄ialitū visionū scy corpales/ imaginariā
 & intellectuales: tres cellū noian. Et qb: Aug. expo
 nit q: paulus rap: est vsq: in tertūmō cellū. ij. Cor. xij.
 Et scōa notādū q: accipiedō cellū p̄tūmō pp̄tū po
 tēti accipi tripl. 1. nō absolute vt significat sim
 pliciter corp: p̄tūmō ex materia: forma incorruptibil
 naturāl: nō vitali/ nullū p̄tūmō passōis/ si accipitū
 p̄tūmō peregrinas passōis itelligē q̄ntates p̄tūmō
 ad inuicē p̄tūmō: r̄ scōa eas p̄tūmō: vt grauitatē/ leu
 tatē/ colorē/ saporē & ceteras cōtūmō habitēs. Jūmō
 mō q̄libet stella/ epiciū: & finalit q̄libet pars cellū est
 cellū. Et scōa mō accipit connotatiue/ supponit p
 celo p̄tūmō mō dicitō cōnotatiō cōmētū mediātā vel
 immediātā regiōis rotariarū. Et sic ipozat qualit
 ber celestē sphaerā: totā elementarē regiōē circūcū
 rē. Et illo mō epiciūm aut stella nō cellū: iij. p̄tū
 cellū. Et tertio mō accipit vt cōnotat ordinē ad pp̄tū
 tū motū planetē aut firmamētū. Et sic oēs vbes ieu
 sphaerē ad motū vniū: planetē requitē dicit vniū cellū.
 Et illo mō sol eccentric: deferē corp: planetē nō dā
 cellū. Et sic nec cōcētric: q̄ ad vna sup̄ficē eccentric
 fm̄ alia: fed totū aggregatū ex hīs. Sic accipit cellū
 dū dicunt esse septē cellū planetaz. Et illo mō accipit
 in p̄tū & scōa p̄tūmō flatim infra positio. Hīs p̄tūmō
 sūmō p̄tūmō p̄tūmō ad illū articūm. Jūmō p̄tūmō acci
 piēdo cellū p̄tūmō mō & pp̄tū & distinguēdo celos p̄tūmō
 penes luminositatē & draphanitatē tres sunt cellū i ge
 nere scy s̄ dēreū cristallinū: r̄ empiriū. p̄tūmō: q̄mō est
 cellū totalitē lucidū. Et hoc dū empiriū. Hō a colo
 re/ sed a p̄tūmō lumine. Isterū totalit draphanitē: scy
 aqueū siue cristallinū: sic dicitā a soliditatē & draphā
 neitate: ad modū ac s̄tūmō cristallū q̄ est aq̄ iolida
 ta. Et v̄ etiā est p̄tūmō mobile/ p̄tūmō s̄ dēreū parūm
 draphanū & p̄tūmō actu lucidū: est cellū stellatū. S̄ dē
 lem sunt actu lucide. Aliq̄ dū p̄tūmō p̄tūmō draphane
 Et hoc cōiter diuidit i octo sphaeras. I. firmamē
 tū & septē sphaeras planetaz. p̄tūmō hōz p̄tūmō seq̄
 tib: Et scōa p̄tūmō accipiedō cellū vt in p̄tūmō p̄tūmō
 ne: scy pp̄tū & s̄tūmō. Et distinguēdo celos p̄tūmō
 & dēre: dēre sunt cellū i p̄tūmō: scy nouē mobiles &
 cellū empiriū immobile. p̄tūmō p̄tūmō de celis mobilū: q:
 q: tot sunt cellū mobiles: q̄ mot: distinet in eis: iij: ta
 res lunā nouē: ḡ nouē sunt cellū mobiles. p̄tūmō nota. ma
 totū p̄tūmō: q: vni corpi celestī nō p̄tūmō vni vni mot: p̄
 p̄tūmō ab vna itelligētia sibi pp̄tū: vni vni mōtū supponit:
 ideo tot sunt corpa q̄t mot: minor p̄tūmō: q: leprē sūt
 planetē quoq: q̄libet h̄z pp̄tūmō morū a morū aliterū
 distinctū. Hā p̄tūmō diueris r̄tūmō habēt diuerfos respec
 tus p̄tūmō: q̄tūmō distīte admittit. Et dicit saluari non
 pōt nūi p̄tūmō diueris eoz mor: h̄z aut planetaz: p̄tūmō
 nūi septē scy Saturnū/ iupiter/ mars/ sol/ mercuriū/
 venus/ luna: de q̄ sunt metra/ p̄tūmō sūmō. sequitur
 vltima luna subest. Et p̄tūmō sphaeras planetarū est
 firmamētū: q̄tūmō mouet duob: motib: vt p̄tūmō v̄tūmō
 notabili p̄tūmō articūm. Sunt ḡ nouē motus: et p̄tūmō cōs

Nota 3.

Loco 1.

Loco 2.

Arti. 1.
Nota 1.

Nota 1.

Loco 1.

Loco 1.

secūns nouē celi mobiles. Scy primū mobile qđ vno motu mouet ab oriente in occidentē: rursum in orientē cōplens vnā reuolutionē in xxiij. horis die scy natu rali. Et suo motu rapit secū oēs sphaeras inferiores: etiā ignis et aeris regionē superiorē: qđ ex motu come tit pty: et firmamentū et septē celi planetaz. Si tñ tenet opinio Thebiti philosophi ponentis in firmamento tres morō duos pācticos: et cū hīs motū accessus et recessus oporteret ponere decimā sphaerā mobile: ita qđ nona sphaera moueretur duplici motu. Tāno pprio. s. accessus et recessus: et alio cōi cū ceteris: scy diurno siue raptō. Et decima sphaera qđ est primū mobile haberet tñ vnū motū scy diurnū. De celo immobile. s. empirio dicitur in dubijs. ¶ Tertia cōclusio accipēdo celū scđo modo: scy ipsoque et picipiatue sūm diuersas distinc tiones diuersis ponit celoz numerō. Nā sūm distinc tione gñalioz quā sequit̄ dā amat. tres sunt celi scy celi aeris / syderis / et iupis deretū. Aeris cōspēdit aerē et ignē. Syderis sphaeras planetaz et firmamen tum. Supsyderis crystallinum siue primū mobile et empiriū Ambrosios modos tāgīt glo. Deut. r. sup illud dicitur det sui celū et celū celi. Sed sūm Babanum accipit dīstictio minus gñalis. Nā qđ tā ignis qđ aer dicitur in ptē superiorē et inferiorē. Sicut celi iupis deretū in celū mobile et immobile. Ideo ponit septē ce los qui sunt aeris: et heretū / olimpiū / igneū / stellatū crystallinū / empiriū. ¶ Aeris vā regio inferior aeris. Et heretū regio aeris superior qđ mouet ad motū pti mū mobile. Ideo et heretū vā quasi sp. currēs. Adlim pēum vero vā inferior regio ignis ab altitudine cuius clam motū qui vā olimp. ¶ Ignēū autē vā superior regio ignis. Celum stellatū vā aggregatū ex septē sphaeris planetaz et firmamētō. Crīstallinū est primū mobile. Empiriū celū immobile locū sanctoz. ¶ Scđm distinc tione vero speciale illo modo accipiendo celū pone rent̄ duodecim vel tredecim celi scy qtuoz elemēta res: et decē vel vndecim pprie celestes. Et hoc modo accipēdo celū nō p quibet sphaera sed tñ p sphaera vel sphaeris ad motū vā stelle reqsirit̄. Si vero dī stinguent̄ sūm specialissimā distinc tione: et vt quibet sphaera celū diceret̄: erūt. xxvij. celi. s. xij. planetaz: ponendo p quibet planeta tres oibes. pty: cōmūerādo predictis. Si vero plures ponunt̄ pro quibsdā plane tis: sūm hoc plurificat̄ celi Deo qđ videtur p̄tinet ad theo ricā planetaz. ¶ Quāntū ad tertū articulū dubitat̄ de celo empirio an sit ponendū. Ad hoc beatus dīcē dum: qđ celū empiriū nō iuenit̄ postū nisi auctoritate Strabij / Bede / et Basilij. Nā sūm illos celum empiriū locū est bōp: a principio creatū: et statim angelo repletū: vt tacū est supra in fine di. xij. Et hī Ba si luna omelia scđa libri scđo. Examerō. Sicut dānari i te nebae vntimas abigunt: ita bti remuneratiōē qđ dignis operibz restituar̄: in ea luce qđ est extra mundū / qeris domicilij fortūm. ¶ Batio cōgruitatis sumi pōt̄ ex cōditiōe gñe. Et expectat̄ enī in futura re muneratiōe duplex gñis: scy spūaliter cōspozalis. Nō solū in cōspozibz humanis gloriā cōfiscādis: sed etiā in to to mundo innoquādo. Inchoata est autē spūalis gñis i principio mundi in btiudine angeloz: quoz equitas sanctis p̄ntret̄. Tānde p̄ueniens suoz vt etiā a p̄ncipio cōspozalis gñis s̄choaret̄ in aliq̄ cōspoz: qđ etiā a p̄ncipio fuerit absq̄ seruitute corruptiōis et mutabi litat̄: et totalit̄ lucidū. Sicut tota creatura corpāl expectat̄ post resurrectionē futurā. Et tō illō celū vā

empiriū: id est igneū: nō a calore / sed a splēdoze. Sicut primū mobile vā aquoz: crystallinū nō ab humo re / s; a dyaphaneitate et crystalli soliditate. Et qđ i celo empirio inchoata est gñis cōspoz: quietū est oportuit et immobile. Sicut in vltima cōseruatiōe mot̄ ce lestis cōspoz cōsabit. ¶ Tñ autē autē habet influētā i ista inferiora vbiū est: cū principalit̄ ordinari est ad statū gñe bōp. Et tēc qđā vidēt̄ dicere qđ influat in cōspoz celestia inferiora. Hoc celū celi locū: vā bōp spiritūū. Non ppter necessitatē qđ in eo spūs depen deat in esse / fed ppter qđ gratiatē vt exterior claritas cōueniat interiori. Et vt nobilissime creature nobilissi mus assignet̄ locū. Et hī Basilij dicit: qđ ministratoz spūs nō poterat degere i tenebris / s; in luce i leticia degēdi sibi habitū possidebat. Et celi illud nō est lo cus saluās spūs bōp: sed tñ cōtinēs: vt dicit Alep. Et hī celū empiriū sit lucidū sūm: nō tñ diffundit lumē suū ad inferiora. Et qđ ipedit firmamentū et hī stellis nō est dyaphanū. Et qđ stellis est plentiū ipedit luminis superioris diffusiōē. Et qđ nō hīz luce p dē fatā / vt corpus solis: idē lumē non diffundit. Et qđ hī claritatē alterā: rōntis: puta claritatē glorie quam nō capiūt cōspoz inferiora. ¶ Scđo dicitur: vtrū ce lū moueat a ppria forma vel a coassistēte intelligētia. Dubitū illud locū hī dicitur apud eos: qđ tenet celū esse substantiā cōpōsitā ex materia et forma. Et i tenet qđ sit substantiā simplex: nō habēs formam: nō erit vbiūm quin moueat a causa extrinseca: que nō erit alia qđ intelligētia: qđ nihil mouetur a se: per se pā mo. vij. p̄p̄tū. De hīs opinionibz habitum est supra dist. xij. ¶ Pōstia ergo opinio: qđ celū sit substantiā cōposita ex materia et forma tanq̄ ex partibz essen tialibus: de materia dubij fuerūt tres opinōes qua rā vna est erronea. Reliquę duę sunt p̄bables: vt recitat̄ scđo Bonau. ¶ P̄ma fuit quozsdā p̄ticipio p̄p̄z dicentū: qđ celū esset aliārū magnū aial. Scy mouetur a propria forma que est aīa sui perfectio: sicut mouet anima. Et hīc aīa animā morticē posuerūt regi a deo mediāte intelligētia. hōc autē postio sal sa est et erronea. Nam dicit Damascē. qđ celi non sunt animati / sed inanimati et insensibiles. Scy autē dicitur deū bndicere seu laudare / dicit̄ est p̄ticipio: p̄ticipia. Sicut etiā vā de alijs inanimatis creaturis scy imbe / roze / et igne / estū rē. Dañ. iij. Et hīc est cōmū nis inia sanctoz. Ideo beatus Aug. retractat illud verbū qđ dixerat in libro de immortalitate aīe: qđ mun dus animas. Et si aliq̄ sancti hoc dicere vidēt̄: sicut hōter onymus sup ecclēsiasticū. Intelligendū est il lud metaphozice dicit̄. ¶ Hec tñ hec postio est cō tra catholicos doc. sed etiā cōtra p̄ticipiosophos: qđ ponunt qđ substantiā intellectualis non vnū cōspoz: nisi mediāte vegetabilis et sensibili. Et ita si celi p̄ticipiet aīa intellectua est sentiret et vegetaret. Et ita natura litaliter possēt corrupi cū vegetatio nō sit sine depditiōe partū naturalū: vt pty. ij. de aīe. ¶ Tilla ḡ opti mōne dimissa / sunt alie due opt. cōtrarie: vtraz tñ p̄ babilis. ¶ P̄tia qđ celū mouet a ppria forma. Nā ce lū p̄ materiā / quantitatē / et figurā est abīe ad motum. hāberoz formā perfectioz forma elemētāz et mixtū nō vniūtes: p̄ hīs magis actiū. Per bti / itaqz forme virtutē mouet obdicitur / nō mīn qđ elemēta mouent motu recto. Ideo ad motū celi non oportet adhibere ministerij angelicū: cuiuslibet elemētū hīc obstat qđ mouens debet esse aliud a mobili. Et

scđo. 3.

Art. 5. Dub. 1.

Dub. 1.

20

Distinctio XIII Questio vnica

eadem modo dicere de celo sicut de graui simplici: quod si forma mouet: tunc totum mouet. Item quod vii. philosophi. Nihil mouet a se. ita intelligitur. Nihil est quod a se mouet: nisi a se mouetur: quod si aliquid coarctat actum: et non passivus: sed deus vel aliquid extrinsecum. Et si mobile fuerit coarctatum materia coarctat in ratione mobilis: et non mouetur. Nec obstat quod rursus recedit ab eo loco ad quem mouetur. Et ita motus est simul naturalis et violentus? Nam quod dicitur naturaliter mouet ad aliquem locum: quod recedit violentum. Quia hoc videtur esse de motu quod fit propter quod in loco: et ubi mobile finit totum mutat locum. Non sic est de celo quod proprie non mouet ad locum sed magis in loco vel circa locum. Nec finit totum mutat locum. Manet enim in eadem sphaera se circumdat: et locum alterum non acquirit alium locum propter ultimam sphaeram si effectus mobilis. Nec mouet propter quod dicitur. Sed naturale est sibi in loco proprio circulariter moueri: sicut graui simpliciter vel leui in suo naturali loco descendere. Sed si illa opinio videtur. Nam si celum mouet a propria forma naturali mouet. Ergo si descendere descendere violentum. Quia necesse est in renouatione mundi perpetuo. Et ita violentus esset perpetuus. Sed ad illud posset dici quod illa quae renouatione veniuntur error ita naturalis celo sicut nunc motus? Et sibi naturalis. Unde eadem forma quod non mouet propter indigentiam sui: potest succedere idem mari ad opposita propter mutationem ordinis: res. Sicut graue naturaliter ascendit sursum propter repletionem vacui. Et etiam deorsum si sub se esset vacui. Et licet quod mouet non propter indigentiam sui: sed propter generationem et corruptionem illorum inferiorum. Et ita propter generationem ordinis vniuersi: sed nunc consistit in generatione et corruptione inferiorum. Ideo si fiat illo ordine quod desiderat: descendere violentum: in immutatione ordinis ille mutabitur. Ideo forme illi inclinatio est semper ad conseruationem ordinis vniuersi. Ideo tunc violentum mouetur: et naturaliter descendere. Et cuius exemplificatio est de graui: quod naturaliter inclinatur ad phibendum violentum fuerit supra vel infra. Si fuerit supra violentum descendere in loco naturali et naturaliter ascendere. Si vero oppositum contingit: si non fuerit vacui supra: sed in latere vel infra. Et ita magis videtur quod celum mouet forma naturae coem: quod finit propria. Non enim mouetur propter sui indigentiam: vel perfectionem aliquam pro motu ascendendi. Aut propter sui conseruationem: quod celum esset et quod perfectum sit descendere. Propter hoc enim mouetur corpora ad sua loca naturalia aut naturaliter fugiunt contra: sed celum mouet propter conseruationem aliorum finit ordinem vniuersi a deo constitutum: ut dicitur esse. Et hic est motus finit naturae coem. Sed quomodo? Et est conari ad conseruationem ordinis vniuersi. Et hoc potest dici et redit in idem quod in inuentione descendere: quod deus non coarctat actum ad eius motum. Nec tunc descendere violentum: quod omnia creatura finit naturae inclinatur ad obediendum creatori: Sed forte deus illa sic effectus miraculosa: quod propter suspensionem diuinae influentiae miraculosa videtur. Sed est alia opinio coior quod deus mouet celum mediante intelligentia creata siue angelo. Et hoc proprie ordinem quod deus constituit vniuersi. De quo dicitur Augustinus super Genesim ad litteram dicit quod deus sic mundum ordinavit ut spiritus sanctus crearetur: quod deo sicut congruum erat angelos deputari ad ministrandum hominibus: sic et congruum fuit eos deputari ad motum et regimen celorum. Et in hoc etiam ministrant hominibus: et diuina subseruiunt maiestati. Et hoc habet positionem huius motus celi sit ab extrinsecis. Intelligentia non tunc ideo non est naturalis: quod ad hoc quod motus sit naturalis: sufficit

quod passum coarctat vim. Inclinet ad huius motum. Nec in hoc forma celi est imperfectior forma elementari: quod huius vim motu: quod praesentia et nobilitas forma. Sicut virtus vegetativa in homine non est imperfectior ea quae est in brutis. Licet non educat formam subtiliorem animae secundum intellectum quod praesentia et nobilitas agere deo. Et si diceretur. Sic motus celi non esset necessarius: quod intelligentia mouet libere et contingenter. Potest dici quod libere mouet: sed non contingenter: quod est parte sui. Propter est confirmatio non potest non mouere: sicut libere fructus deo non tunc contingenter. Vnde tunc simpliciter loquendo non mouet necessario: sed contingenter: quod deo contingenter coarctat. Sed circa hoc posset dici. Quia deus immediate mouet primum mobile: vel mediante creatura. Ad hoc dicitur quod in operatione deo operatur intus et immediate: cum dei voluntas sit prima et summa causa omni spei ceteri et motui: ut dicit Augustinus. Item de trinitate. c. v. et habitus est supra dicitur. Item in aliquo aut sic operatur ipse sit tota causa in aliquibus causis particulariter: virtute causandi communicat creaturae. Prima dicitur mirabilis: scilicet naturalis: et vtriusque quod ad dei voluntaria: vnde scribitur Bonauentura. Quod dicitur quod simpliciter de causa inuentione: sed deo non tunc primum mobile: sed cuncta mobilia immediate mouet. Sed loquendo de causa mouente totali: deo videtur mouet primum mobile mediante virtute creaturae: quod motu illa potest conuenire nature create: quod finit effectus. Et ideo ad declarationem diuinae bonitatis deo creatura coarctat: ita in primo mobili sicut in aliis: cum nulla sit ratio diueritatis. Et tunc immittas diuinae potentiae sapientiae et bonitatis hoc requiritur: ut deo communicat virtuti create actui: quem illa natura nata est suscipere. Et tunc autem quod est mouere finit locum quod dicitur: quod corpus potest praesentia et contingenter: quod videtur quod deus nullum corpus moueat ab his virtute create. Hoc videtur esse de intentione dei Augustinus. de trinitate. c. v. dicitur. Quae modum corpora coarctat et inferiora pro subtiliora et potentiora quod ordinem regunt: ita omnia corpora pro prima virtute rationalis. Et hoc non philosophus videtur dicere scilicet deo celi: quod primum motor mouet primum mobile. Verum est tamen causa finalis vel efficiens partialis. Et aliud voluit auctoritas sua recipere non est. Et licet possent moueri dubia de figura celi ac de positione differentis Sed quod parum coarctat: in libro de celo et mundo sufficienter disputant: et transcendit est. Et ultimo dicitur: dicitur vtriusque celi pro astris agat hoc inferiora. Dubium illud laetissime et redit posset ad astrologicas suspensiones. De quibus illuminatum? Bonauentura libellum quem triglossus astrologie theologice scripsit catholice et vtiliter edidit. Ad quem remitto lectoris imitatio finit Secundo. Item huius dicitur. Quod celi stellae huius actione et hec inferio ra multiplicat in elementa mixta imperfecta mixta salata aiata irrationalia. In elementa et quod ad generationem aliteratione et quod ad loci mutationem. Nam accedentibus solent astris calefactis ad zenith aliorum regionis: plus coarctat virtutem de elementis inferioribus in superiora: accedentibus astris frigidis effectus plus virtutem de superioribus in inferiora. De alteratione pro ad sensum accedente solet aer calefit circa nos: recedente frigidat: videtur finit pro totalis species elementorum seruatur eadem quantitate: quod ubi vna regio coarctat multum aqua in aere: opposita diametraliter multum aere virtutem in aqua. Nam dicitur sic aliteratione ad calorem in regione opposita finit ad frigiditatem quod quae astris accedunt ad nostrum zenith tunc recedunt ab

Dub. 3. p

opposito est p hoc saluaf q nec p mittit vacuū nec pe
 netrario dimensio. ¶ Est etiā causalitate q ad mo-
 tum locale in elementis pp igne aere: remoris
 scy aq nō terra q in medio mudi qesit. Hā ignis: p
 supio aere feruū circulari ad mori primi mobilis
 p ty de impfionibz ignitis vt cometis. Etia causant
 fluxum: refluxu maris: qd spaliū attribuit lune: q d
 bre diuini supiunida. Est luna sequit tumor maris
 specialitate declaratione reficendo ¶ Est etiā causa-
 litate sup mixta impfecta vt sup impfioes nedū q ad
 gnatione eaz: sed etiā q ad motū locale vt prz de co-
 metis: etiā exaltatio sicca q eleuat p calozem solis
 actione stellaz. Est etiā diuinitatē: motū hmoi tim-
 pationū: tēpstatum opz reducere ad celū: & stellaz
 p r si dicit: si tēpstatas: impfioes hnt cam motū
 celū: & stellaz: cu illi sint regulares: & determinati: & ne-
 cessarii: astrologi de his habent certissime: & itallib
 liter iudicare. Tandē q de his certe iudicare nequūt
 astrologi: nō sciunt pfecte qūtares: & rures celoz
 stellaz ad hmoi effect: & curreūt: qd si scriēt: def m-
 nate iudicant. Hā qūtares celū: oibz suis pbinariobz
 motū: & racionū: retrogradationū: aspectū nedū
 planetaz: sed etiā stellaz firmamentū: mto plures
 icognitū sūt qz cognitū: qd certis circūlatūz loge pl
 ab oibz ignotat qz sciat. Deniqz pūpposita mundi
 creatioe cut p duratio nōdum. 7000. ānoz ppleuit: nō
 potuit p calculatōes astronomicas saltē q ad effect:
 hmoi haberi calculatio magnū ānū platiois. Sūt r
 tum p hlationū q nō poterāt toties repeti: vt face-
 rit experientia certaz naturalē de talibz effectibz p se-
 quūtū: qz aliq nunq fuerūt: aliq iemel vel bis. Et p-
 pter hoz ignozantia certa iudicia facē nō pnt etiā de
 naturauobz effectibz ¶ Et si qūqz talū pūppositoes qdā
 vera dicit: tū multo plura falsā: vni manifestū est qve
 ra q dicit nō arē: sed calū aut diabolica reuelatioe
 dicit. ¶ Et si dicit: multavera dicit: hndere. Accella
 sūt: fallis plurimū mixta: & angelo q credūt hoz
 habere pfecta noticiā: tūz & ip edimētoz: ceteroz
 pnt oia dicit: vtz: & contraria: fulgura: pluuiaz: & c.
 te q ad tps magnitudinē locū: certas circūstātiās p-
 dicere. ¶ Habet etiā celū causalitatē sup mixta imp-
 fecta iāta vt metalla qm qūsdā regioibz generat
 ex cōstellatioe: hntē respēctū ad illā regionē cur sola
 terra q est euide rōnis i oibz nō est cā. ¶ Habet etiā
 causalitatē ad mixta aiata: alterādo cozpa mixta ad
 pplexionē seu qūtares: & uenētē vel dū cōueniētē aie ta
 le cozp pfectē: Sicut est vidēre i arboribz q i hyme
 qū mouēt: i estate reuūscūt: ita iū i sensitiuis Hā
 organa sensū sūt cozpa mixta q aliat pnt ad graoū
 cōueniētē vel etiā dūcē uenētē sensū. Est r remittēdo
 q mēdo qūtares organū: pnt etiā act: sensitiui
 intēdī vel remittit. Est vna cū organo corūpti vel sal-
 uari: & p hoc occasionalit: hē causalitatē qdāmo ad
 itellectū ei: act: qz deordinat sensū actu iuo: pnis
 deordinat itellectū: hē causalitatē volūtatis. Pōt etiā apper-
 tū lunaticis: i qd: est imaginatio pūia. Et p hoc pōt
 esse occasio deordinatiōis volūtatis. Pōt etiā apper-
 tum sensitiuū alterare vt magis inclinē ad hoc obie-
 ctū q ad aliud: qz qvā plurimū volūtatis i viatores icli-
 nat ad illud ad qd efficitur iclinat appetitū sensitiuū.
 p hoc pnt astrā iclinare volūtate: nō tū effectiue in
 ipso efficiēdo actū: sed i neqz ipone re cōtate qūis
 mō: qz hā manēt volūtatis libera p supā libertatē potēs

cōtrarie hmoi iclinationi. Hā & hō maximas vincit
 tētatioes nedū p gram: sed etiā p volūtatis libertatē
 Est auar: ne exponat pecuniā: vicit tētatioes carna-
 lū: volupratū i cibo: potu: venereis amoz pecuniarū
 Sic i iclinationibz lupbie: exponit eie vel viliū: lucrū
 amozē & piculis cozpōis qz naturalē timozē: & ita de
 alijs. Est tū p hmoi p hllatioes pōt appetitū: sicut
 ad malū disponit: p pleriqz hoies sequit appetitū scilicet
 tū: fm illō hēi. vt. pōm sūt scilicet: & cogitatio hōia
 nī cozdis ad malū ab adolecētia. 30 qūqz astrologi
 pñosticarēt vera si pfecte virtutes stellaz nōtē erent.
 In q qz multiplici laboratūz ignozantia: pty qz faciū est
 iudiciū astrologoz dicitur: qz ex aliqbz p hllationi-
 bus sequunt bella etc. & que a sola libertate volūtatis
 depēdēt: cū etiā in rebz naturalibz certa iudicia ba-
 re nō possint: q tū causaliter a celo depēdēt. qūto mē-
 nus in his q nūti cōe hnt cū celo: sed tū a volūtatis
 libertate causant. Est illō p hllatioes. hōs sapiēs dīa
 bis astris: dīabit iquā qūta ad act: rōnis q influētūz
 astroz subiecta nō ē: dīabit etiā qūta ad effect: naru
 rales: qz qe remedū adhibere pōt. Sicut regularit: q
 asperitatē hpmis puidēdo de calefactibz: qz cau-
 mara & pluuiaz puidēdo de domibus: et sic de alijs.
 Et tādū de hoc dubio: & tota qstione. Distinctio. xv.

Distinctio. xv. post declaratione produ-
 ctionis cozpō simplicis celli et elemētoz:
 & celli omaz tribz diebus primis perfecte:
 qū agit de pductione mixtoz sequētibz
 diebz. v. scz. vi. confirmata ac. vij. diei redē. Est pōt te
 xus snia tribz cōclusionibz cōpōdit. Prima pūctū
 ambūqz ex aq p dicit: elemēta aqz & aere ac terra in
 mētis reptilibz ac bestijs terrestribz sunt omnia: qz
 aliq nō sua creatioe: s; hois pōt nōxia sua illi effecta.
 ¶ Et cōa cōclusio: minuta aiātia que ex mortuoza
 scūi caduerbz cū ceteris aiātibz p dūcta nō credūt
 ex fra hō aut age aut terre nascētibz: oia: qū eūde fa-
 cta p babilē asserūt. ¶ Terra cōclusio: septima die di-
 uina bñdictioe scificata: qz regeūt a p dūctioe noue
 creature: cur nō p cētū sūstudo vel materia. Et vsqz
 mō opaf: nō cessādo p tēre ac gubernare condita et
 creatā. hāz declaratio pnt ex tertū. ¶ Hēstio vica.

Circa hāc distinctionē qst. Qūto elemēta
 ex qbz cōstāt aiāntiū cozpa realit manēt i
 eis substāntiā. In qstioe erūt tres artcū.
 pūm: recitabit aliqz opinioes. Scōs po-
 ner p tiones. ¶ Tert: mouebit dubia. pōo illa qstioe
 vide ¶ Ecā. q. iiii. terrā. qst. vbi hāc materiā disputat
 ¶ Quārtū ad pūmū notādū q de matia qstioes ples
 fuerūt opinioes. Hā dicitur opinio quā recitat cō-
 mēta. it. celli. cōmē. h. sūt q elemēta manēt i mixtis
 fm substāntiā: qūtares. Dīfferēt tū: qz fm qūtares ma-
 nēt remittā: nō remittā p3 substāntiā: qz substāntia ma-
 nēt inuariate: eo q substāntie nec itēdūt nec remittunt.
 Ita q substāntie elemētoz nō remittā: h3 fm qūtares
 pōmetoz: pōdat qūta ad hoc q elemēta substāntia
 lit manēt i mixt: qz qūtares elemētoz remittant
 i mixt. Et hoc discōdat: qz substāntia elemētoz nō
 remittat. ¶ Tenet etiā qz hūctates in substāntie elemē-
 toz remittāt i mixto. ¶ Hōs opinioes: pōdat vide
 def. s. 30. qstū ad id i q pōdat. s. q elemēta manēt
 in mixt. Ad dūcunt rōnes. Hā mixto est miscibūtiū
 alteratoz ynio. Hūe aut alterant: & vniūst manēt i eo
 in q vniūst. ¶ Itē qūtares elemētū nō est sine elemēto.
 In mixto autē sūt qūtares elemētoz: qz qūtares pntē

Artē. 2.
 Hōia. 2.

Distinctio XV Questio unica

maior p[er] se. Et de alibunditas aq[ue] n[on] est aq[ue]. ¶ Item mixtu[m] mouet s[ecundu]m natur[am] elementu[m] p[er]stantis: sed ubi est effect[us] ibi et c[etera]. Ubi q[ui] dicitur elementu[m] ibi est. ¶ Item i de motu et vita. Sicut in de sensu et sensu. In oib[us] cor porib[us] duplex est corruptio: scilicet intrinseca q[ue] est marcedo: et extrinseca q[ue] est distinctio. Ad aut[em] est corruptio nisi a s[ecundu]m: s[ed] in corruptione intrinseca s[ecundu]m erit intrinseca. Et ita erit intrinseca actu et passiuu[m]: ita elementa. ¶ Item vt arguit sc[ri]ps[us] Bon[us]. In oib[us] alial est sensus factus p[ro]ceptu[m] q[ui]tatu[m] p[ri]maru[m] p[er] se s[ecundu]m q[ui]tates l eo existentes: sed q[ui]tates ille indicat elementor[um] sub stantias: igit[ur]. ¶ Item corp[or]a alial est ap[er]tu[m] diuersis operatiomb[us] n[on] nisi per diuersas virtutes: sed diuersas virtutes n[on] nisi per diuersas naturas. Nec habere potest diuersas naturas nisi sit et diuersis co[m]positu[m] n[on] nisi elementis. ¶ Et alia est opinio negas simp[li]r elementa esse in mixto substantia[r] nec s[ecundu]m q[ui]tates sibi s[ecundu]m elementis inuenientes eisdem numero. Sed s[ecundu]m qualitates eis similes siue eisdem specie: hoc est opinio Aristotelis. ¶ Item ad articulu[m] sc[ri]ps[us] scdm est o[mn]i[n]o p[er]ia: nec elementa nec elementor[um] forme manet in mixto actuali et substantia[r]. p[ro]bat[ur]: q[ui]a n[on] est ponenda pluralitas sine necessitate. Nihil aut[em] cogit ponere illa pluralitate[m] elementor[um] substantia[r] manentiu[m] in mixto: igit[ur]. m[an]et: p[ro]bat[ur]: q[ui]a nec opatio q[ui] magis vt occludere forma[m] nec r[ati]o formatio[n]is n[on] opatio q[ui] ead[em] opatio specie pot fieri a formis specie distinctis. Ideo idem opatio[n]is n[on] arguit idem itate forme. An p[er] se: de sole et igne que p[ro]ducit calorem: q[ui] p[ri]mu[m] p[ro]ducit a sole in subiecto potest itendit ad ignem: q[ui] s[ecundu]m itate[m] speciei vtrobis. Nec r[ati]o formatio[n]is q[ui] quibet forma et elementu[m] q[ui] mixtu[m] h[ab]et sufficienter emittit[ur] sit e[ss]e mixtu[m] vt g[ra]tionis siue corruptio[n]is Ideo sicut nihil pot[est] esse sub forma aere et ignis: ita nec sub forma elementu[m] mixtu[m]. ¶ Item aut ma neret forme elementor[um] in ead[em] p[ar]te masse mixtu[m] aut n[on] sed vna in vna p[ar]te: alia in alia p[ar]te. Ad p[ri]mu[m]: q[ui] cum quibet forma elementu[m] nata est p[er] se s[ecundu]m p[ro]positu[m] se subsistens mixtu[m] essent diuersa p[ro]posita specie distincta ita diuersa p[ro]posita specie distincta haberet ead[em] materia[m] n[on] erit scdm: q[ui] t[ame]n in mixto n[on] esset nisi iuxta p[ro]positu[m] elementor[um]. ¶ Item si forme elementor[um] maneret in mixto: aut et eis sit p[ro]positu[m] sine alia forma mixtu[m] aut n[on]: sed est alia forma mixtu[m] distincta a quibet elementari forma. Ad p[ri]mu[m]: q[ui] t[ame]n op[er]atu[m] non esset aliu[m] nisi ligna lapides vt aceru[m]. Nec pot[est] dici scdm: q[ui] t[ame]n aut ead[em] p[ar]te i[st]a forma oib[us] formis elementor[um] et mixtivel n[on]. Si sic redit r[ati]o p[re]cedens. Si n[on] t[ame]n in mixto esset p[er] se p[ro]posita vna ex forma mixtu[m] forma ignis: alia p[er] se ead[em] forma mixtu[m] forma aeris: sic de alijs: it[em] n[on] esset mixtu[m] nec op[er]atio: sed sic pluriu[m] formaz iuxta p[ro]positu[m]. ¶ Item mixtu[m] g[ra]tia ex elementu[m] vel elementis: et corrupit in elementa: s[ed] talis est impossibilitas in forma mixtu[m] et elementu[m]: quia est in terminis g[ra]tionis: q[ui] forma mixtu[m] elementu[m] n[on] p[ar]tial[is] est in eod[em] susceptiuo. An sic est impossibile q[ui] ex aq[ue] sit ignis maris simul p[er]ici forma aq[ue] et ignis itar h[ic]. ¶ Scdm articulu[m]: ita simplex est forma mixtu[m] h[ic] forma elementu[m]. p[ro]bat[ur]: q[ui]a forma mixtu[m] n[on] h[ab]et maiore[m] co[m]positione[m] et p[ar]tial[is] est r[ati]o[n]is nec ex p[ar]tial[is] alteri r[ati]o[n]is. p[ro]bat[ur] p[ri]m[us]: q[ui]a sicut vna forma extendit[ur] ita et alia scdm: q[ui] forma mixtu[m] n[on] p[on]it ex materia forma: sicut nec forma elementu[m]. ¶ Articulu[m] scdm: in mixto manent q[ui]tates s[ecundu]m q[ui] ad speciem q[ui]tatu[m] elementor[um] o[mn]iu[m] vel aliquoru[m]. p[ri]m[us]: q[ui] in diuersis p[ar]tibus aialium

sunt diuerse q[ui]tates elementor[um]: vt in offe siccitas in sanguine humiditas in carne caliditas in cerebro frigiditas. p[ro]bat[ur] q[ui] vna p[er] se agit in alia calefactio vel frige factio. In corp[or]ib[us] q[ui] materialis homogenijs s[ecundu]m aliq[ui]d q[ui]tates elementor[um]. hoc est q[ui]tates p[ar]tial[is] in lapide siccitas et frigiditas: in alijs alie: n[on] t[ame]n est inueniu[m]. ¶ Item ad articulu[m] etu[m] est dubiu[m] p[ri]mu[m]. Quod ex elementu[m] p[on]it mixtu[m] si n[on] manet in mixtu[m] elementa. Et ita Aristoteles dicitur videt elementa manere in mixtu[m]. Ad hoc dubiu[m] r[ati]o[n]es q[ui] mixtu[m] p[on]it ex elementu[m] n[on] format[ur] s[ed] actuali. i. i. mixtu[m] manet q[ui]tates p[ar]tial[is] s[ecundu]m specie[m] q[ui]tatu[m] elementor[um]. Et i eod[em] sensu elementa dicunt manere in mixtu[m]. q[ui]tates eor[um] s[ecundu]m specie[m] manet in mixtu[m]. Scdm specie[m] dico n[on] s[ecundu]m gradu[m] q[ui] solu[m] elementu[m] de[m]inuat sibi q[ui]tate[m] vna[m] in summo n[on] mixtu[m]. Na[m] q[ui]tates p[ar]tial[is] in summo p[ar]tial[is] est vni elementu[m]. Et repugnat o[mn]i mixto. Et ita mixtu[m] dicunt co[m]poni ex elementis: q[ui] frequenter elementa occurrunt ad generatione[m] mixtu[m]. Et dico frequenter: n[on] semper occurrunt: nisi vel s[ecundu]m q[ui]tates p[ri]mas q[ui] s[ecundu]m s[ecundu]m q[ui]tatu[m] elementor[um]. Na[m] aliq[ui]d mixtu[m] generat ex mixto sine coactio[n]e substantie elementor[um]. q[ui]s mixtu[m] generat ex corrupto elemento. Sicut v[er]o dicitur q[ui] p[ro]ducit ad reptile aie viuente et volatile sup[er] terram. Et sequit[ur]. Creatur de p[er]de g[ra]dia et o[mn]i animam viuente atq[ue] mortali: quia p[ro]ducit aque in species suas: et o[mn]e volatile s[ecundu]m genus suu[m]. q[ui]s mixtu[m] generat ex corruptis plurib[us] elementis. Sed q[ui] occurrunt elementa vel o[mn]ia vel alia qua ad generatione[m] mixtu[m]: mixtu[m] n[on] generat p[er] actione[m] illor[um] elementor[um] se corruptu[m] s[ecundu]m scdm. b[er]t. r[ati]o. li. ii. Na[m] in inforti q[ui] generat mixtu[m] aut sunt o[mn]ia corrupta vel aliq[ui]d manet. Si o[mn]ia corruptu[m] et nullu[m] manet: et illo iustit[er] in q[ui] introducit forma[m] substantia[r] mixtu[m] est vera actio et p[ro]ductio: q[ui] mixtu[m] generat ex n[on] ente: si aliq[ui]d illor[um] manet tunc i generatione[m] mixtu[m] elementa n[on] corru[m]p[er]unt se mutuo: etiā t[ame]n mixtu[m] n[on] generat nisi ex illo elementu[m] manente. ¶ Ad id h[ic] scdm. declarando modu[m] generatiōis mixtor[um] dicit q[ui] mixtu[m] multipliciter generat. Aliq[ui]d ex nullo elemento: vt cu[m] generat ex mixto: vt ex alimento carno: aliq[ui]d ex vno t[ame]n: aliq[ui]d ex duob[us]: aliq[ui]d ex plurib[us] se mutuo alteratib[us] et corruptentibus. Et op[er]e occurrere aliud agens p[ar]tial[is] tale vel mixtu[m] forma[m] inducens vel vniu[er]sale: q[ui] s[ecundu]m eū nihil agit vltra gradu[m] p[ri]mu[m]. Ad t[er]m[inu] n[on] videt v[er]e: nisi intelligat de totali agere. p[ro]bat[ur] est p[ar]tial[is] agens esse ignobil[is] eo q[ui] p[ri]m[us] p[ro]ducit: vt celu[m] agens ad p[ro]ductione[m] alial p[er]iecti. ¶ P[ro]bat[ur] ita h[ic] dicitur differetiam inter mixtu[m] et simplicem generatione[m] i. generatio[n]e[m] q[ui] n[on] est mixtu[m]. Na[m] mixtu[m] inferat ad generatio[n]e[m] n[on]. Na[m] ad generatione[m] simplicem n[on] requirit nisi vnu[m] actu[m] particulare et vnu[m] passiuu[m]. Sicut vnu[m] q[ui]s generat et vnu[m] q[ui]s corru[m]pit. In mixtu[m] aut[em] requirunt plura miscibilia se mutuo alterata et corruptentia in q[ui] na tura corruptis formis miscibilib[us]: pura elementor[um] in: rudo actu[m] forma mixtu[m]: alia a quibet forma miscibilib[us] habens t[ame]n aliquale p[er]tinentia[m] seu p[er]tinentiam mediū cu[m] miscibilib[us]. Et ita mixtu[m] est miscibilib[us] p[ri]us alterato vtio: in aliq[ui]d effectu co[m]m[un]i in q[ui] salu[m] virtualiter miscibilib[us]: n[on] q[ui] ad substantia[m] s[ed] q[ui]tatu[m] ad q[ui]tates eor[um]: n[on] t[ame]n s[ecundu]m gradu[m] intenu[m] s[ecundu]m que fuerunt in miscibilib[us] s[ed] s[ecundu]m gradum remissu[m]: vt dictum est. ¶ De corruptione dicit q[ui] dubiu[m] est q[ui]tatu[m] co[m]p[ar]a q[ui] n[on] nutriti[n]e nec fluit alie et illas: vt auru[m] et h[ic] s[ecundu]m i. inanimata homogenea habeant corruptione[m] intrinsecam

Art. 1.
S. 2. c. 1.

Art. 5.
Dub. 1.
D.

S. 2. c. 2.

S. 2. c. 3.

secā q̄ vocat marcedo: ex q̄ nō h̄nt intrīscā p̄trarie-
 tate quā haberēt: s̄ elemēta essent in eis s̄m substātia
 eo q̄ q̄itates elemētōz sine qb̄ nō sunt elementa cō-
 trariāt. **A**iaia nō eutrogena quoz est diuersa dispo-
 sicio q̄itaciua in p̄tib⁹ dubiū nō est q̄ habeāt corū
 penita intrīscā. **P**ū q̄ in diuersis p̄tib⁹ sūt q̄itates
 cōtrarie in semine actiue q̄ram vna dā corrūpit q̄i-
 tatem alteri p̄ti cōuenientē corumpit illā p̄tem: q̄ si
 fuerit pars p̄ncipialis et non reformat medicamine
 totū corrūpit: vt in caloz epatis sup̄calefaceret cere-
 brum et corrūperet frigiditātē ei⁹ cōuenientē. **T**um
 etiā ex actiōe calozis naturalis in humidū radicale:
 q̄ h̄ resaurat p̄ nutrimentū: et caloz agens repantē
 dō debilitat. **E**t q̄ resaurat est magis ipuz q̄ illud
 q̄ fluxit: deperditū est. **E**t p̄ hoc sequit tandē debili-
 ratio calozis et impuritas resaurat q̄ sine q̄libet ex-
 trīnēca contrarietate aial deficiet. **E**t si diceret.
Lignū p̄ actionē ignis resoluū in terrā: q̄ in cinerē
 ita q̄ p̄tus in eo fuit terra: alias nō in terrā sed mag-
 nis in ignē corrūperet. **E**t t̄e ex rolis et herbis expi-
 mur aq̄ q̄ p̄rit in eis. **E**t h̄ndē post d̄ccāybi s. q.
 iij. q̄ti. iij. q̄ cineres in q̄s lignū resoluū nō sūt terra
 sed sp̄cie differūt a terrā: s̄ lignū possēt p̄uerti in ter-
 ram aquā vel aerē: nec p̄pter hoc p̄rit terra/ aq̄/ vel
 aer in cōuēriōe: sed de nouo generat: etiā cineres licz
 non sūt terra/ p̄it t̄i cōuēri in terrā: q̄ forte magis
 participāt de materia terrā et q̄itatib⁹ ei⁹. **E**t ad
 fecundū vā q̄ humoz q̄ expantit de rolis p̄rit in rolis
 sed ille nō est aq̄: differit enī sp̄cie ab aq̄: sicut p̄z ex
 effecrib⁹ vt̄m̄ q̄ sūt diuersi. **E**t ita arguit diuer-
 sitatem causaz p̄o quāto vna p̄tē in certū effectum i
 quem alia s̄m totā suā sp̄cie nō p̄t. **S**i querit ex
 quo in mixto nō elementū manēs: vt̄ p̄ter
 formam mixti ita alia forma copozetatis in mixto.
Hndē d̄ccā vbi s. q̄ non: q̄ frustra poneret: vnde
 forma mixti et forma copozetatis oia idē sunt et i-
 distincta. **E**t sc̄o dubitat. **E**t trum aie semitine bu-
 tozum sint producte ex aliq̄ vel ex nihilo. **E**t s̄m
 producte ex aliq̄: p̄z in ter d̄ccā s. allegato. **E**t t̄e
 p̄t̄io op̄i⁹. **v**y. aialū. Sol⁹ intellect⁹ intrat ab ex-
 trīnēco. **E**t t̄e aie brutoz non resoluū in nihilo: hoc
 enī natura est imp̄ossible. ergo nō creat ex nihilo.
Et sed q̄ nō sint producte ex aliq̄ arguit: q̄ de illo q̄ri-
 tur vñ ipm̄ p̄ducas: et erit p̄ducas in finitū: aut dabit
 q̄ aliq̄ p̄ducas ex nihilo. **E**t t̄e vñ brutū generat bru-
 tum: aut trāfundit aiam aut nō. **S**i s̄ctuz nō manet
 aia i generatē: q̄ aia nō est diuisibilis. **S**i nō: t̄ic bru-
 tum nō generat aias: q̄ in decisioe feminis cessat ei⁹
 op̄atio. **E**t de materia hui⁹ dubij sc̄tus Bona. q̄tuo
 recitat opinioēs sar⁹ d̄nū: q̄ singe ponit plura im-
 probabilia d̄deo beneū vā q̄ aie semitine brutoz/ s̄
 cetera forme materiales nō sūt de nihilo: sed educe
 de potētia matie actiōe causē naturalis vel p̄culari-
 tis: vt in aialib⁹ p̄ppagationē generis vel immutatis
 vt celi: i aialib⁹ imp̄fectis p̄ putrefactionē p̄ducis.
Sūt enī aie semitine m̄riales extēse ad subiectē ex-
 tēsiōnē diuisibiles gn̄abiles: corruptibiles: nō aut
 in ductis p̄ppagationē trāsfundit aia a generatē
 uctē: q̄ aliq̄ q̄d p̄r fuerat p̄z ex totū vel p̄te in p̄ga-
 gātē: s̄ a p̄pagatē decidit semē q̄ est sup̄iūū terrie
 digestiōnis i q̄ est vt̄ p̄ formatiua organoz vna cū a-
 loze m̄ricis in q̄ suscipit virtus eductiua de mate-
 ria sic q̄ificata nouam aiam semitina in ipsa materia
 seminis aucta ex nutrimentō mensurat seminis educt

et forma seu aia sic de nouo educta: de potētia femi-
 nis agit mediātib⁹ q̄itates in dispositiōib⁹ ad p̄fectā
 mēbzoz organationē. **E**t p̄ hoc ridet ad rōnes i cō-
 trariū. **E**t ad p̄imā vā q̄ sūt producte ex materia p̄a
 tāq̄ est subiecto: q̄ educe de materia potētia s̄m q̄
 expōsitū est. s. d̄ccā. i. q. i. **E**t illa materia p̄a creata est
 simpliciter de nihilo. **E**t ad sc̄m vā q̄ nō trāfundit aiam
 q̄ aliq̄ p̄fectis: eo s̄ educit de potētia materis eā
 nō immediate: s̄ mediāte p̄tute eductiua i trāsfusa fe-
 mine. **E**t h̄ p̄p̄ie loquēdo cessat actio bruti i feminis
 decisioe respectu forme generatē: q̄ i brutū desine
 ret est post semis decisioē nihiloim⁹ p̄duceret aia
 in materia feminis eo nō ac si brutū maneret. **E**t t̄i
 agere vt̄ gn̄are formā tāq̄ agens remori⁹ hoc est tāq̄
 cā cause sine q̄ p̄cedit nō generat hec forma. **E**t t̄e
 to dubitat q̄re aues et volatilia dicunt p̄ducit ab aq̄ et
 nō poti⁹ a fravel ab aere: cū magis cōueniūt cū fra i
 corpoz soliditate: vt̄ cū aere i rōne omat⁹: sicut enī p̄
 sces aquā et iumētā fra: et volatilia aerē ornāt. **E**t h̄i
 s̄o s̄m dicta super⁹ i q̄tūo p̄it q̄ aialia et mixta nō
 p̄ducit ex elemēt⁹/ substātiar⁹/ s̄m̄t̄i q̄tū ad aliq̄s
 q̄itates et p̄prietates. **E**t sic nō est q̄libet ex oib⁹: q̄ i
 hoc elemētū d̄nāc cū ali⁹ q̄itatib⁹ et p̄prietatib⁹ ma-
 gis p̄uenit: i alio aliud. **E**t i eodē mixto s̄m certas p̄-
 p̄tates d̄nāt vñ elemētūz s̄m alias alit⁹. **S**ic q̄ ad
 q̄itates p̄ias i h̄iano corpe d̄nāt aer: lapide terra: q̄
 ad q̄itates motiuas i hoīe/ fra: in vapozē et exalatiōē
 aer. **Q**uātū ad soliditatē i oib⁹ cozpib⁹ grossis d̄nāt
 terra: q̄tū ad locū habitatiōis et detis naturalis vel
 etiā op̄atiōis: in quib⁹da terra/ vt̄ iumētis: in quib⁹da
 aq̄/ vt̄ piscib⁹: i alijs aer. i auib⁹: i alijs ignis: vt̄ i fa-
 lamādro. **E**t s̄m hoc d̄ccā mixta et aialia nūc p̄ducit
 ex illo elemētō nunc est. **E**t ad p̄p̄tū vā q̄ scri-
 ptura dicēte p̄scēs et aues p̄ducit ex aq̄: loq̄ q̄tū ad
 quādā naturālē p̄formitatē s̄m quā delectat maḡ: et
 aq̄o h̄ioze. **E**t aut h̄ioz aq̄e s̄m i Bōni i duplici
 d̄tia. **E**t d̄da h̄it rōne h̄ioz sūt aq̄. **A**li⁹ humozis
 euaporat⁹. **E**t p̄p̄ hoc ponit aq̄ p̄cipitū duplicis ge-
 ner⁹ aialū. s. maratiū et volatiliū. **M**aratiū rōne h̄io
 ris fluidi: ideo illa remāferit i aq̄s. **V**olatiliū rōne
 vapozis: iō cū ille vapoz sit cōm̄it⁹ aeri i ferat surū:
 volatilia i aere subleuāt: et eoult⁹ p̄nt ascēdere q̄tū
 inuenit aerē humidis vapozib⁹ p̄inguētiētē. **E**t hoc
 est q̄ dicit b̄tus Aug. iij. sup̄ d̄ccā ad s̄ram. **M**te i se
 rior aer q̄ recipit exalatiōē h̄uidas maris: et ad
 sustinēdū aues q̄ d̄mō crassat: nō nisi ex aq̄s accipit
 aialia. **E**t enī h̄uidū est hoc pozat: aialū corpa q̄ ita
 vt̄it p̄nis volatēs: quēdamodiū p̄scēs quib⁹da alijs
 suis natātes. **P**roinde sp̄us dei et aq̄s dicit est p̄du-
 cta volatilia: aq̄ri enī natura p̄cipit loci sortita est
 s̄feriorē. s. i vnda labili: sup̄iorē i aura stabili: illū depu-
 tatū natātib⁹ illū volatib⁹. **H**ec Aug. **L**ocū autē vna
 p̄torē aq̄ nō sortit nisi eleuata i vapozē i q̄ loco sunt
 aues: nō q̄tū ad detē naturālē s̄ q̄tū ad op̄atiōē et
 mot⁹ aiales q̄ maris sūt i volatuz: q̄ illū exerēt i aere
 vapozib⁹ pleno. **B**ōne vapoz q̄ essentialit sūt ad h̄
 cū p̄ducit ex aq̄. **B**ōne aeris cū mixti sūt vapozes
 in loco aeris: d̄ccā ornare aerē. **E**t p̄ hoc p̄ r̄thio ad
 rōnes hui⁹ dubij. **E**t dubitat. iij. **E**t r̄tio oia compatiat⁹
 s̄sibilia sint producta p̄p̄ hoīes: **E**t vt̄ q̄ nō: q̄ semib⁹
 i p̄duca sūt aī hoīs lapit⁹: s̄ it h̄d lapit⁹ nō h̄uys nō
 h̄t aialia s̄sibilia h̄oī p̄m̄t̄i: q̄ nōz ad estū necz ad
 veltū necz ad obediū: p̄p̄ lapit⁹ aut h̄oīs nō ē mu-
 tat⁹ p̄ductiōis eoz finis. **E**t t̄e m̄ta aialia sūt cōtra

Dub. 1.

f

Dub. 3.

Dub. 4.

Distinctio XVI Questio I

hoiem q̄ nō p̄ficiūt: sed nocēt hoi: q̄ nō sūt creati p̄p̄
 hoiem. Nihil loquēdo de fine p̄cipaliter v̄oia crea
 ta sūt p̄p̄ deū: vt d̄r bouer. xij. In uersa p̄p̄ semet
 ipsum opat̄ est d̄ns. Et apoc. iij. Tu creati oia p̄p̄
 uolūtate tuā. Loquēdo aut̄ de fine sub fine: de q̄u si
 uolūtate dicit̄ est s. di. q. v. sic oia sensibilia: imo
 oia copalita creati sūt p̄p̄ hoiem. De sensibilib⁹ d̄r
 sc̄i. i. ad hoies p̄ductū. Et recitat̄ mult. r. reple. ter.
 r. subicit̄ eā: d̄niamini piscib⁹ mar̄: et uolūtib⁹ celli
 r. vniuersa aiantib⁹ q̄ mouēt sup̄ terrā. Et post lapsū
 sc̄i. ix. Terrores ceteras ac tremorē sup̄ cūcta aiantia
 ferret sup̄ oēs uolucres celli cū oibus q̄ mouent sup̄
 terrā: oēs pisces mar̄: manūire traditi sunt: r. oē q̄
 mouerēt iuit erit uobis i cibū q̄si oler uirētia tradidit̄
 uobis oia. De ceter⁹ etiā creat̄ dicit̄ ap̄s. i. Cor. iij.
 Et allegat̄ m̄ḡ di. i. bu. p̄ c̄ti. Diaria sūt sūe mūd⁹
 suerua sūe moa sūe p̄ficia sūe futura: oia v̄a sunt
 uos aut̄ xp̄i: r̄ps aut̄ del: r̄p̄b. hōc est q̄ d̄mō sūis
 oim. Et loquēdo t̄ de aialib⁹ sensibilib⁹ ad uertendū
 qualiter ordinata sūt ad uirtutē hois p̄ statū innocētie:
 aliter p̄m statū nature lapsē. Sc̄m statū innocētie:
 vt dicit̄. i. Bona. q̄ duplici rōne. Prima ad manifestā
 dū hois impūi in eo q̄ et oia obedirēt. Sc̄o ad deco
 randū hois habitatiōe: p̄p̄uocū ei erat habitatio
 nem hois aialū multiplicatiōe nō solū arborū deco
 rari. Tertio ad excitā dū hois sensū: vt in sp̄o aialū
 naturis diuer sic cognosceret hō multiformē sapiam
 creatozis. Quarto ad mouendū ei⁹ affectū: vt d̄i hō
 uideret aialia sūe recitū dū sūe nature i finē suū o
 dinatissime r. absq̄ declamatione tendentia: excitaret̄
 etiā ad amādū deū sūm. Et p̄ hūc modum oia
 aiantia c̄t. creati p̄fecere hoi in statu innocētie.
 Et p̄o statu etiā nature lapsē ordinā aialia inozia
 ad uirtutē hois q̄ d̄rur. i. ad cibū ad uelutū: ad ob
 sequiū: ad solariū. Et Floriawo sūt ad q̄ d̄rurē vti
 litatē q̄ ponit Aug. li. iij. sup̄ sc̄i. ad iram ybi dicit̄
 Aut penalit̄ ledū: aut salubrit̄ excēret̄ aut uirtutē p̄
 b̄ar: aut ignozāter docent q̄ possent lat⁹ extendi. Et o
 cent enī hūanitatē ostēdēdo hoi suā infirmitatē:
 probāt cōsistātia: exerceat patientia: p̄mouent p̄ctō
 rum penā q̄ nō parū p̄ficiūt hoi ad p̄p̄ia cognitio
 nem et uite cōseruatiōe ac dei timorē. Et p̄ hoc p̄z re
 sp̄sio ad rēnē dubij. Et ad rōnes prime opinionis
 in p̄cipio q̄stionis polire tenēs elemēta substātia
 liter mānere in mixto. Et p̄ma rō soluta est i primo
 dubio tertij articuli ubi exponit̄ distinctio mixtionis
 Et ad sc̄dam d̄r q̄ in mixto nō sūt q̄litates eedē n̄e
 rō q̄ in elementis: sed eedē specie. Et ad tertij d̄r q̄
 nō est intelligēdū q̄ elementū sit foimāl̄ in mixto r
 sic d̄nēt in ip̄o: sed q̄litates mortuā et uisū specie cū q̄
 litate elementū est in mixto: p̄ hoc elementū c̄t d̄na
 ri in mixto. Et ad q̄rtū d̄r q̄ p̄ hūc loquūt de corp̄
 bus uiuentū eutrogenoz et h̄genesis nō op̄s vt s̄
 dicit̄ est. Et ad q̄ntū d̄r esse q̄ i d̄ libet mixto sūe q̄
 tuoz: q̄litates prime: nō t̄n p̄ hoc indubiat̄ substātia ele
 mentū: sed q̄ uirtutē. Et d̄ sensum supra exp̄ssū. Et ad
 vltimū d̄r q̄ diuerse uirtutes ac cōderales nō erigūt
 diuerfas naturas p̄pecio cas aut substātales: q̄ eadē
 dem subiecto inherēt plura accidentia specie disti
 cta. Et t̄ de questione. Distinctio. xvj.

Distinctio decimasexta in q̄ incipit ter
 tia pars principalis hui⁹ sc̄bi libri. De fini
 nato enī in speciali de p̄ductione creature
 p̄re p̄uali sūe pure copozaliti: agit nūc de

creatura et utrasq̄ ipsalī natura et copozali p̄posita:
 hoc est de hoie. Et primo de ei⁹ cōsistitutiōe in esse natu
 rali. Sc̄o de ei⁹ desitutiōe p̄ lapsum in esse crimi
 nali d̄r. xij. Et circa primū agit p̄ de hoie q̄stū de
 p̄ductione. Sc̄o q̄stū ad ei⁹ p̄seruatiōe d̄r. xij.
 Q̄uo ad primū p̄sec̄ de hois p̄ductione q̄stū ad p̄m
 cipij effectū. Sc̄o q̄stū ad principij s̄sistitutiōem
 d̄r. xvij. In hac igit̄ distinctiōe determinat̄ q̄st̄ hō
 factus sit q̄stū ad deū: p̄cipij ei⁹ effectū tractas
 illud sc̄i. i. Faciam⁹ hoiem ad imaginē r̄ s̄sistitutiōem
 nostrā. Et Colligit̄ aut̄ snia text⁹ in subiectis tribus
 p̄cionib⁹. Et prima. hoiem ad imaginē et s̄sistitutiōem
 dei est factū scriptura docet. Faciam⁹ inq̄r hoiem n̄c
 in p̄sona p̄ris loquēs: nō ad angelos: s̄ ad filiū r̄ sp̄m
 sc̄m. Et sc̄o p̄cio. hoimo fact⁹ est ad trinitatē: ima
 gine p̄m mōtūā intelligētā r̄ dilectiōe: p̄m innocētā
 aut̄ r̄ naturalē iusticiā ad etus s̄sistitutiōem. Et t̄ertia
 p̄cio. filij n̄r est nō ad imaginē s̄ hoimo patris et
 p̄ oia eq̄lis. hoimo fact⁹ ē ad imaginē: r̄ imago trini
 tar̄: ip̄aris accessū s̄sistitutiōis. questio.

Collectiua sensitiua et vegetatiua i eodē hoie: ita enī
 de aie potēte inter se r̄ ab aia sūt distincte. Et q̄stio
 ne erūt tres articuli. Prim⁹ de distinctiōe foimāl̄
 et uisū p̄positi. Sc̄o de distinctiōe potētariū et uisū
 foime. Tertij mōtū dubia. Et de illi⁹ q̄stiois ma
 teria d̄cā i sc̄o. q. xliij. xviij. Itē i q̄st. iij. q. r. r. xj.
 Itē d̄ego. dist. xvi. q. r. iij. Et q̄uo ad primū p̄fēs Ar̄t. i.
 fuerūt opinionēs de pluralitate foimaz substātiaū Nota.
 in eodē p̄posito. Et nā fuit anagoge potētis q̄libet
 esse in q̄libet: hoc est de q̄libet specie foimā esse in q̄
 bet copozito: r̄ ita tot foimas in q̄libet potēto quot
 sunt species. h̄arū aut̄ uia sola patet: cetero latent.
 h̄ac repozbat p̄sophosoz. i. p̄p̄sicoz. Et alia fuit
 opinio multiplicantiū foimaz substātales p̄m n̄e
 r̄ p̄dicatoz quid d̄natiūoz de p̄posito p̄dicabiliū:
 vt in hoie ponit vna foimā p̄m quā d̄ substātia: alia
 p̄m quā d̄ copuz: alia p̄m quā d̄ copuz aiantū: sic
 de alijs descēdēdo usq̄ ad sp̄cialissimā. Et t̄ertia.
 Auctēne r̄ cōmētozistis ponentiū licet diuersimode
 q̄ in mixto sunt r̄e r̄ substātia liter foime elemētoz
 de quo habitū est distinctiōe p̄cedētē. Et quarta
 multiplicat foimas substātales p̄m numerū partū
 eutrogenariū: vt alia ponit foimā carnis/alia ossis.
 Et quinta multiplicat foimas substātales p̄m mul
 tiplicitatē operū specie distinctaz: vt alia v̄sistūā alia
 tactiua/alia audituua. Et sexta n̄erat foimas sub
 stātales i hoie p̄m n̄eritū r̄ itarū: hoc est ponit foimā
 dantē euegetatiua: alia q̄ dat eē sensitiua/alia q̄ dat
 eē intellectuū. Et septima q̄ ponit hoie foimā copo
 zoetatis r̄ foimā sensitiua r̄ intellectuā. Et octaua
 q̄ ponit duas r̄n eē foimas substātales distinctas. i.
 copozetatis r̄ intellectuā. Et nona q̄ p̄tra oēs p̄d
 ctas ponit tantū vna foimā substātales in vno copo
 sito q̄ est Alex. de ales p̄t. iij. q. lxiij. Et b̄ri Tho. p̄t
 e. q. lxxvi. art. iij. r. iij. r̄ eam sequitur uer. s. d̄ego. q̄
 d̄r. Decem tenet. iij. q̄. r. r. xj. q̄ alia intellectuā
 distinguit a foima copozetatis, r̄ a sensitiua. Sicut
 sensitiua distinguit a foima copozetatis / sed non a
 uegetatiua. v̄i p̄t elici q̄ p̄m enī in homine sunt tres
 foime substātales. i. copozetatis r̄ aia sensitiua q̄

amara gregorio opio. i.
opio.
opio.
opio d̄ram.
gregorio iusticia.

pbat qd sit domda
for ma cozpozeta

lola est vegetatiua & aia intellectua. Et psumi scz qd
in hoie sit forma cozpozietatis distincta a forma vita-
lis sic patet. na eade accidētia manēt in genitor coz-
rupto. qd hīc idē subiectū. Non materia pūmā qd ali-
quā formā maneret sub vtroqz termino qd nō est aia
qz forma cozpozietatis. Et aut nō immediate liberā-
matie. p̄ qz forma subſtātilis est eēntialis mate-
rie qz forma accidētialis. qz mediāte forma subſtātili
inherēt materia. Et itēm nūc sic: sic cozpozē nūc
fuisse pars eēntialis nature hīane in xponec fuisse
idem cozpozē vūitē mortuū nec fuisse deitas vnta
illi cozpozē in sepulchro / nisi p nouā assumptionem.

Et nec essent eade forma lctozz vna & mortua
et p osion essent eade adā sicut cozpozē sanctorz: qz
sancti ista cozpozē nūc qd habuerūt si nō sit in eis mor-
tuis eadē forma cozpozietatis qz fuerat in eis vitē-
bus qd vidētē absurdū. Et sic o. l. qz aia intellectua
distinguit a sensitiua sic arguit. Impossibile est qd in
eodē subiecto sint contraria salte naturalitē: sed act⁹
petēdi aliqd & renuēdi idē sunt: qz et si simul sunt in
appetitū sensitiuo: ergo bi duo appetit⁹ nō sunt idē.
Et itē: si de aia dicitur p̄ dūis. In eodē sunt appetit⁹
cōtrarij: hoc est appetit⁹ si essent natū recipi in eodē
subiecto. Et itēm eadē forma subſtātilis nō pōt ha-
bere duos actus appetēdi simul respectu eiusdē ob-
iecti: sed frēqz in hoie est act⁹ volēdi aliqd obiectū:
et in sensu actus appetēdi illud idē. qz volūtātē appe-
titū sensitiuū nō sunt idē. Et itē eadē forma nō elicit
simul: semel actū appetēdi aliqd naturalitē: etiā actū
appetēdi illud idē liberē: sed appetit⁹ sensitiuū appe-
titū obiectū sui naturalitē: appetit⁹ intellectū⁹ appetit
idē liberē: qd nō sunt idē. Et itēm sensitiōes sunt sub-
iectiue in aia sensitiua mediāte vel immediate: et nō sūt
in aia intellectua. qz distinguūt aīas: p̄ qz aut sunt in
aia sensitiua aut et potētia: et in potētia etiā sunt in
aia: cū potētia sit realtà aīae vel accidētis sibi liberē:
et sine sic sine sic si est in potētia etiā erit in aia sensiti-
ua. Adnoto: pbat: qd alit ole apphēsiō aīe sensitiue in
hoie esset intellectio: qz eēt subiectiue in aia intellectua.

pbat qd aia sensitiua
et intellectiva distincta

i. rō.
2. rō.
3. rō.
4. rō.
5. rō.

6. rō.
7. rō.

pbat qd aia sensitiua
et vegetatiua nō dicitur
p̄ h̄.

8. rō.

Gregorii.

Secs totales: id est vna nō est pars alteri: sed vna
cōpositū subſtātilis est in vna forma subſtātilis: et
illa est p̄uocatio. cōstruit cōpositū in certa specie.

ca?

Et q sequit corollarie: qd in hoie aia intellectua ve-
getatiua & sensitiua et forma cozpozietatis nō sunt
realiter distincte: sed p vna aīa indiuisibile homo
intelligit / sentit / vegetat / mouet est hō aīa / corpus /
subſtātia. Et itē p̄ specialiter p̄ qd de hoie bi minus
apparet p beatū Aug. r. sup p̄ dē. dicitē. Aia rōna-
lis nō sōltū carni p̄bet aīale vitā: vterietā p̄m dūm
carne aliqd cōcipit. Et aia rōnalis p̄bet vitam
aīale cozpozitū: frustra ponit aia sensitiua aīale. Sicut
si aia rōnalis concupiscit p̄m carnē: hoc est p̄ oīa
hūi cozpozitū: frustra ponit aīa organica.

ca?

Et itē in li. de ec. dog. c. xv. et. P̄ qz duas aīas dicitur in
vno hoie sicut Iacobus: et alij p̄ qz scribunt vna aīa
male quā animē corpus & mixta sit sanguini: et alte-
rā spūalē qz rationē ministrat. Sed dicitur vna eandē
dēgē esse aīa in hoie que & corpus sua sociatē vni-
ficat & seipm sua rationē vni ponit: habēt e in li. liber
tate arbitrii: vt in aia subſtātia eligat cognatice qd
vult p̄tē amare. li. ij. c. xij. Aia rōnalis organica
vlti cozpozē & est vlti augmētatiōis & sensus ge-
neratiōis tributua. Et eandē sūm ponit Aug. in
de caritate aīa. lxx. Et qz bus factis p̄t qz aīa sensiti-
ua qz vegetatiua operatōes operat aīa rōnalis:
& p oīa frustra ponere aīa sensitiua vel vegetati-
ua. Et etiā nō cozpozere formā cozpozietatis vbi
subſtātie distincta ab aia intellectua p̄bat sicut: qz
cōpō qz aliqd est cōpositū ex materia & forma cōpō
subſtātili: est cozpozē subſtātia: ideo nō opz ponere
aliā formā dante eadē subſtātili & cozpozitū: omne
quētia nota. Adns p̄t de subſtātia. Na ad hoc qd ali-
qd sit subſtātia sufficit qd e subſtātia: aut qd sit para-
eēntialis rei p̄ subſtātie: hoc aut nō conuenit rei
cōpōsitē p̄ formā tantū: sed etiā p̄ materia. Et oīem
etiā ipsi materiē & subſtātie simplici materiā nō ha-
bent: p̄t etiā de cozpozē: si qd est p̄cipue cōpōsitū
ex materiā & aīa intellectua. Quero an sit coz-
pōs vel nō: siue an sit subſtātia cozpozē vbi incorpo-
rea. Nō pōt dici qd sit incorporea: qz est cōposita ex
materiā & forma: etiā ex materiā extēsa. Et itē omne
incorporeū est spūs: sicut omne cozpozitū est cozp⁹. Et
illud cōpositū nō est spūs: qz diuisibile: oīs aut spūs
est indiuisibilis. Et itē cozpozē: aliqd diuisio subſtan-
tie p cozpozitū incorporeū nō esset sufficiens. Et itē
est cōpositū ex materiā & forma: qz est cozpōs. Et ene-
gia p locū a diuisione: neqz plus est cozpōs p formā
qz per materiā: etiā dat materiā est cozpozitū cōpō-
sito licet forma. Et itē qd redit ad hoc qd aliqd est
cōpōs. Et itēm querit pōt de aīa sensitiua si di-
stinguit ab intellectua an in morte hoīs desinat esse
simpliciter: aut separata maneat sicut aīa intellectua. Et
cūndū nō dī. Si p̄m: qd in resurrectione non solū
aīa intellectua cozpozitū. l. materiē qz corrupta non est
vni: sed aliqd de nouo tenzō dicit. l. aīa sensitiua: nō
nulli sanctorz dicit. Et tenzō itē qz p̄one istā res-
pōndē pōt ratiōib⁹ ad oppositū inducit. Et Ad-
p̄mā p̄bat qz pōnēda sit forma cozpozietatis. Et ad-
cēndū qz manēt accidētia eadē in genito & cozpozitū
salte aliā: qz habēt idē subiectū. l. materiā p̄mā cū
immediate inherēt accidētia naturalia. Et negandū
est qd accidētia inherēt materiē p formā subſtātilē
si immediate inherēt & inherere pōssent: etiā si p dūmā

ca?

Solutio

Distinctio XVI Questio unica

potentia forma substantialis separaret a materia. Nec forma substantialis est essentialis materie qd accidit illi: qd neutra est de essentia materie & subest distincte. **Realiter a materia:** immo ois forma substantialis supponit formas accidentales in materia qd disponat ad sui receptionem: nec oppositio horum probat. **Ad scdm de corpore xpi:** sepulchro & de corpore? **scdm de corpore?** scdm. **Acipodes qd illud qd relinquit in morte hoies scdm repobit:** immo cuiuscunq; aialis est suppositus: qd res se subsistit qd non est ps alteri? nec aliter inuit vt forma subiecto vt pars tota vt in natura supposita. **Et p ois huiusmodi forma specuoca de nouo genita distincta ab ea qd est p morte corrupta vt sepata qd forma de forma cadueris: alioqn esset corruptio sine gntate extra. **Ad huc:** nec qd relictu suppositu qd est copositu ex materia & forma cadauer? de nouo genitu nunc fuit pars hoie vel aialis viuens: qd non puit. **Et ideo argumtu hoc ita est:** extra opinionem arguetis sicut oia aialis: eqm pcedit sine ponat vna forma in coposito sine plures. **Quia beneit qd vtrius forma copozetate:** qd licet remanet in corpore mortuo & p? fuit in eode vtuu sit forma specuoca vt no. **Si qd in vtu fuerit plies forma specuoca: & ita corp? viu no fuisse vni? **Specie: qd hinc in forma specuoca dat esse specuoca copositu: no qd an i corpore mortuo sit forma specuoca superaddita forme copozetate vt no. **Si primu: stat argumtu extra cora qd ibi est nouu copositu qd nunc fuit pars viuens. **Quis em diceret qd cineres in qd resoluu corpus scdm aliq; fuerit pars essentialis scdm & qd est illis cinerib? **scdm viuens fuisse copositu. **Si nec: qd corp? mortuu no esset alieu? **scdm & in est corpus: sic alid pntet sub gnt & in sub nulla est? **specie: qd est absurd. **Quid est ergo ad argumtu qd mortuo hoie manet eade materia numero in corpore mortuo qd fuit pars viuens. **Et p hoc merito venerant scdm relice: qd in eis e aliud qd vere fuit in scdm materia: cui ibest aia iam bta: eade aie in resurrectione reunida: licet illud totu nunc fuit pars scdm viuens. **Et hoc ad argumtu de corpore xpi iacente in sepulchro: dr qd corpus illud quod iacuit in sepulchro fuit illud idem cui inbet anima intellectua chruisti: fuit vere pars essentialis humanitatis xpi assumptum a verbo in instanti conceptionis xpi: nec vnq; coposita verbo dimissum: et tra no de nouo assumptum: fuit corpus illud idem viuus & mortuus: realiter nihil aliud fuit nisi materia prima: illa: eade numero cui p? aia chruisti ibest ta qd suo subiecto prius & post vnta verbo. **Ma cu dicitur ex coitate chruisti & cuiuslib; alterhoie coponi qd ad substantia: aia dicitur forma: no em composuit animal ex corpore de substantia: s; ex corpore de quantitate: hoc est dictu. **Et op? in illa locutioe no accipit vt est de pdicamento substantie: s; vt est de pdicamento quantitate: no em pposit animal ex compositi vt materia & forma: s; ex materia tanq; parte vna essentiali: & ex forma tanq; ex parte essentiali altera. **Spa in materia est corpus de quantitate: qd est extensa longa/lata/ & punda. **Et dicitur vt in materia corpus chruisti fuit aliq; forma noua inducta. **I. forma cadueris per moites & anime intellectue separationis: sicut dicitur est de his sanctis. **Et de oreo dicitur corpus chruisti fuisse cadauer: qd statim fuit reunidum aie & glouificandum: pter tim qd dicit p p: eta de************************************

chruisto. **Ad babis scdm tuu videre corruptionem: coi scilz more alioq; vt dicit glo. interit. ps. xv. **Ad idem: aut corruptionem i cadueris forma fuisse iducta. **Quid ergo qd corpus xpi iacente in sepulchro fuit materia prima chruisti sine forma substantiali qualifica tum forma accidentali? & vnta bna? **Nec impossibile est materia stare nudam absq; substantiali forma potetie diuine: vt supra paruit. **Nec matus est mtraculum qd copositu subsistere in forma copozetate sine forma specuoca: & tra compndi bna generet: in sub nulla est? **specie: Quod vt paruit sequit ad opinionem tenentē ibi esse formā copozetatis sine forma specuoca. **Et erunt qd corpus xpi in sepulchro qd est materia sola non fuit suppositum sicut nec anima quia vtrunq; fuit a verbo suppositatum. **Etiam quia necum est ens completus cum quolibet possit esse pars cōtinuē: ad hoc habet inclinationem naturalem. **Ad argumta probantia qd anima intellectua distinguit a sentitua. **Ad primum cum arguitur qd act? appendi aliquid & tenent idem sunt cōtrarij & c. **dicendū qd verū est hoc quādo sequunt eandē apprehensionē: sc; si sequunt diuersas apprehensiones: nūc aut actus appetit? sentitū sequit apprehensionē sensus. **Et actus appetit? rōnalis: id est solutūis ē quif apprehensionē intellectua: illē nūq; sunt cōtrarij: sed actus appetit? obiectū intellectū cōtrarij actui sentitū renuendi idē obiectū fm eundē sentitū eandē etiā act? appetit? & refugendū idē obiectū obiectis sensus? **apprehensum: sicut simul & no sunt cōtrarij: s; p p? in gustabile vel odorabile placent illi lup calidū gustus appetit & tactus refugit vt p p? in caritē: cōt? offerit cib? cōueniens calidū. **Melito qd m m? cōtrarij appetit? aliu? fm sensum? volūtas seu nutritio fm volūtate. **Et qd? qd hōi act? diuersos appetitū pnt dicit virtū alit vt inclinatio cōtrarij: qd inclināt ad diuersos effect? **otarios. **I. psecutionē & fugā: no aut sūt cōtrarij: **otarios: pnt simul stare i eodē subiecto. **Ad d. Arist. iij. de aia 5. qd facti p illa cōclusionē. **Et loquit ibi. Arist. de cōtrarij virtutū seu inclinatur no format. **Ad tertiu vā negādo qd assumit: sicut enī eade forma pnt simul habere diuersas cognitioes eiusdē obiecti: **sensitua. **I. intellectua: inmutua & abstractua: **apprehensua: ad hēna: ita etiā pnt bne sūt de eodē obiecto diuersos act? **apprehēdi pntes diuersas cognitioes pntes. **Ad qd v? qd nulla est impossibilitas eandē potētis respectu eiusdē obiecti habere vni actū mere naturalit? & aliū libere. **Hā fm etiā auctoē aia intellectua vna eade sit illi actū naturalit? aliq; obiectū: idē vni libere. **Sicut vltimē volūtas respectu eiusdē obiecti by actū alit? nec necessariō stare alto actu et libere alto actu in eo existēte. **Nihil qd repugnat aiam eadē hē actū appetit? sentitū naturalit?: alitū actū respectu eiusdē obiecti libere fm appetitū rōnalē. **Ad qd v? vā cōtrarij? **sentitūes inbet? **otario qd est ppositū ex materia diuisibile aia. **Et si diceret qd nōs accides est simpliciter subiecto. **Illud no est pbatū: s; ecōuerso verū est qd accides no est ppositū: suo subiecto: nūq; alit? pibet ipm ē simpliciter suo subiecto. **Et tū cōcedere qd? **sentitūes inbet? **otario qd nōs accides non videt magis possibile accides diuisibile inbetere forma iduisibile inexistēt subiecto diuisibili: **et ipam forma iduisibile inbetere subiecto diuisibili: **et aia intellectua in diuisibilitas in se dā inbetere subiecto diuisibili? **pōt**

ad scdm

ad pma vna

na cōtraria bna fieri circa idē

ad 2am vna

ad 3am vna
no in vno qd aie
forma medi dnde di
pntes in vno carit
pntes in vno carit
ad 4am vna
q d actū appetitū
q d actū appetitū
q d actū appetitū
q d actū appetitū
q d actū appetitū

ad 5am vna

anime

h2 apphensio sens
sensu et intellectu
sens in materia non
sens qd sine actu int
se est qd med
diuocia int
omni ant

recipere sensatione diuisibiles. Et qd arguitur: tunc
dicit apphensio sensu in hoie est intellectio. Neget
psequitur. Licet em oia ratio est in aia intellectua: no
hinc est intellectio. **Ad apphensio intellectua qd ad su
pductione si redit organu compositu.** Hinc aut i ois
sensatio in hoie fit in aia intellectua: qd est in sensu
a eade aia est sensu: i intellectua: qd sensatio non
possit fieri sine organo corpis: ideo no est intellectio.

ad 5. om.
qd oia vna possit
sentire qd vna ab
organu no desic
ti organu desic
sensu.

Ad hoc ab ad seque dr v aia sepata non pot sentire
qd caret organo ad sentiendi requito. Ad pbatione dr
qd de potest pseruare sensatione in aia intellectua se
parata. Quibus hoc verti possit i dubiu: an qitas di
uisibil: qd tñ no video manifestā pductione ppr qua so
lu aliqd negadi est a potentia dei absoluta. **Ideo co
cedo q in calu aia sepata sentit: hoc tñ no est natu
rale i miraculo.** Ad argumetu fieri potest de
sensatione pseruare in aia intellectua sepata si foret di
uisa ab intellectu. Possit em deo sam sensu uam
bruti sepate a materia i de eo co seruare sensatione in
corpore acq: ita etia de nouo in ea a deo post separa
tionem pductu. Quero: tñ an aia talis sepata sine or
gano sentiret? No: sicut ibi rñdet: ita in pposito.

ad 7.
Art. 2.

Ad ista no soluta est: qd aia sensu in hoie no est
diuisibilia neq extēsa: vt pty in rñsione ad qntu. In
bruti aut extēsa est ad extēsiōe subiecti. **Ad uariu ad
scdm articulu de distinctione potentia eiusde forme
pumo videti est de sensu potentia. Secdo de po
tēte intellectus.** Circa pumū ē opinio bti. qd ho
sē. i. q. lxxv. i. lxxx. art. i. qd potentia qnāq diuisi
tur ab aia i accidēti. Quam qda ibet aie tm: vt po
tētie no organice. **Ad argumēta qd aie sensu i
beti toti coposito est aia i materia.** Rones sue sūt
q ac r: potentia pnt ad idē gen: cū q ac r: no fit in
aie substanti: sicut ne opatio q nec potētia: aia autē
inest genere substanti. Differūt igit potētia aie i ac r:
pcedi numero sed eti genere. **Art. 2. potētia aie effe
substantia: aie effe immediatu principiu opatiōis sue: i
ita semp effe in actu sicut semp est in aia.** **Art. 3. fm
dion. c. xi. de cele. hierar.** Spus diuidunt in substā
tia: sicut r: opatiōe: r: ita sūt aia: aliud igit erit essen
tia: aliud actus: aliud opatio. **Ad ista opinioes illa
est cōe argumēti deuitada pluralitate vbi nec rō nec
expētia nec auctas cogit.** **Ad deo p rñsione notadi q
cū p potētia aie pōt itelligi illud q aia pōt i opati
ōes vitales: dupr pōt accipit potētia. Vno mō p of
fessario requito ad quēq: actū vitale rang: causa
partialis. Alio mō accipit p illo pōte qd se tenet ex
pte aie elicet: tāq pncipiu vitale. Vno mō disposi
tiōes qntatue requite ad vidēdiu audiēdiu rē. dicit
pnt potētie. **Ad ista potentia est duplex: actiua r
passiua: in utraq distinctio dicitur locum by. Nam po
tētia passiua qnq accipit p qlibet illo qd necessariu
redit ad recipiēdiu actū vitale: qno dispositiōes sub
iectu qd disposit ad recipiēdiu actū dicunt potētie
r illo mō qnq: idē est potētia actiua r passiua: quia
qnq: eade qntatue dispositiōes qd subiectū disposi
nt ad recipiēdiu actū vitale: i tñ q occurrūt actiue ad
hōi act r pductione. Alio mō accipit potētia passi
ua p illo qd pōte tenet se ex pte subiecti recipientis.
**Ad cōsideradi etiā est: qd aia sensu in diuisi
tur ab intellectu in hoie est diuisibilia fm diuisiōe
subiecti: iō ptes bmo aie reali diuisiōe: r est alia
aia pualis in oculo: alia in lingua: alia in manu. Scdō******

Art. 2.
opio tho. bti.

1. v. v.
2. v. v.

2. v. v.
3. v. v.

arg. n. v. v. tho.

duobz modis fm
mtr pot.

opinionē vero positā (quā pbabiliorē reputo) aia sen
sitiua in hoie est simplr idiuisibilis: qd est reali aia in
lectuaria. Ad ista i pposito solū loquim de potētia to
tali r no partiali. **Ad ista pmissis est cōclō prima. Sic. l. cōclō. 2.**
Capiendo potētia pmo mō potētie sensu iue dicitur. **Ad**
**quāb ab ipa aia i nre se hoc est potētie viliua ab au
ditu: r olfactiua a tactu: r viliu pbat: qd qda qnta
tes q sunt accidētia absoluta rēntur ad sentēdiu:
r ille diuisiōne reali ab aia. s. bino: pary: qd omie
accidēs diuisiōne a substantia: aie est substantia. igitur
zbat: pbat: qd ad sentiēdiu redunt certe dispositi
ōnes organū sensus dispositiōes: qbus no est rēntibus
aia no sentit: r ille sunt accidētia absoluta. s. caliditas
humiditas rē. vt experientia docet. Scdō pars pbat:
qd aia dispositio redit ad vidēdiu: alia ad audiēdiu
quaz vna quōq: corripit alia manente: vt patet in ce
co no muto r muto vidēdiu. **Art. 3. qd sensu q capiendo
potētia sentiēdiu p toto illo qd redit ad sentiēdiu:
id est p anima actū sentiēdiu elicētiē r dispositiōe
bus qlitatibus necessariis potētie anime diuisiōne
tur ab anima tanq: totū a parte. s. l. em dispositiōes
qualitatis se hnt vt ptes respectu totius ad sentiēdiu
non redit: r inter se tāq: quēda tota aggregatio/
causis aliq pates diuisiōne. s. vt satis et cōclusio
ne addita sequit. **Ad cōclō. 2.** **Ad capiēdiu po
tētia scdo mō: potētia aie sensu no diuisiōne
tur ab aia sensu iue: no bat: qd pter aiam sensu iue
organū debite di positum: obiectū sufficienti pntia/
stare cōt: causaz superior influentia nihil aliud re
quitur ad sentiēdiu. ergo potētie requitē sunt aliquid
illor: r no organū nec eius dispositio nec obiectū: qd
illa no tenent se ex parte aie. ergo erit aia i per ptes
non diuisiōne ad aia. **Ad ista pta nota. s. pima ptes
sufficienti diuisiōne. Illis em postis obus aliis p
conscriptis fit sensatio. ergo pter illa nihil aliud red
ditur. **Art. 3. dicitur Requirit ad huc pter illa quēda vit
tus in aia ab ea distincta qua non ex istente non suffi
ceret elicere actum sentiēdiu. De hoc restat pban
dum: neq: em hoc docet experientia nec pbat ratio:
ideo potēdiu non est. **Ad sequētia nota est cōi pncip
pio. Antecedens patebit soluēdo rōnes ad hōi p
bationes inductas. **Ad ista fm bmo potētie effe
accidētia aie que fluēnt ab aia: vt dicit opposita
opinio. **Ad uero quō fluit ab aia tāq: effe: r a cau
sa vel alif. Alii modus no bat. s. sic ultra. s. aia est po
tens pducere bmo potētia: vel q seipia vel p me
dii: r erit pcessus in infinitū: vel dat fiat: in aliq cui
aia fit immediatiu principiu sūt ergo pōt dici rē
p actus sentiēdiu: q est principiu immediarium fit
aia. **Ad rationes igit illi opinionis. Ad pumā rā
q capiendo actus et potentia vt sunt differente
entis: pua actus p eo qd actualiter est: r potentia p eo
qd no est sed esse pōt: quō diuidunt omie cōdēs: qd de
quolibet verū est qd esse vel qd no est. Sic cōcedi pōt q
actus r potentia pntinēt ad idem genus: s. sic nihil
ad ppositum. Itē em non loquimur de potentia pōt
re non existentē: sed p principiu immediatu actus vt
talit: r illo mō no est vep vniuersaliter: r est contra
argumēti: qd fm em anima est principiu potētie et
tñ fm em potentia est accidens: r anima substantia.
**Ad scdm negē consequentia: q igit anima semp
est in actu: qd non oportet qd actui pmo semp fit
cōiunctus actus scdm: qd no semp potentia acti
ua est sufficiens ad actus pductionē: r qnq: etiam si********************

l. cōclō. 2.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Art. 3.

Distinctio XVI Questio unica

fuerit sufficiens: sola libertate sua non habet actu: sic in proposito sola anima non sufficit ad actum: connotatio: et respectu actus voluntatis est libera. Item potest per se de actu contra eam: ita arguere de ipsa potentia quod si in se est accidentis: illud enim accidens est immediatum principium actus: vitalis. Ergo sic in actu. **¶** Ad id dicitur quod Dionysius minus aliquid dicit nisi in id celestis spiritus est essentia virtus: operatio quod trinitas in se idem realiter: sic ratione diversia idcirco addit altissima. Et est forma alia translatione: super mundana ratione: quod dicitur exponitur: id est spirituali ratione. **¶** Et sic quod dicitur: potentia aie est in se ipsa specie distincta: quod naturalis potentia aie est? substantialis non sunt in genere distinctio: sed substantia. **¶** Ad hoc dicitur quod de replica dicitur: et ignotata logicam: nam res una est in diversis predicamentis: eo modo quod res esse dicitur in predicamentis: id est significat per terminos diversorum predicamentorum: sic forma substantialis in quantum principium est naturalis suarum operationum est naturalis potentia: in quantum est pars copulata substantialis est substantia. **¶** Quamvis ad hoc potest haberi articulus qui erit de potentia eius rationalis seu intellective. **¶** Memoria intellectus voluntatis an hoc sunt eadem? **¶** Boetius vel aliquid distincta ex natura rei. **¶** Respondetur quod de re ipsa in se: deinde de modo loquendi et exprimitur de re ipsa. **¶** De re est opinio una ubi per hoc. **¶** Actus de potentia sensibus: quod potentia intellectiva seu intellectus? **¶** Memoria? **¶** Voluntatis sunt accidentia quod sunt ab essentia aie? **¶** Ita distincta ab alia? **¶** Que sunt illi medii inter animam intellectivam et actum intelligentem et volendum: ita quod ad producendum actum intelligendum iter ipsam animam intellectivam habet obiectum? **¶** Ipse etiam habet? **¶** Respondeo quod accidens est ipsi anime in heres quo anima cum ceteris rebus perducit actum intelligendum: et sine quo non potest perducere. **¶** Quod accidens non adducit anime ad extrinsecum: si fluit ab essentia anime et nunquam separatur ab anima: siue actu intelligenti siue non: si illud accidens vocatur virtutum vel potentiam intellectiva seu intellectus: suo modo de voluntate. **¶** Ita per se distinguuntur? **¶** Motus potentie ab anima tanquam accidens a subjecto? **¶** Utrum tamen diversia accidentia eiusdem subjecti que sunt principia immediata diversorum actuum. **¶** Pro illa opinione sunt plures auctoritates verbales. Nam beatus Augustinus. **¶** De trinitate. **¶** C. vii. volens ostendere differentiam trinitatis que in nobis est. **¶** Memoriae intelligentie et voluntatis ab ea que est in divinis. **¶** Ponit illa in nobis distingere in deo vero unum idemque esse. **¶** Unde ait. **¶** In homine inuenimus trinitatem: id est mentem et notitiam que non sunt distinctio: et trinitatem que est diligens: sed hec trinitas sunt in homine ut non ipsa sunt homo. **¶** Quod per hoc ostendit: quod homo includit corpus: hec autem non sunt corpus. **¶** Consequenter ostendit quod non sunt anima cum subdit. **¶** De tracto etiam corpus est sola anima cogitare aliquid eius est mens tanquam caput vel oculus vel facies sed non hec vel corpus cogitanda sunt: non igitur anima sed hoc excedit in alia mens vocatur. **¶** Ecce clare dicit animam non esse mentem: sed aliquid quod est in anima: excellens in ea mens est. **¶** Item ibi. **¶** Item infra eodem capitulo modicus ait. **¶** Item in hoc magna distantia est. **¶** Inter trinitatem dei et nostram quod siue mentis dicamur in homine utique notitiam et dilectionem: siue memoriam intellectivam et voluntatem nisi mente meminitur? nisi per memoriam: nec intelligimus nisi per intelligentiam: nec amamus nisi per voluntatem. **¶** Et vero illa in trinitate quod audeat dicere patrem: nec seipsum: nec filium: nec spiritum sanctum intelligere nisi per filium: vel diligere nisi per spiritum sanctum

per se autem meminitur tantummodo vel filii vel spiritus sancti. **¶** Cui vult dicere quod non memoratur per intelligentiam: nec intelligimus per voluntatem: sed voluntas per mentem. **¶** Ergo distinctio: quia quod sunt idem: quicquid comenit vni comenit alteri. **¶** Item epilogos hoc dicitur ca. xvii. eiusdem libri dicit. **¶** Nec distat eis ista sicut in nobis: aliquid est memoria: aliquid intelligentia: aliquid dilectio siue charitas. **¶** Item beatus Augustinus loquitur de illis: loquitur tanquam de distinctis. **¶** Unde dicit ca. trinitatem: trinitas non est nisi distinctio. **¶** Item dicit. **¶** Item trinitas in auctoritate scriptam allegat. **¶** Que autem trinitas sunt non sunt idem. **¶** Item Augustinus de concilio. **¶** C. xxix. sicut habemus in corpore membra et quodque sensus singula ad suos usus apta: quibus quod instrumentis videtur: ita et anima habet in se quasdam vires quibus videtur velur instrumentis ad usus cognosco. **¶** Item dicitur ratio in anima que sicut in suo instrumentum videtur ad rationandum: voluntas quod videtur ad volendum. **¶** Non enim est ratio et voluntas tota anima: sed est vniuersus aliquid in anima. **¶** Et ecce apte dicitur voluntatem et rationem esse instrumenta ad instrumentum: autem distinctum ab eo cuius est instrumentum. **¶** Item magister dicitur in libro de prioribus intelligentia et voluntate dicitur illa trinitas naturalis: proprietates siue vires sunt ipsi? **¶** membra: et a semine distinctio: quod membra non est intelligentia vel voluntas. **¶** Nec intelligentia voluntas siue amor. **¶** Item dicitur de illo libro ubi Augustinus dicit illa trinitas esse vniuersam membra: vna essentia. **¶** Sed vires non videtur esse vires iuxta proprietatem sermonum. **¶** Ad adducendum etiam rationes per illa opinio est aliquid prioris articulo positum licet et solute quod adducit sequitur. **¶** Una operatio distincta realiter procedit a potentia distincta realiter per operationem intellectus? et voluntatis? **¶** Realiter distincta realiter per operationem intellectus? et voluntatis? **¶** Nota. **¶** Maior: **¶** Distinctio per metaphisice. **¶** Per pluralitatem mutua? **¶** Per distinctionem intelligentiarum. **¶** Item. **¶** De anima dicitur quod potentia distinguuntur per actum. **¶** Minor: nota: **¶** Quod ab omni? **¶** potentia. **¶** Item sicut se habet esse ad essentiam? ita operatio ad potentiam. **¶** Item in solo deo idem esse et operari: in creatura distinguuntur: per quod essentia et potentia. **¶** Item sicut se habet animus ad rudibile ita homo ad rudibile: sicut animus ad hominem? ita rudibile ad rudibile. **¶** Item nota: **¶** Item sicut dicitur omnimoda similitudine. **¶** Item accidentia que sunt in fluxu recipiunt in substantia mediate accidere per se: sed intelligere et velle sunt homini? **¶** recipiunt mediate accidere permanere in anima: hoc non est aliud nisi potentia. **¶** Item idem simplex non potest esse principium causale diversarum operationum vel actuum. **¶** Nam materia non potest recipere aliam formam nisi per aliam dispositionem ipsam determinate. **¶** Nam quod aliter in differentem fieri potest ex quolibet. **¶** Item si materia non potest recipere multo minus potest potentia operatio operari sine determinate diversia. **¶** Item rationalis recipit operari diversos actus: **¶** Item eos determinari per alia? **¶** Abioluta accidentia non per substantias. **¶** Item non erit nisi potentia intellectus? **¶** Item voluntas. **¶** Item nota est opinio? **¶** potentia aie non distincta tur ab essentia aie realiter? **¶** ad hoc multiplex variatur. **¶** Item dicitur quod sunt preo aie distincte realiter inter se: sed non ab aie: sed factas illius opinio prius: quod si sunt partes aie non sunt ipsa: quod implicat item esse illud cuius est pars. **¶** Item nec sunt partes integrantes nec essentialiales / cuius aie veros modo est simplex et indiuisibilis. **¶** Item dicitur quod sicut non distinguuntur realiter ab aie? ita nec a semine: et hinc bifurcatur. **¶** Item dicitur

anselmus.
magister
s. ro.
2. ro
3. ro
4. ro
s. ro
6. ro
agustinus.

anselmus.
magister
s. ro.
2. ro
3. ro
4. ro
s. ro
6. ro
alia opinio.

dicuntur sunt oino ide sibi z essentie ac indistincte re z rone. Alit dicit q no distinguunt reali nec in suis
ide obus modis ex natura rei: distinguunt q formalit
Etillas duas vltimas opomones agit Sco. hac di-
li. q. z ambas reputat pbabiles. pferet tñ z obas pti-
oio: eo q p ea facti? saluant multe acutitates: q di-
cunt q voluntas z intellect? sunt partes aie emanantes
ab essentia aie. Et illa cōmētatoris. iij. eriboz. q dicit
cit eas cōbitre ab essentia q sunt vires aie: q sunt pas-
siones aie: z lites. Sz et principij z pbatioz? illius
doc. videt prima illaz vltimaz opomioz pbatioz:
quā imitat. gult. dcca. q. rxi. scōi. Et Scoz hac rīde
ad hūc articulu pmissio hoc notabil. p fmoz decla-
ratioe z rōnū solutioe. Et aia cū sit portā z puncti-
pū multaz opomioz z actuz in hōie diuerfa formi-
tocabula: qz aliqō ligē pūm essentia simplr z absolu-
tēno pnotando aliqō distinctū ab aia: vt essentia vel
substantia aie: vt aia it caput absolute. Aliqō significat
eandē aie essentiam: z conotat certā et? operationem
sūt intellectus ligē essentia anime: cōnotado portā
sue actum intelligendi. Sūa q intellectus tñ signifi-
cat nec oīato: anima potēs intelligere siue produce-
re actum intelligendi: qō idē est voluntas significat
illā eandē essentia: cōnotado aliā opationē q est velle
z significat tantū sūū bō oīato: anima potēs velle.
Memoria significat animā potētem memorari: z sic
de alijs. Sic ergo talia noia expmūmū animā partia-
liter: non partialitate intrinseca. Nā qōlibet hōz no-
minū caua totā ligē: p tota supponit: ac totū deno-
minat. Sed partialitate qñ extrinseca. p eo q no oīa
in q pōt pnotat: est aliqō eoz. determinat. Et ppter
hoc qñs d? q intellect? z voluntas z hōmō sunt par-
tes aie: dicunt aliqñ pluraliter potentie. Et aia in-
quātum pōt in ista dicit ralis portā: inquātum pōt
in aliud dicit aia portā. Et ideo dicit auct. de pūi
et aia. c. viij. Tota aie essentia in suis potēns cōsistit
nec per partes diuidit: cū sit simplr z indiuia. Et
si aliqñ partes hōe dicitur ratione potē? sūstidinis
qz veritate cōpōsitionis intelligendi est: simplr sub-
stantia est anima. Sed vna eadēmodū substantia sūm de-
uerfas potēnas. i. sūm q diuerfa potēsi: diuerfa fontit-
ur vocabula. Et hoc bñ z vere dicit Sco. postqz reci-
tauit opt. tenentē q intellect? nec re nec rōne distin-
guat ab anima: addit et intentionē. Intellect? tñ indē
z voluntas non significant idem re z rōne. Et licz nec
rōnes diuerse nec respectus diuersi sint necessarij ad
hoc q eadē essentia sit principij diuersaz opomioz
Intellect? tñ pōt cōsiderare illā rē vñā q est picipij
sūm diuersos respect? z diuersas rōnes: sic sibi plu-
ra noia imponere. Sūa pōt intellectus cōsiderandō
essentia aie sub vno respectu ad ralem actum vel tale
obiectū sibi imponere nomē intellect?. Et cōsiderandō
sub alio respectu pōt sibi imponere nomen voluntatis
z sic intellect? z voluntas nō erunt noia synonyma:
sed significabit diuerfa formalit. Itē Sco. Signifi-
cat q noia intellectus z voluntas diuerfa formalit: q
diuersos actus a qō? aia denoiat. Et sic illo pōt acci-
pi qdā dicitur? nois portā: q cōmūter hōz locum i
abstractis. Nā no mō accipit p tota descriptione et?
pāntē ad nois portā. Sūo mō tñ p illo quod de-
notat ab illo nois vel ceptū. Sūo vid nois aut intelle-
ctus est illud. Intellectus est substantia aie potēs in-
telligere: voluntas est substantia aie potēs velle. Et si
placz ponat loco ly substantia aie nomē forma. pōimo

modo intellect? accipit: z supponit p aia intelligente
z actu intelligendi: scy sū denoiato z denoiante. Sū
voluntas sū accipit p aia denominata z actu volēdi
denominatē. Sūo mō intellect? accipit hōc vel sup-
ponit p solo pncipio immediato actum intelligendi:
qō se tenet ex parte aie q intelligit: nō p actu intelli-
gendi: nec voluntas sū p solo pncipio aie z nō p
actu volēdi. Licet vtrūqz conotat siue formalit signi-
ficet actū aie illud intelligendi/illud volēdi. Et istas
pmissio est cōclusio prima ad illū articulu. Potēt
anime intellect?/mētia/volūtas accipiendo pōimo
mō distinguunt inter se z ab ista aia pbat. Nā aggre-
gata distinguunt a suis partib? realiter sicut totum
a quibet pte. Sū vna ps aggregat realit? distinguunt
ab alia pte et iudē q aliqd continet: qō illa non continet:
s: intellect? est pars aggregat ex aia z oib? acti-
bus et? qō importat per aiam: accipiendo pnotatue
cōformiter p substantia aie: oibus actib? z hōz potēsi
z similitur voluntas: q distinguunt ab aia. Sū vero aia
accipit absolute: tūc pbat pclusio q ad pūmā partē.
Sūa omne aggregetur ex substantia z accidente di-
stinguat a substantia tñ: talia sunt intellectus z volun-
tas: q distinguunt ab aia q est tñ substantia. Sū intel-
ctus includit actum intelligendi quē nō includit vo-
luntas. Et voluntas actū volēdi quē nō includit in-
tellect? q distinguunt iter se. Satis clara est hēc cō-
clusio. Et Scoz pōto. Potēt aie intellectus scy hōc
intellect?/memoria/voluntas accipiendo itōo modo
mō distinguunt ab aia nec iter se: nec re nec rōne.
pōima pars q non distinguunt re: pbat au cōiutate
Aug. x. de tri. c. xi. dicitur. Itē tria: memoria/itel-
ligentia/voluntas: quō nō sunt tres: sed vna: i-
nec tres mētes sed vna mēs: pnter qz nec tres lib-
tātē sunt: sed vna substantia. Memoria appē qvitate
menoz substantia: ad seipz: qz: vero memoria vñ
ad aliud dicit: hoc de intelligentia quozqz voluntate dī-
xerim. Et intelligentia appē z voluntas ad aliud tē
tāta aut vna qz ad seipam: mens: essentia. Sūo cir-
ca tria hēc eo vnum sunt q vna vita: vna mēs: vna es-
sentia: Et qdā aliud ad se singulari dicant: etiā simul
singularit? non pluraliter dicunt: eo vero tria quo ad
seuicem referunt. Et cōtē gēre dicit memoria / in-
telligentia / voluntatem nō esse tres substantias: sed
vna. Licet cū dicunt respectue. i. expmūmū vocabu-
lis respectū importantibus dicant tria. Idem tribus
vocabulis nō synonymis expmūmū. Sic. xij. de tri.
c. liij. Sicut vna caro est duoz i masculo z femina: sic
intellectū nostrū actionem vel pōsitiū z executionem
z rōnem z appetitū rōnalem. Et si illo quo alio modo si-
gnificat? dicit pūi: vna mentis natura cōplectit. Et
vna. Sicut de his dicitur dicit est. Et vna duo in carne
vna. Et sic de vna potēsi duo in mente vna. Et cōtē
clare dicit: vna mentis natura plectit oēs illos actus
intellect? z voluntas scy cōsūmū appetitū rōnalem
Et continuo sequit. c. liij. Et qz dilectum de natura
mentis humane de vna quadā re differim? nec cā in
hec duo q cōmemorant? nisi pōm officia geminamus
tñ clare trahit q: vna est aie natura q diuersificatur
sūm officia. Idem vna in re indiuia: principij est
plurij actūū spēcie distinctoz. Et ita ratio z appetit-
us inquiri dicit pōsitiū vel qō tenet se ex parte aie nō
sunt due partes mentis vel due res: s: vna tñ: sūm di-
uerfa officia distincte significata. Et bōne pbat ex duo
bus principijs q frequiter Sco in pōmī materia et

accum. p pot ad
f. intellectus et bō
hitas et memoria
pōt ide sit aut erin
t se.

qō pōt car. intellecto.

qō voluntas signi-
qō memoria signi-

Cōcto. x.
hē dē p
qō nomina
hōz pōt
pōt et
tingit.

Cōcto. x.
agut.

Distinctio XVI Questio vnica

alibi comemorat. Primum scilicet quod ponenda est paucitas: ubi non occurrat plura ponendi necessitas. Secundo ponenda est quod natura non voluit nisi non occurrat impossibilitas. Et primo non esset necessitas ai iam ponere esse principium sicut dicitur in aliquo supradictis: sicut dicitur in primis et non in secundis ad hoc conatum solutur. Et si est quod nec diuersitas actu nec diuersitas modorum principii arguit diuersitatem principiorum: ut patet in primo articulo: patet in solutione argumetorum factorum. Et secundo principium non aliter est quod ordinatum ad finem immediatum: artigit sine essentia aie ordinata est ad finem: et si aia opat p essentia immediata: artigit sine suis: quod si opat p aliquo alio accidentis supradictum: hoc opari p essentia nobilitat ea. Et si ordinat agere p essentia perfectionis est: non aliter: quod puenit deus non est impossibile aie: quod tunc puenit accidit: et potest non esse impossibile aie: quod tunc puenit imperfecit aia: quod aie est possibile. Et autem conuenit accidit: primum: quod accidit immediate artigit effectum. Alioquin in medijs esset processus in finem. Et tunc nisi sic aia non esset bta nisi p accidentia: quod non esset bta nisi quod intellexit: et autem voluntas recipit in se actu bntifici. Sicut ligni dicitur quod accidentis alioquin: quod suplicius in primo recipit albedo est alba: postquam quatuor sit difficultas aie re qua. Et sic ea ps quod non diffingit ratione: pbat: quod talis difficultas causat p actu intellectus. Et ille potest pcedit: quod actu intellectus. Et ad motum: quod actu: oportet in primo ad auctoritates bnt Aug. vtriusque dicitur quod capit ibi memoria intellectus et voluntate ut includit actus suos notitia et dilectione. Et idem indifferenter notat noie actum vel potentiam. Et in principio auctar allegata ponit metes notitia: et dilectionem talia duo sunt noia actum: vni cui dicitur. Hoc aia sicut excellit in ea metes vocat. Nihil aliud dicitur quod metes non notat aiam absolute: quod ad essentia: sicut quatuor ad actus: quod in eo excellentiores sunt: actus notitias et dilectiones. Sicut in eo quod subdit: accipit memoriam intellectus voluntate: put includit actus. quod clare patet artededo processu sui: quod ostendere vult differentia trinitatis diuina a trinitate create imaginis: p hoc quod primum non intelligit p sicut: nec amat p spiritum sanctum: sicut p propria essentia: quod vna et indistincta est formalis notitia a amor. Hoc autem alio actu amam: alio actu intelligit: et ita non intelligit: primum p intellectus: ut intellectus: includit actu intelligit. Et non amam: nisi p voluntate: hoc est actu voluntate. Hoc enim potest: siue distinguunt sine non formalis intelligit: aut amam: sicut actus: eorum elicitur. Et autem aia essentia formalis intelligit et amat: nec sicut actu distincti ab essentia: hoc vult bnt Aug. Sic autem accipiedo intelligit et voluntate distinguunt: ut dicit prima octo. Et tunc idem patet rursus ad alias auctoritates bnt Aug. Et etiam addit quod Aug. loquitur de eis tanquam de difficultate: et notat tria. Primum quod frons cui vna res distinctio noibus sicut: loquimur de ea tanquam de pluribus: Et magis in ea disputatio quod inquit an sit idem vel distinctio: de qua talia noia p dicitur. Sic dicitur: nec trita i deo: potentia sapientia bonitas sunt idem essentia. Sic dicitur duas potestates esse supiores: et inferiores: quod nisi illud docet non distinguunt: et ita alius inumeret. Et ad auct. bnt An sel. tridit: et sic: et Anselmus. videt fuisse illud optimo nis. Sicut de magistro sicut pterip alij solenes doctores: sicut quod bnt Aug. videt fuisse tria opinionis cum pluribus doctores: scholasticis: nulla appetit ratione huius distinctio: ideo magis statim videt Aug. Possit ratione exponit: ut voluntate intelligit ipsa aia ut p dicitur uia voluntatis: et sic considerata equi instrumentum insipientium: a iae

admetiba bnt home.

considerate ut absolute. Et de postea dicitur quod voluntas potest dici instrumentum seipsum mouens: et ita est instrumentum insipientium. Et hoc non dicit tota aia: quod voluntas non comprehendit omnes actiones ad quas aia est in potentia: sicut solum actus volendi. Et ad magis in poster dicitur sicut statim dicitur est. Idem dicitur quod magis illa allegata arguendo dicit non asserendo. Et ita deo postea soluendo dicitur quod hec tria ideo dicit vna subiecta: quod in ipsa aia substantialiter existit: non sicut accidentia in subiecto. Ergo sunt substantialiter in aia: et ita: de aie substantialia vel ergo ipsa aia vel partes anime. Non secundum cui aia substantialiter sit indubitable: incompotibile: primum. Et ad rationes: ad prima dicitur quod maior est veritas falsa. Hoc enim tempore difficile operationes requirunt distinctio principia. Alioquin cum multis intellectus: ois specie differentia: oportet et ponere multos intellectus: specie differentia. Et de respectu eiusdem obiecti habet notitia in natura et abstracta: applicata et adheua: et specie differentia: et in eis idem intellectus: illas elicitur: vni quod in distinctione effectum arguit distinctio principiorum: ut quod principium aliquod potest in vni effectum: aliud non potest in tale effectum: et eouero ut infra dicitur. Tunc arguit distinctio principiorum. Et ita et motum motum philosophus arguit nunc se vna distinctione intelligentia: quod tunc et intelligentia mouet fm totum conatum: quod non potest aliter mouere. Et si vixit: esse: esse: necessario tot esse intelligentias distinctas quod motus. Et ad philosophum. Et de aia. iij. v. quod male allegat philosophus. Non enim dicitur quod potest distinguuntur p actus: sicut frequet male allegat: sicut pter metes sua. Ha philosophus: et illo. c. ite dicit tradere ordinem dicitur non distinctione potentiarum. Et vult dicere quod primum dicitur esse de actu: et potentia: et primum de obiectis actus: vni dicitur. Potest potentia actus: et operationes fm ratione finis. Si autem sicibus ad huc priora opposita ops considerare: p opposita itelligitur obiecta: ut ipse postea declarat. Nihil ibi loquitur de distinctione et idem pte. Et sic dicitur: si ex distinctione ne actu non arguit distinctio potentiarum: non eeva cognoscendi nec arguendi potentias esse esse distinctas. Et tunc sicut ad pcedente ratione: et aliqui ex distinctione actu potest argui distinctio potentiarum: non: vni: nec formaliter quod circa aliquod obiectum vni vel plura certo modo appropinquatum vel appropinquatum: extrinsecus: sicut in medio: et ceteris eodem modo se habentibus: primum habere vno actu: certa potentia vel punctum potest habere vni actu: et non aliter. Et sic necario sequitur quod potentia elicitur illorum actu sunt distincte: Et idem principium elicitur vni potest elicere aliter: ois: aliter eodem modo se habentibus: nec arguendi distinctio principiorum: et distinctio actu: et hoc accipiedo potentiam punctum: p ois loquod redigitur ex pte principij actus ad eliciendum iter extrinsecus: exemplum: sicut in eis pnt coloz: sicut in medio bnt dilo positum: et nullum impedimentum extrinsecum. Si tunc sentit: quod quod potest videre coloris: nullo modo audire sonum: ut pueri si fuerit surdus: et non cecus: arguitur quod potentia vilius distinctio ab audientia. Hoc est concludit aliud requirit ad audiendum: quod non requirit ad videndum: primum aie extrinsecus: sicut obiectum medium et causas supiores. Et illud tenet se ex pte potentie: in proposito est organum. Et illud necessario sequitur: quod potentia auditiva distinguuntur a vna et illa includit organum. Secundo non includit organum: quod capis dicitur non includit organum: tunc ipsum organum habet se ut extrinsecus potentie. Et ita quod organum cum ceteris eodem modo dispositis: potest elici ois actus na

ad pma vobis

ad 2am vobis

nota ad videndum: quod aliquid potest: distinctio

tuo haberi circa huiusmodi obiectum vel obiecta: id non arguit distinctionem sed identitatem potentiarum visive et auditivae et clauso organo. Et ideo circa quoscumque obiectum potentia cognitiva potest habere actum: circa idem eodem modo ad proportionem potest habere actum potentia appetitiva: ideo co-gnitiva et appetitiva non sunt distinctae. Si dicitur: ex illo potest distinctio potentie sensitivae et intellectus contra dicta primi articuli. Nam potest aliquid sic disponi quod circa sensibilia presentia habere potest actus sensitivos: et multo magis intellectus ut patet in furioso: sed distinctio sensus ab intellectu respōdet negado. Nam anima organum est extrinsecus intellectui quod non est actus organica. Et ideo organo eodem modo se habet quod se habet in furioso non possunt elici duo actus: quod non actus intellectus. Si tamen accipitur sensus ut claudit organum huiusmodi distinctio sensus ab intellectu. Et si adhibetur tunc voluntas distincta ab intellectu: quod circa idem obiectum potest habere actum intellectus et non voluntas: quod intellectus potest cognoscere malum: voluntas non potest velle malum. Respondeo admissio dicitur quod voluntas non potest velle malum: gratia argumenti, tunc dicitur quod circa tale obiectum eodem modo potest haberi actus intellectus et non voluntas: sed accidens est fallum: quod si operari dicitur actum volendi: potest tamen habere actum volendi: hoc sufficit in proposito. Ad tertium sicut se habet esse ad essentiam etc. respondetur quod anima bona est si sicut dicitur oimoda similitudine: sed accidens est fallum: quod si operari dicitur actum productum in tunc potentia et operari distinctum: in deo est et creatura. Non sicut esse et essentia. Si dicitur principium productum et tunc minor postea assumpta scilicet in deo solo idem esse et operari falsa est quod etiam in creatura idem esse quod operari est sicut esse. Si dicitur tunc fallum est quod in deo idem esse et operari: quod esse vel est divina essentia. Sed operari dicitur principium productum: et productum: ita deum creaturam. Si dicitur respectu suae rationis suae reale in alios non erit deus: sic non est idem in deo esse et operari. Ad quartum negatur quod intelligeret: velle sint in fluxu: quod sunt quantitates permanentes. Respondeo aliter vera: quod angelus movetur: et motus sui eorum est accidens fluxibile. Successive: et in immediate recipit in angelo. Ad quintum dicitur quod argumentum nihil arguit: si aliquid argueret: hoc argueret quod eadem potentia activa non potest esse principium diversarum operationum nisi constituitur a quibus diversis ex parte sui passivel obiecti. Et hoc eodem verum est de agente et receptivo non libero: sicut materia in recipiente non est libera. Et hoc non sequitur quod vni non possit esse principium diversarum operationum: et tamen materia immediate recipit formas tam substantiales quam accidentales. Qualitative enim dispositiones in materia magis requirunt propter formam vel possit in suas naturales actus quam propter receptionem materiae. Et quod non potest forma esse in materia nisi possit in ea habere suas operationes naturales: ideo recipit dispositiones ad suam operationem relictas. Sicut forma ignis non potest calefacere sine calore. Et quod calefacere convenit sibi naturaliter non potest esse naturaliter in materia sine caliditate. Nec tamen sequitur quod liber et quolibet posset generari: verum quod liber forma materialis ex qualitate materia potest educi mediate vel immediate. Nam aut forma ex forma: nec forma immaterialis ex materia: nec hoc potest. Et er-

ta conclusio. Potentia autem rationalis intellectus et voluntas eodem modo distinguuntur ex natura rei aut voluntas prima pars patet ex ratione facta. Secunda pars probatur: quod illa distinctio in creaturis non est ponenda: verum patuit in primo dist. ii. Et quod quoniam in creaturis sunt idem realiter: quicquid predicatur de vno etiam predicatur de alio: sed distinguuntur formaliter sive ex natura rei. Tenet quia quod ad nos de formalis: quod nihil aliud dicit nisi quod de aliis aliquid predicatur: quod de eodem sibi realiter negatur vel latet: sicut patuit in primo dist. ii. quod xv. verum gratia exceptio. Et essentia divina et prout sunt idem realiter in se: sed predicatur de essentia et negatur de parte. Anus probatur per illud quod principium regularitatis singularium expositio: in creaturis. Quocumque vni et eisdem tamen eadem inter se sunt eadem. Et quod illa distinctio non est ponenda nisi vni vna res singulari forma esse eadem aliquid inter se realiter distinctis: hoc autem solum invenitur in subneditate trinitate non in creatura: alioquin non imaginis perfecte inveniret in creatura sicut in deo: quod est contra beatum Augustinum xv. de tri. c. vij. et contra omnes sanctos quod concorditer dicunt quod non invenitur in creatura vera substantialitas aliquid: realiter distinctio. Et ideo maior est distinctio inter imaginem creatam et increatam sed distinctio. Et etiam tamen magis de istis patuit. Et quod nulla oino non cogit ponere illam de verum etiam hoc ille concedit quod ea ponit: aut tunc etiam quod adducunt non tamen canones aut ecclesie: quod loquitur de illa divi. Formam: sed magis de distinctio reali. Et hoc aliquid auctoritas allegatorum ponit distinctionem formalem illo modo: prout de neque facit ex parte ad mentem etiam ponentem: saluam tamen oimoda idem tunc potest. Et sic ei auctoritates loquentes de fluxu emanato: ex ebullitione potentiarum ab anima: aut quod sint partes anime referendae sunt ad actus potentiarum: verum dicitur. Et in se sunt perfectio distinctio formalis eorum: ad hoc non est verum quod fluxus aut quod sint perfectio. Et idem non fluunt: nec emanat a seipso: nec esse superius in deo essentia divina non generatur: nec productum in omnia: quod esse idem esse realiter: sed distinguuntur formaliter. Et facit per omnia saluam non ponendo eadem quod ponendo. Et hoc distinctio realis cuius idem tate essentiali difficultissima est ad intelligendum. Multo autem difficultior est intelligenda distinctio formalis in idem tate reali: quod magis appropinquat predicatio in coextensio de eodem quod videtur repugnare intellectui: quod sicut illa realis distinctio in idem tate nature ponenda quod esse nisi vbi manifesta auctoritas scripture aut definitio natio ecclesie appellat: aut ex talibus evidenter deservit. Ita nec scilicet scilicet formalis: nulla autem auctoritas appellat ea ponere in creatura: quod. Et ad tertium articulum dicitur bina pars pro se consono scilicet. Si illa esset vera: tunc hoc modo intelligeret voluntatem et velle per intellectum. Anus est absurdum. Probatur tamen quod voluntas tanta identitate esse eadem intellectum quanta sibi ipsi voluntati: quod sicut vult hoc voluntatem sic per intellectum cuius sint oino idem. Et hoc respondetur quod sublimitas in illis opinionem quam etiam reparatur probabile: quod hoc nomine intellectus non est. Ipsorum est quod esse principium formae sed verum accipit sibi illo respectu ad actum intelligendum: licet non coextensio ad rationes potentie vel est elicitum actus. Et ideo non sequitur quod intellectus sit voluntas. Et per quod sunt minus quod intellectus vel homo intellegit quod voluntate etc. Sed illa solutio non videtur sufficiens: quod quod. Aut intellectus supponit pro sola potentia est aie substantia: aut pro substantia aie et illo respectu. Si in primo intellectus et voluntas supponitur pro se eisdem. Et si vni ponere loco aliter: vni supponitur formaliter: sic oēs terminos coextensibiles licet non synonymos: quod

mota arg.
quando p voluntas pot velle malum sicut velle malum arg. in apparetis. in app. quando velle malum apparetiam.

ad 4. 1007.

Woz simplex natura non pot. ea pncipi purg. diuor. sicut opa. hinc in pot. ea volu. tanzuq.

Artic. 5. Dubi. 5.

uertibili ad uertibile est bona pna. Si patm / tunc intellectus distinguit reat / r essentiali r uoluntate: eo qd est alio respectu ad cognitionem r alio ad uoluntatem: qd ponetes respectu: r sic non erit extra uoluntatem scdaz instantia. Et sic alio modo dicitur accipiendo semp intellectu r uoluntate p potetie: scilicet ut non icludit actu in subtrahito / qd si accipit p aggregato ex aia r actu / nihil ad scdaz actione / ut si quid de ly p: postea dca. q. xxiii. scd. Aut dicitur circumstantia cause formalis aut efficiet. Si formalis: tunc dico qd homo nec itelligit qd intellectu nec p uoluntate sed p actu scilicet itellectione r uoluntate. Si no dicitur circumstantia cause efficietis: scd

edo qd ho itelligit uoluntate: hoc est p illud qd est uoluntas. Intelligit em p aiam qd est itellectus r uoluntas. Nec hoc cedere est absurdum sed est cedere uerit: qd optime sequit. Homo itelligit p itellectu: r oia itellectus est uoluntas: qd ho itelligit p uoluntate: sicut bene sequit. Ita uidet p oculu: r oia oculus est organu uisus: qd ho uidet p organu uisus. Et sic si hoc ex visu qd ad locutu itellectus nota pstat: qd oia modi non cedere p itellectus est uoluntas: qd illa no est p se p se mo: sic nec illa. Ita ho itelligit p uoluntate. Nec actio no est de rigore sdbz uera. Auctores aut frequenter loquunt de intellectu r uoluntate icludit actu: qd opinate oppositu: nulla uoluntate distictione in portione supioze: r inferioze: r tñ aliq cedit de portio ne supioze qd negat de inferioze r eouerso. Sicut qd illi dicit de his potentis: sic dicit de potetis intellectu r uoluntate. Et scdo dubitat de agere itellectu r possibili an sint ide vt distincti. Rñdet beneit post dca ubi dicitur opna omiso errore comitatiois qd itellectus agens r possibilis euidet hinc sunt simpli ide: nec distiuntur nec rone. Et ipa aia dicitur itellectus agens / iquatu nara est pducere actu itellectu. Et qd eade nara est in re recipie actu a se pducit / dicitur itellectus possibilis. Et qd actus itellectu est opatio imanes. I. manes i suo pncipio pducitur: id est p oia itellectus qd itellectione p ducit: r qd in re recipit pducit: qd sunt finit no sint synony: nec aia est actio itellectus vt talis: nisi qd pducit itellectus: nihil est agit circa pbantata ipa ducendo / ut radiatio: aut illuminando / sicut aliqui loquunt: qd oia illa frustra r sine rone cogete ponuntur.

q. xij. p. imi qd. Et premittit qd cti aia sit iduisibilis: r p ois non hns ptes vt totu vt attribuit aie non accipit nisi in toto: ualens tñ aliquid r nihil ipsum qm ipm. Sic qd accipit qd determinat ly aia. Quoprimo dicit ad dubiu: qd aia intellectua est tota in toto coepte hiano: r tota in qlibet eius parte. Scdm in fert pum: igit pbat scdm: qd aia intellectua est in qlibet pte hiani corpis: r ubiqz est: ubi est tota: qd induisibilis: igit oia nota cu minore: mo: pbat: quia si in aliq parte no esset: illa pte esset ps potes: ita nec ps hiani corpis. Replicat aia infinitus sub qualibet pte distuisibil. Et sic dicitur: dca dubium mouet ubi supra: sic aia li moueret: qd dicitur: pura si pes dicitur r man? moueret. Rñdet si ly dicitur puru simpliciter oem motus: ita qd illud dicitur quod nullibi mouet: no sit dicitur r moueret. In casu aut no dicitur nec sequit. Dicitur in pede qd qd dicitur: qd arguitur virtuali ab inferio negato ad super: qd a parte in modo ad totu negatiue. Si aut dicitur puru motu respectu certi vbi: vtraque tñ dicitur. In certo loco non mouet: tunc in casu li dicitur r mouetur. Nec sic opponunt nisi respectu euidet vbi. Sic etiam distinguendū est de hio distare: qd uel caput pnatue: vt distare ab aliq est no esse in loco in qd est illud aliq. Et sic aia in pede no distat a sepa in manu. Ito mo capitur positue: r sic distare dicitur a sepi i locis tñ qd est lo cus medi: r ita pte id distare a funto: qd idē pte eē in distinctis locis. Sic aia in pede distat ab aia i manu. Et si dicitur: an aia possit informare sit matas distinctas: Rñdet qd dca s. qd sic. Et hoc p portia dei no p potetia nature salte pmanet. Si qnt vtru qd ab scio mbo aia regredit ad corp. Si sic: tñ migra ret. Dicitur qd ab scio mbo aia desinit informare illud mbo: nec migra ut regredit ad corp: nā actio est in coepte. Sicut in sili vbi de coepte xpi: qd icipit esse in sacro manes in celo: r desinit esse in sacro corruptis speciebus: r tñ no regredit p media aeris rē. in celu in quo sp manet. Nec oia idē dca ubi s. vide ad idē August. in epla. xxviii. qd est ad bñm hio. Et ultimo dubitat vtru itellectus actus se habeat respectu actus itellectus r doctor. Licet illud euidet pbati no possit. Ita est saluari pnt dicitur qd itellectus habeat se pure passiu respectu itellectus: nisi cu itellectus ipse itellectus: tñ rōe obiecti hys se actus. Et dca soluit rōe ioanis qd facit. q. viij. dist. ij. li. p. imi. ad oppositu sufficiet. q. xxv. scd. Et illa cu multis alijs qd li. de aia cōter tra crari solēt de actinute itellectus. Vide late. q. xxv. scd. dca: qd rēlcido pte bueitat. Distinctio. xviij.

Et distinctio. xvij. p. quip magister pducitioe hois qd ad principia ipm? pstituta: uia: corp? scy: aiaz: hoc pto de viro: scdo de mulierem adiuoro dist. xvij. Et si aia huius dist. in his tribus? combus summarie cōtinet. p. aia: deus hois corpus de limo terre uoluntate forma: aut: ac vite spiraculi inspiras animā scy no de sua neqz materie substantia: sed de nihilo in coepte crean do infudit r infundēdo creatur. Et scdo adam in ipm erat extra paradysu copozale pducitur: in ipm in orientali parte aie r secreta a principio amensime plantata a dno est locutus. Et scdo qd malum no erat vt obediētie bonū monstraret. Phibitus est primus

Dubi. 2.

Dubi. 3.

Dub. 5

Dubi. 2. Dubitat tertio: vtru possit demonstrari qd aia itellectua sit forma corpis. Rñdet beneit post dca. q. x. p. imi qd. qd pot demonstrari qd aia rōnalis qd homo pbeuocoe distinguit a huius est forma corpis hiani: p tale mediū ē copositū differēs specie ab alio pposito cōicāte scdm in materia / distinguit p forma. Sed ho est copositū differēs spē ab alio scy alio cu qd cōicācat in materia: qd p forma. oia cu minore pars. materia: pbat: aut differēt se toto aut p materia vel forma: no prima duo: qd tertia iura differēt ab alio per forma: r no sentitua tñ: cu forma alia sit etiā sentitua: qd p forma rōnalis. Et scdo dca: qd illa forma sit immaterialis / incorruptibilis ac iduisibilis: no pot demonstrari nec p experitā sciri. Et scdm em qd intelligim? r volum? ac no lum? ac siles act? in nobis habem? sed qd illa sint a forma immateriali r incorruptibili no expitum. Et ois rō ad huius pbationē assumpta assumit aliqd dubium. Et aut talis aia intellectua r rōnalis sit forma essentialis corpis: sicut creditus et ecclesia determinat de tri. r. sc. c. p. imo. in cle. Et ubi quartū. Vtru aia intellectua sit tota in toto coepte: r tota in qlibet ei? pte: vide p illa qdione dca

Et distinctio. xvij. p. quip magister pducitioe hois qd ad principia ipm? pstituta: uia: corp? scy: aiaz: hoc pto de viro: scdo de mulierem adiuoro dist. xvij. Et si aia huius dist. in his tribus? combus summarie cōtinet. p. aia: deus hois corpus de limo terre uoluntate forma: aut: ac vite spiraculi inspiras animā scy no de sua neqz materie substantia: sed de nihilo in coepte crean do infudit r infundēdo creatur. Et scdo adam in ipm erat extra paradysu copozale pducitur: in ipm in orientali parte aie r secreta a principio amensime plantata a dno est locutus. Et scdo qd malum no erat vt obediētie bonū monstraret. Phibitus est primus

homo declaratio patet in tertio. Quæstio prima.

Artic. circa hæc distinctione. Ut patet aia ronal
lit ex traduce r educta de potetia materie
in qñtionis erit tres articuli. p^m qm emi-
noa declarabit. Sc^{do} ad qñtionem ridebit.
Tertio mouebit dubia. ¶ Quæstia ad præ-
miu notandū q aiam esse ex traduce duplt pot' intelli-
gi. Uno mo esse aiam esse declam ab aia seu forma ge-
neratis aut aiam fm aliqūa sui partē in ea reali ma-
nente fuisse in principio suo pductio. Alio mo corp'
aialis p feminis trā fultione pparati: cuius feminis
materia manet in corpe pparato: dicit esse ex traduce
ce sistr' r totū cōpositū. ppter eius partē q est corpus.
Sc^{do} mo aliqd esse ex traduce est aliqd educi de potetia
materie pcurrēte aliq' stute naturalū effectū.
Declam a principio generare. Alio mo aia bunt fessitura
est ex traduce: q educit de potetia materie stute femi-
nis a principio generatē declam: actiue ad pducti-
one aie buntalis pcurrēte. p^mo aut' modo nulla for-
ma substāntialis est ex traduce: q nihil substāntial' for-
mē q generat aliqd pfit in gñtante: q nihil alteri: rō-
nis a forma genita: cū fōmā sit substāntia simplere: nō
cōposita ex partib' diuerlat: rōnū nec aliqd eiuidē
rōnis cū forma genita: q uel tota forma pfit in gene-
ratē: uel partē tota: q tūc nō generatē rō: q accl
peret esse de nouo: q pfit in generatē: nec pō: q tūc
illa pars nō generatē: q pfit nec reliq' pō de nouo
genita: q illi' part' nihil pfit in gñtante: ita illa pō
nō est ex traduce: ita nec totus. ¶ Sc^{do} supponit
ex dicit in q. i. hui' scōdū qd sit educi de potetia matē-
rie. ¶ Tertio notandū q de materia hui' qñtionis plu-
res fuere opinionēs. Una fuit quæ etiā mag' rāgi in
lia q aia est de substāntia dei. Ali' pte. ij. q. lx. vñ ar-
guū. ¶ Communē de hoies de limo f're: q spirauit i facie
dei. ¶ Spiraculū vite. hoc spiraculū vite aia: q spira-
uit aia: q aia est spūa vl' fat' dei: sic spūa dei nō est nil
si de deo. ¶ Itē hōa. vi. Influxū: r eos dices. Sc̄cipi-
te spūicm rē. Nihil aut aliū est spūa quē sufflaui in
si spūa pcedēs de substāntia p'ria r filii. ¶ Ideo dicit ibi
glo. Ali' q. i hoc ondit ex hē pcedē. ¶ spūicm: q parti-
rōe fat' ille quē spirauit i facie hois fuit de substāntia
dei. ¶ Itē Ecclia. vii. Donec reuertat puluis i terrā
shā vñ erat: spūa redeat ad dñm q dedit illū: q licit
hō quātū ad carnē est de fra: ita quātū ad spūa redit
ad dei substāntiā q dedit illū. ¶ Itē Act. xvi. Venus
sem dei sum': q q tūc eiuidē gñis: sunt eiuidē nature.

¶ Ad dicit etiā rōnes par' valētes: r nihil pcludētes.
S; optio hæc erronea ē heretica r fatua. Nā ē s̄ scri-
pturē vītate: est etiā rōne. ¶ Cōtrāritatē scripture
vñ em. ¶ Gen. i. Sciam' hōiem ad imaginē rē. I hoc di-
ctū est de hoie fm aiam. Factio aut' in deo locū nō h'z
fici nec mutatio. ¶ go sū dñs: nō mutō: ¶ Malach.
iii. ¶ Cōtra rōnē aīa i deo nō est ppositio: nec ē cōpo-
nibilis cū sit sumē simpler. S; si aia est ex dei substā-
tia r pte p hois: ita cōponibil'. ¶ Itē cū dei substāntia
fua sit formābilis: tota dei substāntia erit aia vñ p rōe
¶ Ita aia erit de' q pponit ex deo. ¶ Itē vñ vñtaria
dei est materia aie vel forma. ¶ Hō materia: q illa est
imperfecta altera pte vñtaria sū r toto. Nec forma:
q tūc est de' q forma fua denotatiōne cōicit totū.
¶ Itē vñ q hēat aia forma supradicta hoc nō valet.
¶ Tū q nihilomin' ipa denoierit de' a substāntia dei:
fic fm potētes multas formas i pposito: nihilomin'
qlibet dat pposito suā denotiōne. ¶ Tū q tūc substā-

tia bīnua esset subiectū forme supinducte: ita imp-
fectio: ea. ¶ Itē sic ptingeret bīnua substāntia depa-
uari dānari: alia multa possibilis r abridūmūa re-
quunt ad illū erro' rē. ¶ Aia hui' optio. ¶ Hō mōm' ē
pia manū eoz; sūlte erratūm' dicentiū in hoie esse
duas aias: licit recitat brās Aug. i. de duab' aiab-
bus. ¶ Quaz vna iclīnat ad bona: hæc est de substāntia
dei. Aia iclīnat ad mala: hæc nunq; pōt facere bo-
na: licit prima nō pōt facere mala. S; hæc heres' ē
ad primā pte reprobata est. ¶ Quoz ad scōm partē er'
fallitas p' q aia malaf' a deo bono hoc: r ptra eos
q pars saluum. qz qū dicit de' cuncta q fecit: erat valde
bona. Nec a deo malo: quia impossibile est esse plures
deos: vt p'z li. i. c. vii. ¶ Illis q' erroib' reprobatis
ad rōnes illaz opinioniū respōdēdū est. Ad p' m'ā dī-
cendū q spūatire vel inflare fm aliā trāslatiōne in
pdicta acrozitate idem est qd spūa facere r eum cor-
poruare: vñ itat r facta sunt. ¶ Itē volūtatē piactā
q dicit dei facere ē. Alii sicut de' res p dicit dēdo.
¶ Itat rē. nō fuit vor materia: ita nec fat' aliqd cor-
poral'. Nec valet sūstrudo adducta de Joā. c. x. q.
¶ Itar' ille pcedēs xpī bñtante nō fuit spūicm: si
cut nec colūba appāre sup rūp baptisati. Nec com-
cedens sup iugulos ap'oz: sed signa fuerūt creatay
libilia repñtates inuilibili spūicm abvtrōz pcellē-
nem: sūm' r tpālē mystiq'. ¶ Ad illud de ecclīaste
vi q ibi nō ponit nota sūstidinis: sed est vna copula-
tūa signa resolutione corpoz in terrā vñde sumptū
est rāq' a principio materialit' reditū spūa ad ven' tāq'
ad effectūm' principii vñtione gñe: in q erat virtual'
ter: sicut effect' in cā ante fu' pductionē. ¶ Ideo cautē
in acrozitate allegata vñ de carne reuertat puluis i
terrā: vñde erit scy facta. ¶ Hō aut' de spūa redit in-
fed ad deū: nec vñde erant intelligat esse de sub-
stāntia dei: sicut caro de substāntia terre: sed ad deum q
pcedit illum tāq' cā pducens effectum. ¶ Ad illud
Act. xvi. Venus dei sum'. vñ q aliqd dicit esse eiu-
dem generis: p'ut genus dicit cōsanguinitatē: qz de-
scendunt ab vno gñatiōnis principio: sic non loquitur.
ap'z. Alio modo q cōp'ehendunt sub eodē gene-
re logici maxime p'pinoz: sic aia rnalit'z ange-
lus dicitur esse eiuidē generis cū deo: q sunt substā-
tie spūales r intellectuales: sicut deus: cōp'ehēditur
sub hoc genere spūa itellectualis q mō nulla alia
creatura est eiuidē gñis cū deo. ¶ Possit dici q illo
dē est gen' dei qd accedit ad deū aliū p'prietate: ana-
logice tūz: ita accedit natura intellectualis creata ad
deū quādā maiori similitudine q cetera nō intellectua-
les: quoz tū adhuc natura intellectualis infimite dis-
stet a deo fm perfectionē. etiā fm modū intelligēdi.
¶ Tertia opinio fuit: q aiaz pductio fiat mediāte in-
telligētia: vt sic coip' celeste facti ad pductiōne cor-
poris bñtanti' est intelligētia q occurrit actiue ad p-
ductiōne aie rōalis. Et hoc videt sēnsū auctoz de cāis
q dū p'p'ant i fūe rōe qz de' p'nf i fūe vītate sūmā nō
potuit imediāte pducere p'ra: deo de' imediāte p'z
mā intelligētia pducit: mediāte illa fecidū: mediāte
te intelligētia aiam rē. ¶ S; hæc opinio simpliciter ē
erroreaz: auctozas auctoz de causis i ea parte
heretica est relpūda. Nec pducere multos effectus
ōpponit vñtari creaturē: cū ois multo cōt'itas ad vñ-
tate su' reducenda. ¶ Quarta opinio fuit: q aia est
ex: aia ficti caro ex carne: sicut ab vna cādela multe
accēdunt cā dēle: sic ab vna aia per fū multiplicatiō:

2^m. Nota. 1
Inobis modis a
vima pot' ee ex
traduce.

2^m.

Immediat' de
pot' materia qd
necesse no h'z
p'nt' req' nota.
T'ria mag' p'z
cipiente. ¶ Obi.
met.

2ro

2ro

4ro

Inmaginat' in
op'ioz hereti-
cum magist' r.
2ro.

2ro

2ro

4ro

2^m. Nota. 1
ad. i. 20m
magist' r.

ad. 2^m.

ad. 2^m.

ad. 4^m.

Joan. p. 114
vñ de dī p
vñ.

2^m. Nota.
Inobis modis a
vima pot' ee ex
traduce.

2^m.

4ro.

litas aie hñane q' respectu ei' nulla creatura hz acti-
 vitate: sed a solo deo pot' p'duct. Et hec n'io videt de
 rior: q' esto q' h' sibi derelict' s'm p'ioze n'io n'io p'du
 ceret formā sensitivā in mat'ia p'iacete/ p hoc nō pdu
 ceret hoiem. Ad q' oppositū nō est hō: q' nō esset aial
 rōnāle seu intellectūū. Et Ad tertiū q' n'itū p'bare q'
 aia intellectūa educat de potentia mat'ie dicit sicut
 r'ismum est in replica q' aia vniu' educit de potētia ma
 terie nō rōne dei p'cipialit' agētis. Ille enī nō requit
 mat'ia: sed rōne agētis natural' actūe cū deo p'cur
 reat. s. virtutis g'iatūe q' requit mat'ia. Et cū cū
 cōtra hāc solutiōne obijct. In hoie etiā p'currit vis
 g'iatūa actūa respectu aie rōnālis. Reges. Et cū an
 g'it' q' ois rō q' p'suadet illā p'currit in bruto etiā hz
 locū in hoie. Hā ad p'riā virtutis feminālis in mari
 ce ceteris parib' p'ducit aia puana: s. sine ea nūq' p'
 ducit q' d' alius existitib' q' est eius cā q' enet p'na et
 cōi medio p'bat' aliq' esse cām alteri'. Bide vt s. q'
 nullū mediū dari pot' p'bat' efficitur cū yna creaturā eē
 cām efficiētē alterius: q' s' p' efficitur dicit q' sol' deus
 oia p'ducit h' hoc volūtariē agat ad p'ntā alicui' crea
 ture: sicut in sacro altaris ad p'ntā caelestis v'no
 dicit caliditas in specie sacramentali: s. nī a solo deo
 cū creatura nō possit p'ducere formā extra mat'ia.
 Et etiā est sufficient' p'ualio/ n'ia iactōitas fidei: scri
 pture doceat p'ductū esse a solo deo p' creationē: s. sic
 est in p'posito. Et Ad replicā cōcedit q' corruptibile
 nō p'ducit incorruptibile tā q' agēs p'cipale sc'dariū
 p'biect' vero materiale p'ducit aial n'oticiā intuitiūā
 nō p'ducit incorruptibile nec p'ducet q' sp'iale/ n'
 cōcurreret intellect' in materialis p'cipalis agēs.

2° opio
15

¶ Quina p'co. Aia intellectua a solo deo creat ac
 creādo materie p'vare infundit. Illa cōclusio p'ti:
 q' aia intellectua p'ducit cū nō sit a se: nō de potētia
 materie nec de aliq': q' nec de substantiā dei nec ex
 tra duce: vt deductū est. s. p'ducit de nihilo: p' p'na crea
 tur. Et q' creatura a solo deo creat: cū creatura crea
 re nō possit: nō creat extra mat'ia: q' tū c' habet alt
 quem actū intelligēdi vel volēdi p'ualit' infundere
 tur: nō enī pot' esse frustra: s. tūc ante vniōnem ei' cum
 coipe possit mereri q' d' ap' de iacob: etiam loq'ns ne
 gam ad Roim. ix. c. d' est supponit eī eos ante natiuita
 tem nihil egisse. s. creat in mat'ia: ita creādo infun
 ditur: p'bat' etiā cōclusio auctōtatib' ad p'clusio
 nem tertiā allegatis. Facit etiā illud Aug. de ecclie.
 dog. c. xvij. s. p'ctim. c. xij. dicit' tūc corp' cōiugij
 copulā seminari. Et creatione vero aie solum creatō
 rem nosse. Et habet d' s'eq' c. vbi etiā allegatur
 lib'ero. anathematizās dicentes aias esse ex traduce
 in ducēs ad creatō: itate p'phete. q' s' n'it' singillatim cor
 da eoz hoc lat' inuit' p'pheta ps. xxxij. q' nō ipās aias
 de aia facit deus: sed lingularim ipas de nihilo creat
 Et n'itū ad tertiū articulū dubitat. Et tūc aie rō
 nales oim fuerit simul p'ducte. Respondez post sc'm
 Bona. dist. xvij. q. v. q' de isto dubio fuit estimatio.
 Una philosophoz. s. platonis. Aia fuit hereticōū.
 Et etiā orthodoxoz. Plato possit q' aie simul crea
 te fuerunt in stellis: s. post formatas compositas libi
 tidoneis ad hęc compositas iusticiā descendit p' firma
 mentū: s. alios orb'es planetar'. Post cozpoz vero cor
 ruptiōne ad easd' stellas revertunt ac suo loco s. tpe
 iterum descendit. Et cū descendit obtulicunt p'p'
 cognitōū. Et cū ascendit s'nt obtulicunt eozū que
 in cozpoz passē sunt vel gesserit hāc p'itionē ap'

1^a opio platonis

probare n'itū Macrobius explanans s'lam Scipio
 nis. Tūc etiā hāc op'ione Boet. ij. de p'of. me. ix.
 Tu causis ind' aias parib' vitasq' minores. p'oue
 bis: s. leuib' sublimes currib' aptās cōq' terrās fe
 ris. Quas lege benignā ad te cōuerfas reduct facis
 igne reuertit. Et me. vj. claudē. Hic claudit membra
 aia celsa s' portos. Et v're ista positio ind' Bon
 plus est somniū q' dicta autē: q' talis creatio
 accūsus: c' de cūsū nullū oino h' p' certitudinē: cū
 nemo hoc p'vincere possit ratiōcinādo. Nemo etiā sit
 q' possit dicere se talii recorder: ita de illo nulla ha
 beri pot' experiētia a q' s' n'it' p'ncipiū artis. Et Cor
 net etiā manifestā absurditatē: q' si eēt talis aia p'
 culatio: aia non esset h' cozpis p'fectio/ cū p'p' act'
 in p'p'ia mat'ia h' fieri. Et etiā cū nulla eēt aie b'itu
 do/ cū de rōne b'itudinis sit p'petuas et certitudō
 li. xij. de trinit'. Et ita non stat cū eo h'm s' circulator.
 Et Sc'da positio manicheoz hereticoz fuit q' aie sit
 fuerit create in celo cū angelis: vt p'na: q' sit etiā d'
 nature postmodū ad p'agessionē dei tenebarū pec
 cauerit. Et merito illi' p'ci in cozpoz sunt detrahe
 tāq' in carcere vt ibi purgen': s. cū purgate fuerint
 ad celestē patriā redent. Ita imp'itiosoz heretic
 manicheoz est s' fide catholica: cū ponit aias peccā
 se vt iust' essent cozpozib' vniu' s' illud Rom. ix. sc. al
 legatū de iacob et iau. Et etiā cōtra p'hiolophū
 cū ponit aias circūire diuersa cozpa cū p'p'ia forma
 regnat p'p'ia mat'ia: s. forma nec substantialis nec ac
 cidētialis migrare possit de subiecto in subiectū neq'
 aia esset in cozpe tāq' p'fectibile sed tāq' in carcere: s.
 ita hō nō esset simpl' vniu' nec hoies cōstituerēt vera
 specie. Et h'c etiā v'ra sensibile experiētia. Experi
 mur enī animā q' tūc q' bonā nosse a cozpoze separā
 s' ill' d' apl'. Nolum' expoliari s' iuguetur. Et v'p'us
 nō esset si nō haberet naturā inclinātiōne ad cozpoz
 tanq' ad p'fectibile: sed esset in eo tanq' in carcere. Itē
 nō nouim' ea nisi q' post natiuitatē didicim'. Et m'
 illi' esset q' oino nolūt de p'cedētib' natiuitatē sc'tem'.
 Et si dicit q' mole cozpis obuta oim obijctit'
 illud oino volūtariū est: nulla rōne nec auctōitate
 p'batū: nec videt q' nō successu r'p'te saltē aliquoz re
 memozaret. Et si q' tertia positio orthodoroz vera
 q' aie nō sunt s' create: sed successive in suis cozpoz
 h'na creat' hō apud d'os doctores catholicos certū
 habet: s. de aia ade an fuerit ante cozpa: creati legit
 aliq' Augustinū d'ibitalit' q' aliā rōnes p'uatē de
 ceteris aia b' que nō p' uadent efficiēte de aia aie.
 Et nap vna h'c est: q' si aie create essent ante cozpoz:
 vel tūc haberēt cognitionē aie lib'z: arbitriū an nō
 Si nō: tūc frustra essent: etiā cū nullū possēt allegari
 impedimentū: cur nō cognosceret an sicut p'ol' sepa
 rationē a cozpe/ cū nō multa ituitue cognoscāt q' cō
 iuncta nō h'z. Si sic q' in eis fuisset meritū: demer
 it ante cozpis vniōne/ q' saluum est: q' p' cozpoz cō
 tagione h'it p'ctū originale q' oia aia p'ctā s. merita
 aia acciderit. Igit' nō est aia cozpa. Et Sc'da est ignozia
 quā a p'ncipio natiuitat' h'om' s. vt nihil nolim' n'itū
 q' p' s'm' addicim'. Aie due efficiēcia cause nō h'it
 locū i aia ade q' nec originale habuit. Nec ignozia in
 p'ncipio h'ic creatiōis fuit: itē in dem d'cedit de aia
 ade s'ic de ceter'. Et si q' doctoz vident oppositū dicē
 aut scripture auctozitas ad oppositū sonare: exponē
 de sunt: excusandē: vt q' loquunt de ordine nō r'p'te:
 sed nature. Et q' loquunt s'm aliā op'ione. vnde et

2^a opio manicheoz.

2^a opio orthodoxoz.

bonaro.

Distinctio XVII Questio II

illud Job ca. xl. Behemoth quæ fecit tecum: sicut bos feminum comedit. Hæc est intelligentia q̄ aia Job simul tpe creata sit q̄ Behemoth: id est lucifero: vt tecum dicat allocutionem quædam ad similitudinem duracionis: sed dicitur p̄comitate in p̄ticipacione rōnis: sic diceret fecit tecum: id est tibi similit̄. Hæc p̄p̄ hoc q̄ a geli z celli sui simul creati: aie deberunt simul creari: q̄ aia by natu ralem inclinatione ad corp̄: itaq̄ p̄fectio: ad p̄p̄tici p̄t cubile: ideo non debuit creari an corp̄? q̄ vero separat a corpore nō est fm naturæ aie: sed ex pct̄o: sicut dicit ap̄s Rom. v. p̄r vni hoim pct̄i intravit in mūdū et p̄ pct̄i mors nūq̄ tale est vel in angelis vel in celis: neq̄ ex hoc q̄ corpus est: p̄pter aiam: sequit̄ aiam esse priorē corp̄e in existētia actuali: sed sufficit q̄ sit prior in intentione: sicut materia est p̄pter formā: t̄ tamen forma non est prior materia.

Questio. ij
 ¶ Circa sc̄tam cōfōnem textualē. Itaq̄ parad̄s fit corp̄ alio volutatis loc̄ a deo a principio plār̄. In q̄stione erūt articuli tres. Prim̄? hōmō declarabit: optiones recitabit. Sc̄t q̄ p̄clusiōes rīde bit. Tertius q̄dā dubia determinabit. ¶ Quæst̄ ad primū notādū q̄ fm bñm Aug. viij. super es̄. ad lit̄ tēram recitat maḡ in textu: scribit Bona. I dubijs litteralib̄ p̄ntis distinctio ad longū de paradiso tres fuerunt finē. Una eor̄ q̄ n̄m corpale paradisu esse volūt: hoc est q̄ nōe paradisi intelligunt tñ locū quēdam corpale: alij sp̄iales: tertij verd̄q̄ intelligūt: locū corpale z amentatē sp̄iale. Et fm hoc varie exponit̄ textus es̄. i. loq̄s de paradiso. p̄simi historiali littere intendētis exponit̄ tñ de loco corporeali ameno. Sc̄ti attendētis q̄ bitificatio hois est in paradiso q̄ consistit in de fruictio nō in corpali amentate dicitur h̄c paradisu in q̄ possit̄ esse hō post su pdu ctionem nō esse loco corporeale: sed sp̄iale. Quia q̄ de paradiso in es̄. dicunt metaphisice esse dicta si cū: hoimō in sua formatioe possit̄ esse in paradiso: nō p̄ loci mutacione: sed p̄ sp̄iales diuine cognitiōes ac fruictioes sibi datoz amentatē. Ad dūcūt ad illū q̄ de latrone L. u. r. iij. v. hodie meci eris in paradiso. Et illud es̄. xxi. de lucifero In delictis paradisi dei fuisse. Tertij z kram amplexates z meta phozā nō abijctēs paradisu sp̄iale dicit: sicut quitiōes amentatē delicta sp̄ialit̄. It̄ oc pot̄ esse p̄ duplicē statū: vt dicit sc̄tus 2. on. in dubijs lialib̄ huius distinctioes. sc̄ctē trūphātis: ecclie militāris paradisu aie corpales est loc̄ delictaz z amentatōes: hic quæst̄ ad b̄dōs est celli empireū: quātum ad viatorēs est loc̄ amenus in p̄tib̄ ozieris cōstitutus. De q̄ Bona. dicitur paradisu est dei manib̄ in eden plār̄: gaudiū z exultatiōis vniuersē p̄romptuariū. De hoc corpali padiso dicit Bñ. l. xiiij. etymol. c. iij. paradisu est loc̄ in ozieris p̄tib̄ cōstitur̄: cuius vocabulū ē greco in latinū versit̄ ortus. Porro hebraice edē t̄: quod in nostra lingua delictie interpretat̄: q̄ virtūz licetū facit ortū delictaz. Est enī oī ge nere ligū z pomiferaz arbor̄ cōstitut̄: habens etiā lī gnum vite: nō bit frigus nō estus: sed p̄pter aeras tē perites: e cui medio fons p̄uimpēs torū nem̄ irrigat. Diuiditurq̄ in q̄rtus: nāscētia flumina: cuius loci post pct̄i hois aditus interclusus: septusq̄ est vniq̄ romphae flammæ. l. muro igneo accinct̄: ita vt ei⁹ cū celo pene iūgā in cēdū. L. herubim q̄s. i. an geloz p̄sidiū: arcēdis spiritib̄ malis sup̄ rōp̄ h̄a fa-

grātia ordinatū est: vt hoies flāmē: a gelos: hō malos angeli boni submōtē: ne cui carni vel sp̄itū trāgr̄et s̄ōis adit̄ padisi pateat. It̄c Bona. De hoc loco etiā Bona dicit q̄ p̄tingit vsq̄ ad lunare circulus: in omē aq̄ diluuij illic puenit̄. Et maḡ h̄ic vult in viciā lī pte cē: lōgo interiacēte spacio v̄l maris vel fræ que colit̄ hoies. It̄ q̄ v̄l plār̄: a principio: antiq̄ trāque ita by ad orientē. ¶ Quātū ad sc̄dm articulū est pct̄o p̄tia. paradisu loc̄ est corpale a principio plār̄: in habitacionē hoim tā p̄ statū nature itegre q̄ lapsē cōgruus atq̄ ap̄t̄. p̄tia ps p̄t p̄ textū es̄. i. plār̄ tauerat aut dñs deo padisū volutatis a principio. Quī tert⁹ z li p̄t p̄ allegoria exponi de padiso sp̄ia li statū. aie siue trūphātis ac militāris ecclie. Non tñ ideo negāda est h̄itas h̄storie. It̄ bñs Aug. xij. de ca. c. xij. Bona cōmode dicit p̄t̄ de itelligēdo sp̄ialiter padiso nemine p̄hibēt dicit̄. Dū tñ est illi⁹ h̄storie fidelissima h̄tatis re gestarū narratiōe cōmēdata credant̄. It̄ em̄ q̄ de padiso dicunt̄: p̄ modū narratiōis h̄storie p̄ponit̄. In oib̄ aut̄ q̄ sic scriptura tradit̄: est p̄ fidem tōne tāda h̄itas h̄storie: z desu sp̄iales p̄fōritōes fabricāda. It̄c ps q̄ fit locus habitatiōis hoim ap̄t̄ p̄ statū innocētie. P̄t̄ ex tertio: q̄ in eo locat̄ est adā z eua ante lapsum: etiā i statū nature lapsē. P̄t̄ de enoch in paradisu: etiā i statū nature lapsē. P̄t̄ exp̄llus ē c̄i. xiiij. It̄ hoc placuit deo z r̄satius est in paradisu. Quī de helia. iij. Regū ij. p̄t̄ etiā ex allegatis. It̄c. Samal. q̄ ibi est rep̄erico aeris: abūdātia aquaz z fructuū: vt p̄t̄ ex aucto ritate Bñ. s. allegata et textū es̄. i. ¶ Sc̄ta cōcō. paradisu est regio rep̄erata ad orientē citra mediā regionē aeris collocata. p̄t̄obaf q̄ fit regio rep̄erata q̄ hois i habitatiōe a deo plantata nē dicit̄ cessitat̄ sed z voluptati seruienti: vñ ortus voluptatiōis z delicia: q̄ q̄d esse nō possit̄ nisi ibi esset aeris optima tē peries. It̄ sit ad orientē: p̄t̄ ex antiq̄ translatiōe. s. allegata. ¶ Sit citra mediā regionē aeris. p̄t̄obaf: q̄ media regio aeris aut s̄phera ignis nō cōgruit habitationi hoim p̄pter nimū caloz. Et pot̄er̄ ignis q̄ sit rep̄eratiōis: q̄ sit citra aeris medie regionem. It̄ h̄o t̄ aringere globū lune fm Bona est sermo metaphisic⁹. Hō intelligēdo q̄ aringar globum: etiā est s̄phera lune fm situ deo in quadam similitudine: q̄ est locus rep̄eratus z a rep̄elantib̄: q̄ aeris: sicut celus ab oī p̄trarietate remouit̄. ¶ Sc̄s dicitur. It̄ q̄ diluuij nō aringit̄ paradisu fm Augustinū: q̄ tñ trāscen derūt oim motū cacumina: quoz aliq̄ vident̄ aringere re mediā regionē aeris. h̄ndē q̄ vbiq̄q̄ sit paradisu aq̄ diluuij nō aringit̄: q̄m: q̄ ille aq̄ nō inundauerūt nisi ad p̄nuendū pct̄ōes: is in paradiso nō fue rūt pct̄ōes tpe diluuij. It̄ em̄ inundatō nō fuit na turalis: sed miraculosa: sicut z cōflagratio ignis nō fuit nē mūdī futura: ideo non fuit nisi in locis ad q̄ retū gū est poterat pct̄ōib̄ q̄lis nō fuerat paradisi. ¶ Hec audiēdi sunt astrologi dicere volēs q̄ diluuij fuerat p̄ cōcurrentiā stellaz humidaz: vt refert Sc̄or̄. ¶ ¶ Terris pct̄o. ¶ Errus paradisi situs nobis occult⁹ est: ignotus. p̄t̄ q̄ nec ex p̄erentia p̄t̄. Nulli enim cōmographi aut locos diluuij in q̄ditōes h̄c locus inueniēt̄: nec eius mentioē fecerunt p̄pter causas ab Bñ. exp̄ssas. Hæc scriptura canonica situm eius significat̄. It̄m licet t̄ plantatus in orientem: tamē oriēs celli nō dicit̄ certū celi plagā cū q̄d respectuū vs partē tre est oriēs: respectu alteri⁹ est occidentē.

Art. 1. p̄cto. 2

p̄cto. 2

p̄cto. 5

Art. 1. Nota.

Lenith naq; captis diuersis: pferri a polis eq; lit bi-
 flantib; diuerfa corrdient ostētia: q; diuer si ostentio-
 nē possēt dici: q; in eo loco plātar: est vbi maxima est
 dēpēti aeris. Sub q; aut pte celli hoc sit / vubius est.
 Et opionē sūt philosphoz q; dū dā dicitib; q; sub
 ēctōciali est loc; rēpōrtatūm humane habitatio-
 nē. ppter tugē dicit: noctū eq; litatē mort; solis velo-
 citatē q; rēpōrtat sol est. Aliis ecōtra asserētib; sub
 ēctōciali nō esse locū habitabilē. ppter nimū solis ar-
 doze: bis in anno p centib; capitis rāseuntē. Ac velo-
 citas mort; aliqd facit: q; sol non veloci; mouet relpe
 cruciatū q; respectu alteri;: ideo etiā pūs sub eq;
 noctiali ponit zonā rōrtidā: est q; icertū in q; pte sit pa-
 radīus. Terrū tū est q; loc; est copialis talis q; ēcti
 pura veritatis descript. Et tātū de illo articulo.
 ¶ Quātū ad tertū articulū dubitat; illud q; para-
 dīus est locus delitiar; 2 q; dicit. Hāvt habet vbi. 4.
 poss; est hō in paradīu vt opare; custodiret illū: s; vbi
 opati; / ibi labor; 2 vbi custodia; / ibi timor. Nō g;
 erit pōpularū gaudij 2 exultationū vniuersē: vt ait
 dā. Rūdet fm brū Aug. sup; vbi. ad litterā; glo.
 q; illud verbū opare; 2 custodiret illū dupl; pot
 exponi. Eū mo; vt opare; custodiret referat ad deū
 actiue: 2 ly illum demōstret potē. Et sic est sensus.
 Deus posuit hōiem in paradīum vt deus operaret
 illū id est hōiem bñficijs sue grē perficiendo: 2 custo-
 diret illū i paradīo terrēstr; ad rēp; donec esset ad ce-
 lestem gloriā trāsseret; ¶ Et al; 2 redit in idē fm glo.
 vt deus operet et illū hōiem ipm hōiem iustificādo:
 a q; hōie si cesset diuina opatio pmo obtenebaf: si-
 cur aer obtenebaf cessante lucis influētia 2 custodi-
 ret illū ab o; corruptiōe 2 malo. Alio mō exponit vt
 referat ad hōiem: 2 pnomē illū demōstret paradīu:
 sic intelligēdo q; hō oparet ibi: non opē laborioz; s; g;
 delectabil; ad expētiā 2 exercitiū sue virtutis 2 cui
 floctiret illū: nō ab inuafōib; sed sermādo iusticiā ori-
 ginalē ne peccādo eijs mereret: 2 sic pderet illum.

Arti. 3.
Dub. 1.
E

Dub. 1.
S

¶ Scō dubitat. Utr adā pduct; fuerat extra para-
 dīum: cū tū eua pducta sit in paradīo 2 angel; in ce-
 lo empireo in q; erat māsuro: 2 aialia pducunt in lo-
 co sue habitationis. I. pices in aq; gressibilia in terra
 ¶ Solo. L. oc; paradīi erat pgrua habitatio hōis quā
 tū ad incorruptiōē pxiimi stat;: incorruptio aut non
 erat hōis s; suā naturā: sed ex supnaturali dei dono
 vt g; donū illud incorruptiōis grē dei iputaret nō na-
 ture: deus hōiem extra paradīu pduxit postea i pa-
 radīum posuit vt cognosceret dei bñficiū cū cogno-
 sceret se aliud e adductū. L. cōcordat mgr; in textu. L.
 lūmero ēptēd; est loc; naturalis āgelis: hoc est sue
 nate pgrū hōis quādā silitudinē cū āgelis in subtili-
 tate 2 claritate: terra etiā 2 aq; sit loca pgrua aialib;
 fm naturā coz. Nō sic paradīus hōiq; hō fm natu-
 ram fuit corruptibilis: vt pura ex elemētis cōpōsit;
 ponit autē esse incorruptibilis ex grā: paradīus autē
 loc; est incorruptiōis. De aut; mulier in paradīo facta
 est nō est hoc factū ppter multib; dignitatē: sed p-
 pter dignitatē viri sui pncipiū ex q; facta est q; vtrā
 fuerat in paradīo: sicut filij fuissent in paradīo nati
 in q; tā pites erāt possit. ¶ Tertio dubitat; videt q;
 vel paradīus vel loc; habitatiōis extra paradīum fuit
 sup; illū: q; si hō stetit; sup; illū fuisse loc; terre
 spaciōsus extra paradīum. Si fuit casus; cum extra
 sit pductus: videt q; frustra pduct; est paradīus. Re-
 spondet q; paradīus fuit loc; cōgruus hōi fm na-

Dub. 1.
B

turā silitutā 2 integrā: 2 terra fm naturā lapsam: de
 qui pduxit hōiem in statu naturę integrę pdeuderat
 eū lapsū. Et ita fm duos status hōie futuro: pzo
 vtroz locū cōgruū pduxit: paradīum ppter hōiem
 institutū: terrā ppter hōiem lapsū. Quōd etiam
 deus hōiem quē pdeuderat casurū ponere in paradī-
 sum ante casum: vt p eius electionē de loco volupta-
 tis cognosceret sensibilib; q;ta bona pāalia amif-
 feret per culpā / per quā tāta copiositas puta paradīū
 perdiderat p candē. Cognosceret etiā q;ta esset diffe-
 rentia inter eū q; dñō humiliter obedir: 2 eū q; ipm
 perbe cōtemnit. Nec tñ si hō steterit: alia pars terre
 sup; iueret: q; bestijs seruētib; hōi habitaculū pte-
 rit 2 hōis habitaculū q; esset excellēte sua ihero-
 ritate ostēderet 2 sua magnitudine decoreat: sic ma-
 gna platea decoret palatū: et aula decoret camerā.
 Est enim palatū magis decoz; si fuerit laris plateis
 circumdatū. Tantū de questione. Distinctio. xviii.

M Distinctio decemactōta magister agit
 de cōstitutiōe mulieris adiutorij viri q;ta
 ad pncipiū constitutū sicut pcedenti
 distinctiōe fecerat q;ta ad vtrā essentialia. Et
 summas sūa hōi; distinctiōis in his tribus psoni-
 bus. ¶ Prima pzo. Ad cōmendationē vnitatis prin-
 cipiū de cofia ade in paradīo dormitē sine addito
 ne alicuius extrinseciua deo formati est coz; mulie-
 ris. ¶ Scō pzo. Sūa natura nō fuit ratio feminalis
 per quā de cofia ade cozpus eue fieret. Erat aut; ha-
 bitudo. I. potentia obediētiā vt de ea a deo fieri
 posset. ¶ Tertia pzo. Catholica ecclesia rationalis
 aias docet non simul nec ex traduce fieri: sed cozpo-
 rituz feminatuz 2 formatuz in fundendo creati; creā
 do infundi. Declaratio p; ex textu. Questio vnica.

C Circa hanc distinctiōem querit. Utrū in co-
 nstitutiōe fuerat ratio feminalis p quā de ea
 pductū sit cozpus mulieris. Pmo decla-
 rabit terminū. Scō rō debet. Tertio de-
 bia mouebunt. ¶ Circa pñm notādū q;

vt recitat Scō. hac distinctiōe: q;ā imaginari sunt
 rōne femalē esse quēndā actū in materia. Et si in ma-
 teria tria cōsiderāt. I. materię essētiā: potētiā recep-
 triuā 2 actū. I. inchoatiōē forme pducēde in mate-
 ria. Ratio feminalis nō pot; esse materia: q; fm Aug.
 x. sup; vbi. ad litterā. L. cui fuit in libris abas: est sūp;
 christus fuit in abasā fm aplm Ite eb. vij. fed diuersi-
 mode. Nā leui fuit in abasā fm rōnem femalē. Utrū
 2 ap; ibi eū dicit fuisse in libris abas: sed christ; nō
 fuit in abasā fm rōnem femalē fed tñ fm cozpū
 2 substantiā. Utror; tñ tā leui q; ipm fm mate-
 riā vel potētiā materię passiuā in abasā: ideo nec
 materia nec potētiā materię passiuā est ratio feminalis.
 ¶ Itē q; potētiā receptiuā vel passiuā materię nō sit
 ratio feminalis. P; etiā p brū Augustinū. I. super
 vbi. 2 ponitur in lra. Multa de; pduxit in materia
 vel de materia ad q; non fuit ratio feminalis: nihil si
 fecit de maria cui; materia nō fuerit receptiuā: ideo
 ratio feminalis nō est potētiā receptiuā. Relinquit g;
 q; sit actus. Pōnit aut; act; ille eē al; q; forme coeū
 materie eū dē ratiōis cū forma generāda: 2 est pñ
 cipiū intrinsecū generatiōis. Et h; sit impēcta for-
 ma 2 p;xtens forme inducēde: tñ nata est coagere
 generāt; extrinsecor; p hoc est rō feminalis. ¶ Per
 hūc g; modū saluāt q; generatio nō est creatio 2 q; est
 naturalis transmutatio. Pōmum patet: q; sic forma

Arti. 1.
Nota. 1.

generada non est de nihilo cum aliqd est supponat: et ideo non creat. Sed qm: cu: p:teriens est aliqd forme g:andier: principiu: est intrinsecu: g:atio non erit totali a principio extrinsecu: sed p:im ab intrinsecu: et sic erit naturalis. ¶ Sed illa opinio stare non pot: q: segr: q: aut nihil nouu: producit aut oia producta creatur. ¶ Hic illat unum salum esse extra eos. ¶ Probab: tñ q:ia q: q:ro de illa pte forme p:te q: addit in g:atioe p:teritenti p:ti q: rō femininis siue forme inchoatoe: aut p:esit in materia aut nō. Si p:imū nō p:ducit de nouo: sicut nec rō femininis et p:inchoatoe: ita erūt sim: p:ducta: q: dlibet erit in q:libet p:ra p: hūm. i. p: p: scop. Si nō p:rit: q: fuit nihil et per p:is creat: q: de nihilo sui p:ducit. Hec p:pter saluare naturalitate g:ationis opz ponere q: sit a principio intrinsecu: sed fuit q: passum cōferat vit: id est ad formā iducendā naturalr: inclinet: siue illa mutatio fiat effectiue a p:ti cop: extrinsecu: siue intrinsecu:. Nā supposito q: sensus et intellect: h:it de pure passiuē ad actū cognititiōis nihilomin: cognitio esset naturalis: itūc esset oino a principio extrinsecu:. Nā d: q: tales inchoatoes forma rum ponende non sunt: q: frustra poneret. ¶ Hic aut forma q: naturalr: generalr: simplr: de nihilo sui p:ducitur: ita q: nihil forme p:teritenti it: ideo creatur et sup: p:dictis dist. i. p:ty: q: creatio nō solum excludit oē q: est aliqd forme p:ducende: sed etiā materiā in suo genere causandi: nā q: creat non educit de potentia materis: s: p:bitū est q: p: h: q: scō notādū q: differēt semens rō feminialis. Nā semen est corp: impfectū p: ductum a generate nā p: p: sed tā q: via ascēdēt ad vltimos formas p:fectas. ¶ Tā d: aduertendum q: agerum quā p:ducit effectū immediate siue sibi simi lem siue alteri: rōnis v: p:ducente equoco: vt ignis ignē: sol rā nā illa p:ducit effectū mediāte p: pagatio ne: vt alim: generā asinū nō mediāte p:ducit formā asini: sed de se p:ducit effectū mediū. s: semē mediāte quo p:ducit forma asini. ¶ Tandē pōt distingui duplex p:cel: i: natura i: h:is q: p:ducit sibi sisse mediāte vel rumpit: nā vn: est a scēdēdo de forma impfecta ad p:fectoē: Sūt eni in tali p:ductioe multe forme medie ordinatē vt p: eas tā q: vias inducat forma intentā: ita: nulla eaz: nata sit terminare a ctionem agentis. sicut i: ea q: sciat trāsmutatio: vt est p:cellus a forma se minis ad formā sanguis: ab illa forma sanguinis ad formā alā. s: embōtionis vel alteri: et sic p: q:ner docentias ad formā vltimē simiē agentis q: est vltima et p:fecta. Et i: p:cellus q: descendit a p:fectis ad imp:ctas: r:oluēdo: vt uens in cadaver: cadaver i: feces: do necentias ad elementatē materiā p:imā. In p:io igit ur p:cellus illud a q: incipit natura: in q: nō sūst: sed p: illud redit ad formā p:fectā agentis simiē: d: semen est q: semen nō itēti a natura p: p: h: p: p: aliud p:fectū. Sed rō feminialis est q: litas aliq: in semine disponēs p:ductioe forme p:fectiois. ¶ Tū rō aut illa vis feminialis p:curat actiue ad g:ationem forme vltime ac p:fecte sunt op:ones. Si teneret q: accidēs nō pōt p:ducē substantiā vt teneret. ¶ Idē d: d: esset q: nō h: solum p:curat ad p:ductioē q: litaris disponētis materiā ad forme receptionem q: materiā disposita forma substantialis vltimē mediāte a solo deo p:ducit. Sed q: oppositū videt p:abili: nā eadem rōne q: p:bat cōi mō p:bat q: ignis p:ducit ignē: etiā p:bat q: calor p:ducit ignē. Ideo tenēdo q: accidēs p:curat actiue ad p:ductioē forme substantialis tā q: p:ialis. Confe

quēter pōt dici q: etiā vis feminialis actiue p:curat ad vltimā formā substantiāle. Nō aut forma substantialis feminis: q: illa nō est cū inducit forma substantialis vltimē: nihil autē causat q: non est. ¶ Potest etiā forma substantialis feminis cōrūpi vt introducat forma vitā lita. ¶ In aut vis feminialis sit q: litas p:ta vel aliq: p: p:ta occulta dispositiua p: introductionē forme vltimē et organificatiōe mēbroz: sicut i: pipere est q: litas occulta calefactiua: relin q: studioli: indret. ¶ Quātū ad scōm articuli est p:lo p:ta. Hec semē nec ratio feminialis fuit i: colla ade respectu magnitudinis coporis ene. ¶ In p:lo p: b:ri Augustini et magistrū in textu. Et p:bat rōne: q: colla ade imediāte p:uerfa est a deo in corp: mulieris miraculose fine accēditioe formā mēdiatē. q: nō fuit sibi femē: nec fuit aliq: q: litas in colla cōcurrēs actiue ad corruptionē colle et formatioē corpis mulieris. q: nec rō feminialis. Et trāz oia tenet ex q: d: nois feminis et rōnis feminialis. Nā is p:ty: q: nihil tale mediū iterueniēs cōmemorat scripturā: nec rō aut experiticia p:bat. q: nō est ponēdū: nihil est ponēdū est sine ratiōe aut auctoritate. ¶ Scō p:lo p:lo. 1. Nō solum in p:ductioe vltimē a vltimē semē ponit: s: i: oī actioe in q: forma a formas medias ad formā p:in cipale itēti a vltimē p:cedit. Illa p:lo p:bat auctoritate b:ri Augustini de trini. c. viij. vbi dicit. ¶ In dōpe rez q: corporalis visibiliter nāscit occulta q: d: s: minima i: h:is corpore mēdi hui: elementis laret. ¶ Hic etiā elemēta sic cōtēperari q: i: eis causat q: d: q: litas vel forma q: erit via ad aliā p:fectioē. Et per hoc pōt b:ri Augustini itēti sui q: d: in eodē cap:lo mōt offē dere. s: quō magi p:baraonis fecerūt rānos. Nā rōes feminales talis sunt i: elemētis cōtēperatiōe: q: p:terantia nō est aliū nisi q: d: i: p:ta postio elemētis i: p:ta elemētis fm q: litarē p:ponatōis. Et q: angel: mal: nouit illa q: litarē et p:ponitōis et corpa h: mēi obedūt et q: tū ad motū locale: igit pōt cōtēgere elemēta actiua passiuē fm debiti cōtēperatiōis: et applicare illa directē corpib: celestib: h:it: et fluere sup: h: mēi cōtēperatiōis: sic generare rānos. ¶ In elemēta p:it d:ci femina mixtoz: et q: litarē eius i:fluere a celo d:ci p:it rōnis feminales. ¶ Tertia p:lo. Nā elemētū nō est femē alteri: elemētū est se genere. Probab: q: in actionib: q: b: imediāte vniū et alio gignit nō redit mediū aliq: d: semē aut est mediū et via int actiū p:in cipale et formā vltimō itēti a p:fectioē. In trāsmutatioē: aut elemētōz q: b: vniū generat ex alio: vt ex aqua vel ecūuerso: nulla g:atio mediāte: vt elemētū vel mixtū. Nō p:imū manifestū est. Nō scōm: q: mediu est ip:fectū: elemētōz p:ncipaliter itēti. Nullū autē mixtū est ip:fectū: elemētōz: q: elemēta sunt ip:fectissima in g:ne substantiē: vt vult cōm. iij. celi. Et it: ignis p:ducendo ignē nō opz q: p:io p:ducatur rōne feminale q: sibi coagat vel agerit vlt: s: imediāte p:ducit ignem ex aqua aut alio corpore cōbustibili sibi apporimato. ¶ Et illo seq: q: respectu elemētū generādū nō opz semē ponere: q: semen est ip:fectū: forma generāda: nihil aut ip:fectū: elemētū substantiē: etiā semē agit nō agente: imo nō ex: h:te eo q: p:ducit semē. sed cessante igne ab actioe sua: cessat actio calozis generatiua ignis: cessante em: calēfactiōe aqua: reductū est ad frigiditātē: suo mō de aliis elemētis. Ideo non opotet ponere itēti feminale mediū ad p:ductioē elemētū. ¶ Quarta p:lo. Semē aut rō feminale nō est coeua materiē: Probab: q: semen d:ciū a p:pagā:

Nota. 1.

Art. 1. p. 10. 10

p. 10. 11

p. 10. 12

p. 10. 13

te nō sp est in principio pparatio: q̄ semē gñat de
 supfluo alimētū terrie digestionis fleg est sp̄ i elemē
 tis nō feminatis: q̄ fm̄ gñat nō feminatis iducit dū
 elemētā fuerit pparata a virtute celoz inflūcia. vñ
 cū oim corpū femina dicunt esse in materia seu ele
 mētis: intelligendū est apud naturaliter nō actualiter
 ¶ Quātiā ad tertū articulū est dubiū. ¶ Atq̄ de costa
 ade fornatū sit corp⁹ mulieris sine addito alteri⁹ ma
 terie. De isto dubio est opinio mḡriterā hūg. li. i. de
 facta. pte. vi. c. xxxvi. q̄ corp⁹ mulieris factū est de co
 sta ade sine additiōe alteri⁹ materie vt s̄. patuit i sc̄da
 cōclusiōe textuali. Possibilitas pbat⁹ q̄ deus de nu
 bilo pducit materia: multomagis potuit de modica
 materia facere magnā: nō p additiōe materie aliū
 de sumptre: sicut in fegetib⁹: r̄ in pductiōe corpis aia
 lis ex femine q̄ nutrit facit p additiōe alteri⁹ mate
 rie: sed p multiplicatiōe eiusdē materie i seipā. ¶ Itē
 si deus ad p̄ficiēdiū corp⁹ mulier⁹: aliā materiā ad
 didisset: mat⁹ fuisset illud additū q̄ costat: sic pot⁹ ad
 didisset corp⁹ mulier⁹: dici factū fuisse de alia materia q̄
 costat. Sed hoc est h̄ scripturā q̄ de sola costa facit mē
 tionē. ¶ Ad ducit ad idē exēplū multiplicatiōis q̄nq̄
 panū. s̄oim homin saturatiū q̄ sine additiōe alicui⁹ ma
 terie aliūde sūptre multiplicabāt ad facietate singu
 loz. ¶ Alia est opinio p̄reg. de arim. di. p̄iti quā
 dicit esse doctoz: cōtē q̄ tenet q̄ corp⁹ mulieris forma
 tum est de costa: addita etiā alia materia vel de nouo
 creata vel vnde q̄ dō nō placuit supra. ¶ Itē ista cō
 clusiōe arguit⁹: q̄ nisi sic corp⁹ mulieris fuisset nimis
 rari⁹: q̄ illud corp⁹ est rari⁹ q̄ sub magna exētiōe
 modicū materie h̄yēt sic cū costat⁹ sit. 100. ps corp⁹
 ade: corp⁹ eue fuisset i cētuplo rari⁹: coipe ade: q̄ nō
 est sentidiū: marie de p̄ia muliere. Quē q̄ imediate
 a deo pducta habuit corp⁹ q̄ntitate: quāntitate p̄ficiū
 fuisse: q̄ dei p̄fecta sūt opa. Deut. xxxvi. ¶ Itē si nihil
 fuisset coile additū: fūd fuisset in se multiplicata non
 fuisset corp⁹ fornatū mat⁹: costam: p̄ exētiōe earū
 deo p̄ficiū. ¶ De sc̄q̄n̄s fallit: q̄ sic nō fuisset corp⁹
 substantiāl⁹ mat⁹: costa. Et sic nō ita p̄fectū substantia
 liter sicut corp⁹ ceteraz mulierū. ¶ De sc̄q̄ntia pbat⁹: q̄
 si nihil est additū nulla fuit ibi substantiā nisi substantiā
 coile: idē aut nō est mat⁹ seipō substantiāl⁹. ¶ Itē si ni
 hil fuit coile additū: q̄vtrūq̄ tota costa seu coile ma
 teria fuit in crure vel nō. Ad sc̄dm cum nō min⁹: imo
 multo plus habeat crus de marī ali substantiāl⁹ q̄ co
 sta. Nec primū: q̄ si tota fuit in crure nihil et⁹ fuit in
 brachio v̄ capite: r̄ ita ceterē ptes fuissent de alia ma
 teria marie coile addita. ¶ Si dicit⁹: q̄ tota coile ma
 teria fuit in crure r̄ tota etiā in brachio: r̄ sic de alijs
 partib⁹ coile est lib⁹. ¶ De tra: sic brachiū nō fuisset di
 stinctū a crure: q̄vtrōq̄q̄ fuisset eadē materia h̄s nu
 merus r̄ eadē forma. ¶ Itē cū materia coile sit dimē
 sive in corpore eue: sequit⁹ q̄ idē nūero fuisset circūcri
 ptive in diversis locis: q̄ modū reputat simplr ipof
 sibile. ¶ Ad dubiū r̄ndē q̄vtrōq̄ mod⁹ fuit deo pos
 sibil. Et q̄ de costa i se multiplicata sine extraneā ma
 terie additiōe format⁹ corp⁹ p̄fectū quāntitate r̄ bēti
 tate eue: r̄ cū additiōe marie v̄ de nouo create: v̄
 aliūde de q̄voluit elemētō vel mixto assūptre: nec rō
 nes bicide argute oppn̄ demōstrāt. An tenēdo p̄
 ma opionē m̄ri r̄ndē ad rōes sc̄de opionis. ¶ Ad
 p̄tīmā q̄ p̄cederet argumētū q̄n modica matia si
 ne sui multiplicatiōe multū extēderet: sic iduceret ra
 ritatē: h̄ i formatiōe corpis eue: matia coile i seipā m̄

tiplicata est: r̄ hoc corp⁹ eue nō caruit debita densi
 tate. ¶ Ad sc̄dm distinguit de ly maini substantiāl⁹:
 q̄ videt esse ipozitā cū mat⁹: r̄ mir⁹ dicit⁹ fm̄ q̄nti
 tate vel multo v̄ p̄fectiōis: p̄ia nō respicit substantiā
 h̄ sc̄da respicit idiferētē tā substantiā q̄ accidē. Et
 sic p̄cedit q̄ corp⁹ eue nō fuit mat⁹: i. p̄fectū: coile q̄nti
 ad materiā: q̄ oēs marie fuit eiusdē rōnis: p̄fectio
 nis: nec p̄fectio: est matia totius q̄ materia p̄tis. Si
 aut mat⁹ substantiāl⁹ valet tr̄. l. h̄ns tantā materiā r̄
 cū hoc aliā: sic p̄cedit q̄ corp⁹ eue nō fuit substantiāl⁹
 ter mat⁹: coile: q̄ non habuit aliā materiā q̄ materiā
 coile. Nec tñ sed q̄ fuerit substantiāl⁹ min⁹ p̄fectū
 corpib⁹: aliq̄ multoz: q̄ paucitas v̄ mltitudo mate
 rie nō arguit p̄fectiōe maiorē vel minorē: cū sit eius
 dē rōnis r̄ nō inēfibiis. ¶ Ad tū d̄: q̄ tota matia
 coile fuit i crure r̄ tota in brachio: sic de alijs partib⁹
 coile est lib⁹: q̄ multiplicata est aliū q̄ modū sicut alia
 tota replicata est lib⁹ p̄ter corp⁹: ita: ¶ Itē q̄ ar
 guit: sic brachiū nō ēēt distinctū a crure. ¶ De sc̄dē q̄
 substantiāl⁹ nō est distinctū: r̄ tñ distinctū accidētaliū:
 q̄ alia accidētia sibi ipertit i vno loco q̄ in alio: est tñ
 vna substantiā fm̄ materiā r̄ formā: etiā aiē i oculū
 imberet v̄sio: r̄ nō i pede: r̄ tñ vna aiē: r̄ cū iher: tū
 idē nūero fuisset circūscriptive i diversis locis. hoc
 p̄cedit: nec est mat⁹: ipossibile q̄ idē diffinitive eē i di
 versis locis. Ad fm̄ oēs carpticos p̄cedit de alia i
 lectuaria. Et si q̄ oppositū tenēt: de sc̄dē ista opinio
 nē si p̄tē: reputo em̄ ēē iprobabilē r̄ falsā. Possēt etiā
 de alio mō materiā i se multiplicare q̄ nobis est ico
 gnit⁹: q̄ plura pōt q̄ nos itelligere valeam⁹. ¶ Si h̄o
 placuerit sc̄da opinio: facile r̄ndēdā rōes p̄tē opinio
 nis. ¶ Ad p̄tīmā dico q̄ de⁹: de nihilo pōt pducere
 materiā magnā v̄ parvā: de marīā iā existēte face
 re corp⁹ mat⁹ sine additiōe alicui⁹: vel de nouo p̄du
 cre vel p̄sistentis nō est itelligibile: hoc sine rarefā
 ctiōe: nec multiplicatio eiusdē facit rē maiorē: sic alia
 itellectua nō est maior i coipe q̄ manu: nec maior i
 manu q̄ digito. Acet forte sit multiplicat⁹: i. multipli
 cā replicata i manu q̄ digito. Ad aiē corp⁹ eue
 fuit simplr maior matia coile sine raritate maiorē. q̄
 necesse fuit addi matia aliā a matia coile. ¶ Ad sc̄dē
 v̄ q̄ nō sedē: q̄ sic est i gñatiōe arboris: i 5 pl⁹ addit⁹
 de nutrimento terreiri q̄ sit semē factū i terra. Si tñ
 in arborib⁹: eē ex femine magis q̄ ex nutrimento: q̄ te
 mē principitū est sue gñatiōis: sic etiā i pductiōe aia
 liū p̄ppagationē: frequēt⁹ semē est i minima p̄ genti
 ti ex femine. ¶ Ad exēplū q̄nq̄ panū dicunt q̄ est p
 eis: nā multiplicatio panū de q̄ 3o. vi. facta fuit per
 additiōe marie de nouo create vel aliūde supra. An
 dicit⁹ Augustinū manifestē hoc sensisse: q̄ dicit. Ille
 in manib⁹ suis multiplicavit q̄nq̄ panes qui de palle
 cie gratis creat⁹ segetes. Lertū aut est q̄ segetes cre
 scunt de gratis p additiōe materie nutrimentalis.
 Sed si dixisset Augustin⁹: Sic multiplicavit panes
 sic de gratis segetes. Manifest⁹: haberent intentū:
 h̄s dixit: q̄ dicit hoc factū illa. Et q̄ habet q̄ idē est fac
 tor v̄r in op̄: sed nō habet q̄ idē est modus faciēdi.
 Sc̄da opinio est itelligibilior: q̄ sit fit vertio: ille nō
 ut qui fecit. An tū de questione. Distinctio. r̄p.

Art. 3.
 Dub. 1.
 5

6

Est de hominis consistētia in esse natu
 rali: consequenter agit de eius conferen
 tia in essentia tali. Et primo de conferen
 tatione quantum ad individuum per nu
 trimentū: sump̄tionem distinctiōne p̄tēnt

Distinctio XIX Questio vnica

Seco quantum ad esse specuocum p prolis gnatione/ di
stinctione. Et colligit aut sua huius distinctionis i
tribus conclusionibus: quibus prima est hec. In triplici hois
statu pterito/ pnti/ & futuro: triplex fuit ad mortalita
tem: imortalitate hois habitudo. Et declarat hac
conclusionem: nam in statu innocenti pterito potuit mori
& potuit non mori. In secundo statu pnti nature lapsus
non potuit non mori. In tertio statu futuro bitudinis co
nfirmate non potuit mori. Et nota conclusio. Quibus hois
ante pnti mortalitate p natura habitudo: imortalitate
aut lignivite: ex gte donata dedit. Et tertia conclusio.
Pote non mori fm quodlibet suam infuit hois a cibo li
gno: non paradisi. Si lignovite tui datum fuisse oino
non posse mori.

Art. 1. Nota. 1.

Quia hac distinctione qritur hois p statu
innocente habuit corp' imortale. Primo
declarat questionem tituli: scilicet conclusiones: ter
tio dicitur subueniens solutiones. Quibus
ea pnti q tituli dupliciter habere potest intellectus: siue
de rigoribus: siue de hoc q complexus in statu in
nocentie potest defininare verbum habuit vel non eme imo
tale. Primo modo est sensus questionis: vix ho habuit in
statu innocencie imortalitate. I. non posse mori p qd' q'
statu: certu est q ille intellexit: saluus est: q' d' in sta
tu innocencie habuit possibilitate moriendi post pnti:
& fm hanc intellectus non est pfectus q'ntio. Et licet pnti
intelligit v' in statu innocencie definitur imortalitate:
& sic est q're. Et tui ho habuit imortalitate in statu in
nocencie. I. habuit non posse mori in statu innocencie ma
nens: hoc est vtrius hois si non peccasset: mori non potuisset
in paradiso. Et ita intellexit est ad ppositu. Et cetero
consideranda q' mox post tripliciter ptingere hois v' dicit
scilicet Thoma. qv' huius. Aut p elementorum pugna: dis
solutione. I. elementorum qualitates siue qualitates primarias:
aut p humiditatis radicalis consumptione: aut p extrinseca
lesione. Primo modo ptingit p qualitates intrinsecas
primarias pnti organicoz: q' sunt ad nutre d'rie: & ita p't
vna supare alla. Et hinc ptingit febres: alie infirmitates
ad morte disponetes. Seco contigit ex continua co
sumptione humiditatis p calorem naturale: q' tadem defici
ente sequit mores. Et t' p humidus cibale restaurat
deperdit: non tui in tali puritate quis fuit in deperdito.
Et t' vtriusque materia: q' est agens physici: ideo agens
ad cetera iudicis vita. Nam hoc deficiendo senescit:
senectus sequit mores: q' entia sequit si nulli extrinsec'
lesioni accederet. Tertio modo contigit mox p lesio
nem extrinsecam p aeris/ ignis/ vel aqua aut violentia
a demone bestia/ vel hoie/ vel alio opprimete vel le
dente. Et t' error notado q' hoiem habuisset corp' im
mortale p statu innocencie: pot' adhuc dupli' intelligi.
Scilicet q' imortale pot' accipi p'prie vel improprie.
Proprie vt contradictione opponit hinc q' est mor
tale: vridelicet negatio inclusa negat potentia morie
di in tali statu. Et sic valet tui imortale. I. non potens
mori in tali statu: improprie: vt non opponit contra
dictio: sed quasi subcontrarie. Et t' videlicet negatio
inclusa non negat potentia: sed actualitatem tui. Imo
mortale. I. potens non mori p statu isto: fm quem mo
dum m'g' concedit q' hois p statu illo fuit mortalis: im
mortale: hec de primo articulo. Quibus ad articulu
scdm est hec conclusio prima. Accipiendo imortale pro
prie: ho non habuit corp' imortale p statu innocencie

Nota. 2.

Nota. 3.

Art. 1. Nota. 2.

Art. 1. Nota. 3.

pbat: q' ho potuit p statu illo mori: q' pna nota. asia
pbat: q' potuerit ho in paradiso accidisse alteri trui
modo: ad morte ipellente. Potuit em phiberi a sum
ptioe cibi: potuit igne comburi: aq' suffocari a bestia oc
cidi/ demone vel hoie. libauit em corp' optime p'loze
rationari: & ita tenerit q' potuit pnter a suo p'rio calore
vel frigore excessiuo corripri: & s'it alio violente dis
soluti. Potuit & humiditas p no summione cibi consumit'
& sic mori: & sic de alijs. Fuffit enim tui corp' hois
eiusde speciei & nature cui: & n'c: q' poterat ab eisde
agentib' pari a qb' nuc patit si applicata fuissent. N'c
eni habuisset dot' impassibilitatis: p qua corpusa sc'p'q'
reddunt simpli' impassibilita. Et cetero q' ho habuit
corp' imortale in statu innocencie: scdo modo accipiendo
imortale. pbat: q' potuit non mori p statu illo: q' asia
pbat: q' habuit p illo statu adiutoria & remedia p'ra
oem morte iudicia: & ita potuit morte evitare: asia
pbat: q' si intrinseca elementoz pugna habuit opti
ma q'ntitate temperamenti p'prie sanitates: q' vna q'ntitas
no d'nbat alteri ea corripudo. Et cetero consumptione
humiditatis radicalis/ restauracione cibi. Et cetero debilita
tionis virtutis: coheretie ligni vite: q' vtriusque uerua co
fortabat vt debilitari non posset nec deficere: & p hoc
nec senescere: no vt senescere est iudicium vite: & vt sen
escere est infirmitas sensu subijctio mo: no scdo a sta
tu innocencie sensuissent. Et cetero extrinseca elementa ba
buit aeras temperie conuenientissima/ q'ntu ad ocs q'nta
tes p'rias. Et cetero violentia demonu angelicu/ custodia
s'it: & bestias q' ruc no fucere imites: & hois obediens
na sup illos habuit p'ceptu d'ni. Et t' p hoies a statu
illo fuissent iusti: & no p'ccatores: q' nullus alius lesisset.
Et si aliquis animu ledisset aliu' & cepisset/ ad peccasset:
& statim de paradiso expul' fuisset: sic de alijs factu est.
Et cetero cetera casuali violentia/ opprimete vel ledi
ta habuit pudentia copiosam alia cauendi. Et t' cetero
pbat p illud apu Thom. v. per vnu hoiem pnti i h'ic
mundu irruit: et p pnti mores. It' potuit canere oia
iducetia morte: vt p'prie. ex. ij. p'cione. Et si no cauisset/
ita peccasset: & ita innocetia p'didisset. Sic est habuit p
ceptu de comedendo de o ligno paradisi excepto ligno
scie boni & mali: vt vult mgr d'c. xx. ita & habuit p
ceptu naturale de cauendis ceteri/ iu corruptiuis: q' si
no fecisset peccasset: innocetia statim excessisset. Quibus
ad tui articulu est dubiu. Et t' lignu vite habuit
p'ter p'terua q' hois vita. Et t' videt q' no: q' q'ced est
agens physici i agendo reparat: et p' h'ic debilitat. Et
fructu ligni vite non potuit p'fortare ipm/ nisi p'uer
tes in ipum actione physica & naturale. Non aut'
potuit plus cofortare q' agens coherens fuit forte. Et
coherendo fructu ligni vite debilitab' p' restitue
ita q' natura coherens p' fuit debilitata/ q' nutri
mentu conuertet: q' est effectus naturalis. Et licet in
vna actione pueriونس debilitat: ita in qualibet alia
& sic tadem ita debilitat q' no plus p'uerteret. Ad id
est etia exempli philosophi primo de generacione de
vino q' a principio coeuerit in se aqua: debilitatur.
Et idem sc'co minus fortiter operat. Et t' mo deficit
no potens aliqd' agere in se conuertet: sed pot' con
uertet in aquam. Et p'prie h'ic rationem quam fecit
Seco. dist. p'nti: dicit ipse Sc'corum consequenter
q' fructus ligni vite licet habuit virtutem plangendi
vita: non tui in perpetuu conseruandi. Et t' non
fuit homo tr'aslat' / tadem fuisset in paradiso mor-

p'cto. 1.

p'cto. 3.

Art. 3. Dub. 5.

tuus. Fuisset tñ immortalis de facto: id est nō fuisset
 mortuus? qz qlibet fuisset trāslat⁹ anteqz virt⁹ adeo eēt
 debilitata in eo qz corp⁹ esset improporionatū aie vt
 motus accederet. nō qz corp⁹ fuisset mira culosum: sed in
 sum: z regulari factū: fuerit qz trāslati non simul:
 sed succellue: qlibet tñ mēssisset tāā gñas ad quātā
 fuisset pūsus: neqz ei deus p sumum distulisset cōpleto
 merito: qz nullū fuisset impedimētū. Nihil eni ei⁹ fuis
 set purgādiū: qz nullū pctm: neqz oēs mēssissent vsqz
 ad terminū vltimi generādi: qz sic sp̄ p̄iore plus me
 ruisset qz postiores: qz p̄z fallum: qz beata y irgo
 plus meruit qz adā: qz ius gnatiōe posteriori adā: hec
 insulat̄ sco. ¶ Sed rō illa nō est efficax. Nō est opti
 mo alia quā cōiter tenēt alij docto. qz lignū vite virtu
 tem habuit p̄seruādi vitā hois in statu inocētie p̄pe
 tuo. Hec rō sco. p̄cedit de agere p̄ fisico debilitato
 qz q̄ro trāslati actui agēdo debilitatū possit reduci ad
 p̄sulinū vigorē vel nō. si sic: qz p̄ hōmē reductionē: cō
 forationē cōseruari p̄t: imo z augeri vt nūqz desi
 ciat hec alij p̄foratio maxime fieri p̄t p̄ esum ligni vite.
 Si nō sequit̄ qz hō post infirmitatē: nō possit re
 duci ad p̄sulinū sanitatē: z virt⁹ cōseruatiua cōtinue
 etiā a p̄ncipio vite debilitatē: qd est cōtra experie
 tiam. Nā fortior est illa virt⁹ in iuuētute qz in infantia
 qz p̄t cōuertere solidū cibū quē nō sufficeret p̄uerte
 re in infantia. Itē sequit̄ qz ignis p̄ducens ignē debi
 litatē p̄ apporionē cōbustibile: z tādē m̄ dēheret
 apporionē cōbustibilis qd est cōtra p̄hūm z exp̄ctiā
 ¶ Ideo r̄ndet dupl̄ ad rēes sco. p̄imo mō negā
 do qz virt⁹ nō p̄t cōforari nisi p̄ cōuersionē alicui⁹
 in ip̄so: qz virt⁹ qz p̄forat accidit esse. Quia cōforari
 z debilitari nō cōuenit forme substātiā: qd nō recipit
 magis z minus. Cōforatio qz possit esse p̄ augmētū
 alicui⁹ q̄ntit̄: sed tales p̄t augeri z seruari ac cō
 forari p̄ qualitates extrinsecas abiqz aliq̄ p̄uersionē
 illi⁹ sensibile exp̄timis qz ante oēs cōuersionē aliqz
 cōforat ad faciendū opavite qz prius facere nō pote
 rat: puta statim post sumptionē cibi p̄uisqz cōuerrit
 in substātiā rei altere. Si r̄ aliq̄ cōforat solo odoratu
 aliq̄ solū extrinsec⁹ tactu applicata: qd nō cōuerrunt
 in p̄foratū. Nō s̄ opz oēm cōforationē fieri p̄ hōi
 p̄uersionē: ita sp̄ p̄uersionē virtutē reparat: sic sp̄ de
 hēre. ¶ Scdo ello qz aliq̄ cōforatio fiat p̄ uersionē
 nem: z p̄imū cōuertēs reparat: fiat debili⁹ p̄uerte
 do tñ resolutā s̄ ex cōuertēs: z cōuerso est forat⁹ z p̄fe
 citius: z sic p̄t carne facere p̄uersionē. Ideo v̄ qz p̄t
 hō cōforatōe ligni vite in vita p̄petuo p̄seruari. Nā
 agens p̄ hōi sicut p̄t reparatōe debilitari: ita p̄t
 etiā augeri inuirtute sua. Sicur videm⁹ de igne: quā
 to plura cōbustibilia applicant̄: tāto magis augmē
 tarur virt⁹ ei⁹ intēna: hec est r̄tio sc̄cā in. iij. q. 1.
 ¶ Ad exēplū de vino: aq̄ v̄ qz ibi nō est vera p̄uer
 sionē: talidū: sed qdā mixtio p̄ iuxta positionē p̄riū
 z sic est p̄uersio. In illa nō est cōforatio quērtēs
 Dub. 1. sed cū ei⁹ p̄tinua debilitate fecus i p̄posito. ¶ Scdo
 dubitat̄ p̄ cōclusionē p̄ima. Nā videt̄ qz hō manes i
 inocētia nō potuit mori Nā mox pena est grauis qz
 fm̄ diuina iusticiā nō p̄cedit culpā. ¶ Ad hoc r̄ndet
 qz fm̄ inocētiā hō potuit mori: licet de facto hō mor
 tu⁹ nō fuisset ex causis tactis. Et ad argumētū nūc
 adductū v̄. Et ex qz pena nō p̄cedit culpā: capien
 do penā p̄pe: pur pena est p̄unitio delicti. Sed tūc
 motus nō fuisset pena in statu inocētie: sed qdā natu
 ralis trāsmutatio p̄nis mixtionem ex p̄tratijs: sicut

motus brutoz nō est pena sed passio p̄nis naturā cor
 ruptibile. ¶ Tertio dubitat̄. Et tū lignū vite p̄cedē
 p̄seruasset a morte: videt̄ qz sic: qz v̄. Et h̄. iij. q. 1.
 Ergo sumat de ligno vite z vitat i eternū. Ille o dicit̄
 est de adā post pctm. Et idē videt̄ de enoch: helia cō
 cepris in pctō: tñ p̄seruat in paradiso vsqz ad anti
 christi aduentū. Et qua rōne vsqz eadē rōne de
 inceps. Itē lignū vite habuit vim restaurandā hūm
 idū radicale z cōseruare: z potuit extrinsecū vite p̄
 dementū tolli z cauēri: qz potuit hōmē pctōē in vita
 cōseruare: neqz pctm hois mutatū naturā ligni vite
 Nā dēt dēuiter post sc̄m̄ Bonauē. qz vis ligni vite
 cōseruatiua hois nō fuit ligni a natura spectatiua: s̄
 ex dono dei specialit ad salutē hois corporalē. Sic ē
 vestimenta z calciamenta tāto tpe p̄bere poterat obse
 quū hōi: ita nō veteraserēt nō fuit a natura eozū
 s̄ specialit dono dei hōie igni lapso i pctm subtrata
 z imutata fuit ista vis ligni vite: vt irruocabilit̄ fla
 rit dei s̄na. Stupēdit̄ pcti mozs. ad Rom. vj. z s̄. iij.
 Et uocō qz die cōmēditis zē. per hoc ad obiecta.
 ¶ Ad p̄imū v̄ qz in eadem r̄tio nō dicit ibi interminabi
 litatē: s̄ quāndā vite dūtmunitatē: quādmōdū sep̄ e lo
 quis scriptura. Quāuis em̄ post pctm lignū vite non
 potuit corp⁹ p̄petuare: potuit tñ aduādo naturam
 ip̄m lignū lēgo tpe p̄seruare: per hoc p̄t soluto fe
 quentiū. ¶ Et p̄ dicitis p̄z qz alia fuit imortalitas sta
 tus inocētie: alia erit status glie. Nā illa nō reddi
 rit corp⁹ sp̄iale: s̄ cōseruabat corp⁹ aiale indigens
 cibo z potu. Fuitqz alterabile p̄ q̄ntitates prias z vio
 lētabile p̄ extrinsecā aduerfā. Et hoc fuisset imor
 tale: qz contra omnē mortē inferre potētā intrinsecā
 z extrinsecā: habuit sufficiētia munitatē: vt dictum
 est. Sed imortalitas glorie reddet corp⁹ gloriofum
 et sp̄iale: ita vt non indiget corporalib⁹ alimentis.
 Nec alterari possit aut ledi a quibuscūqz extrinsecis
 sed erit in plena potestate sp̄is ip̄m viuificātis: ani
 me sc̄z rationalis quāntū ad agere z pati per tonum
 glorie: de quo in quarto videndum. Distinctio. xx.
 Stenā cōseruatiua hoie c̄tū ad indit
 dū: p̄ alimentis conuenientis ac ligni vite
 sumptionē. In hac dist. r̄. agit de eiusdē
 cōseruatiua qd ad specie p̄ p̄pagatiua p̄
 lia generationē: colligit aut̄ s̄na magistri i h̄te trib⁹
 p̄ctōnib⁹. ¶ Cōclusio p̄ima. In paradiso hoie non
 peccāte fuisset honozabiles nuptie: z thozus imacu
 lat⁹ sine libidinis ardore sine parietū labore. ¶ Sc̄da
 pctō. De statu genitorū corp⁹ parunloz q̄ntū ad mē
 bōz z aie poterāt vsqz i officia nō est a p̄rib⁹ certa
 dist̄mita s̄na. ¶ Tertia pctō. In enti i paradiso ad me
 liorē dignitatē statum / sine morte media simul vel
 successiue fuisset transfari: in quo cozpozā prius ani
 malia / sine cozpozētis alimentis p̄petuo seruauissent
 delectabiliter spiriturē regenti zē. Quēstio vica.
 ¶ Tria hāc distinctioe q̄nt. Et tñ tantūmo
 do electi fuisset in statu inocētie genit̄
 hi statim post gñationē i ḡra firmat̄: fm̄
 duo q̄nta / duo erit articuli ad ea respon
 siui: quibus addet̄. iij. dubioz absolutiuus.
 ¶ Quāntū ad p̄imū notandū post sco. in hac dist.
 qz ad numeralē identitatem p̄sonē humane requirit̄
 z sufficit numeralis identitatis materię z forme. p̄imū
 s̄ qz requirit̄ p̄z: qz non manet idē totū maritū p̄
 bus vel aliq̄ partū essentialiū cū totū er̄ fuis partū
 constatū. Et si mutatis partib⁹ integralib⁹ nō ma

Dubi 3

sc̄

Dubi 1

Artic. 1. Nota 1.

